

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Sémantická analýza čínských rodných jmen osob narozených v letech 1990-1999

Semantic Analysis of Chinese Given Names of Persons Born in 1990-1999

OLOMOUC 2020, Bc. Martina Frolíková

Vedoucí diplomové práce: doc. Mgr. Ivona Barešová, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne Podpis

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Frolíková Martina
Název katedry a fakulty:	Katedra asijských studií, Filozofická fakulta
Název diplomové práce:	Sémantická analýza čínských rodných jmen osob narozených v letech 1990-1999
Vedoucí diplomové práce:	doc. Mgr. Ivona Barešová, Ph.D.
Počet znaků:	128 147
Počet stran:	95
Počet zdrojů:	30
Počet příloh:	2
Klíčová slova:	čínská rodná jména; sémantická analýza
Keywords:	Chinese given names; semantic analysis

Čínská jména odráží společenské hodnoty a potřeby, které mohou být odlišné v různých historických obdobích, zejména na základě toho, že nejsou volena z omezeného inventáře či soupisu jmen, ale právě naopak jsou volena, respektive vytvářena podle konkrétních představ, přání či očekávání o daném nositeli jména. Tato práce analyzuje jména osob narozených v letech 1990–1999. Jejím cílem je pak pojmenovat základní tendence při výběru/vytváření rodného jména v této konkrétní době a na základě sémantické analýzy nejfrekventovanějších znaků zjistit, jaké hodnoty se do jmen promítají a jakými prostředky jsou vyjadřovány. Zjištění byla získána analýzou korpusu jednoho tisíce jmen (a informací o jejich původu, motivací pro jejich volbu aj.), nasbíraných pomocí dotazníku za účelem této práce.

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce doc. Mgr. Ivoně Barešové, Ph.D. za vedení, rady a připomínky, a především za trpělivost, kterou se mnou měla. Dále bych chtěla poděkovat svým přátelům a kolegům sinologům za noční konzultace a také své rodině, která mě podporuje za jakýchkoliv okolností.

OBSAH

SEZNAM TABULEK.....	7
EDIČNÍ POZNÁMKA	9
1 Úvod.....	10
2 Čínské znakové písmo.....	13
2.1 Klasifikace čínských znaků.....	14
2.2 Struktura čínského znaku	16
3 Čínská jména.....	18
3.1 Obecná charakteristika čínského jména	19
3.2 Koncept příjmení v čínské kultuře	20
3.3 Koncept rodného jména v čínské kultuře	22
3.4 Generační znak.....	24
3.5 Další osobní jména	25
3.6 Kosmologie zohledňovaná během volby rodného jména.....	25
3.6.1 Nebeské a pozemské větve.....	26
3.6.2 Pět elementů.....	27
3.6.3 Zvířecí horoskop	28
4 Metody a postupy práce	9
5 Výsledky analýzy	10
5.1 Aspekty světa lidí.....	13
5.1.1 Kladné vlastnosti.....	13
5.1.2 Vzhled a krása.....	15
5.1.3 Vzdělanost.....	19
5.1.4 Výjimečnost	24
5.1.5 Štěstí a bezstarostnost	27
5.1.6 Hojnost a prosperita	31
5.1.7 Rodina a mezilidské vztahy.....	33
5.1.8 Naděje a ambice	35
5.1.9 Příjmení	37
5.1.10 Další tematické skupiny	37
5.2 Příroda.....	43
5.2.1 Světlo	43
5.2.2 Minerály a horniny	47
5.2.3 Elementy	49
5.2.4 Počasí a roční období	50
5.2.5 Čísla a jednotky.....	52
5.2.6 Čas.....	53

5.2.7 Další tematické skupiny	54
5.3 Přání, metafory a odkazy v rodných jménech	57
5.3.1 Zářná budoucnost a pokrok, štěstí a hojnost	58
5.3.2 Vzdělání a výjimečnost	59
5.3.3 Vnější a vnitřní charakteristika	60
5.3.4 Počasí v den narození	62
5.4 Shrnutí	63
6 Závěr	66
Resumé	68
Zdroje	69
Seznam příloh	72

SEZNAM TABULEK

Tabulka č.1 - Nejpočetnější skupiny rodných jmen rozdělené do tematických skupin	10
Tabulka č. 2 - Nejpočetnější skupiny mužských rodných jmen rozdělené do tematických skupin	11
Tabulka č. 3 - Nejpočetnější skupiny ženských rodných jmen rozdělené do tematických skupin	11
Tabulka č. 4 - Nejčastěji používaný čínský znak v rodných jménech	12
Tabulka č. 5 - Nejčastěji používaný čínský znak v mužských rodných jménech	12
Tabulka č. 6 - Nejčastěji používaný čínský znak v ženských rodných jménech.....	12
Tabulka č. 7 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 磊 lěi.....	14
Tabulka č. 8 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 清 qīng.....	15
Tabulka č. 9 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 佳 jiā.....	16
Tabulka č. 10 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 娜 nà.....	17
Tabulka č. 11 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 俊 jùn.....	18
Tabulka č. 12 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 丽 lì	19
Tabulka č. 13 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 晓 xiǎo.....	21
Tabulka č. 14 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 文 wén.....	22
Tabulka č. 15 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 博 bó.....	23
Tabulka č. 16 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 慧 huì.....	23
Tabulka č. 17 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 哲 zhé	24
Tabulka č. 18 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 嘉 jiā.....	25
Tabulka č. 19 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 伟 wěi.....	26
Tabulka č. 20 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 杰 jié.....	27
Tabulka č. 21 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 凯 kǎi.....	27
Tabulka č. 22 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 怡 yí.....	28
Tabulka č. 23 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 欣 xīn.....	29
Tabulka č. 24 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 乐 lè.....	30
Tabulka č. 25 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 宇 yǔ.....	32
Tabulka č. 26 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 浩 hào.....	33
Tabulka č. 27 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 子 zǐ.....	34
Tabulka č. 28 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 家 jiā.....	35
Tabulka č. 29 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 梦 mèng.....	36
Tabulka č. 30 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 强 qiáng.....	38
Tabulka č. 31 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 宁 níng.....	39
Tabulka č. 32 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 琛 chēn	40

Tabulka č. 33 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 帆 fān.....	40
Tabulka č. 34 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 翰 hàn.....	41
Tabulka č. 35 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 玲 líng	42
Tabulka č. 36 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 国 guó.....	42
Tabulka č. 37 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 戈 gē.....	43
Tabulka č. 38 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 阳 yáng.....	44
Tabulka č. 39 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 晨 chén	45
Tabulka č. 40 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 明 míng	46
Tabulka č. 41 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 旭 xù.....	47
Tabulka č. 42 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 玉 yù.....	48
Tabulka č. 43 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 丹 dān.....	49
Tabulka č. 44 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 海 hǎi.....	50
Tabulka č. 46 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 雨 yǔ.....	51
Tabulka č. 47 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 云 yún.....	52
Tabulka č. 48 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 一 yī.....	53
Tabulka č. 49 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 天 tiān.....	54
Tabulka č. 50 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 楠 nán.....	55
Tabulka č. 51 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 鹏 péng	55
Tabulka č. 52 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 远 yuǎn.....	56
Tabulka č. 53 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 彤 tóng.....	56
Tabulka č. 54 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 雯 wén.....	57
Tabulka č. 55 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 芳 fāng.....	57
Tabulka č. 56 Nejpoužívanější čínské znaky v mužských rodných jménech	64
Tabulka č. 57 Nejpoužívanější čínské znaky v ženských rodných jménech.....	64

EDIČNÍ POZNÁMKA

V této diplomové práci autorka používá výhradně zjednodušené čínské znaky a k jejich přepisu do latinky používá oficiální čínskou transkripci pinyin 拼音 pīnyīn. U překladů čínských znaků autorka nejprve uvádí český překlad v uvozovkách, následuje čínský znak a poté pinyin. U odborných výrazů se autorka vždy snaží najít český ekvivalent a čínské znaky s transkripcí pak uvádí v závorce za termínem. V některých případech je v textu přímo uveden český termín se znakem a pinyinem bez závorky. V analytické části jsou znaky uvedeny v pořadí: český překlad v uvozovkách – čínský znak – pinyin. V případě, kdy autorka popisuje konkrétní čínské jméno, uvádí nejdříve čínské znaky, poté pinyin s velkým počátečním písmenem a následně v závorce český překlad v uvozovkách v základním tvaru. Pokud se v práci vyskytuje název knihy, která je přeložena do češtiny, v textu je odlišen kurzívou. V seznamu literatury autorka volí pořadí: název díla v pinyinem bez tónových značek – čínské znaky – český překlad. Autoři jsou v textu zapsáni pinyinem bez tónových značek.

1 Úvod

Jména nesou jednu hlavní funkci, a tou je funkce rozlišovací. Tato funkce je především administrativní a právní, nicméně každé jméno nese rovněž celou řadu vedlejších, zejména kulturních aspektů. Každá kultura má svá specifika a čínská rodná jména se jistě mohou řadit ke specifickým kultury čínské. Významy rodných jmen jsou rozsáhlé téma a samotné významy, které rodiče do jmen vkládají, se postupem času mění. S každou generací přináší jména nové informace. Z rodných jmen lze vyčíst postavení rodiny či její historii, módní trendy nebo naopak na kolik je rodina tradiční, dále také náboženské tendence, historické milníky národa apod. Mnohem více než o nositeli pak rodná jména vypovídají o jeho rodičích. Čínská jména jsou zapisovaná znaky, jejichž prostřednictvím rodiče vyjadřují představy o svých potomcích.

Výběr jmen je ovlivněn celou řadou faktorů, které se v historii často měnily. V České republice existuje seznam jmen, ze kterého rodič vybírá jméno pro svého potomka. V Čínské lidové republice takovýto kánon rodných jmen neexistuje, fixní jsou pouze příjmení. Při výběru rodných jmen mají čínští rodiče téměř neomezené možnosti, nicméně i tato svobodná volba má své určité zvyklosti. Někteří se dokonce obracejí na „vykladače osudu“. Dle výpočtu pěti elementů a dle toho, kterého elementu má dítě nedostatek, volí rodiče vhodné jméno. Někteří rodiče zvolí jméno oblíbené postavy z poezie, jiní se stále drží tradice takzvaných generačních znaků (字輩排行, zìbèi páiháng). Rodiče také často své dítě pojmenovávají podle toho, v čem si přejí, aby se dítěti v budoucnosti dařilo. To znamená, že dítě nese rodné jméno s významem „úspěšný“, „moudrý“ a podobně.

Data pro tento výzkum byla sesbírána distribucí osobních dotazníků v průběhu roku 2019 zejména v provincii Shaanxi (陝西, Shǎnxī), malý počet jmen se rovněž podařilo získat pomocí online dotazníku. Jména jsou bezesporu součástí kultury a touto analýzou si autorka klade za cíl stručně popsat tendence ve výběru rodných jmen v letech 1990-1999, jaká přání do budoucna vkládají čínští rodiče do jmen svým potomkům a jakými prostředky tato přání vyjadřují. Výsledky této diplomové práce by mohly odhalit trendy a smýšlení současné společnosti.

Dosavadní výzkum čínských rodných jmen

Rodná jména Číňanů jsou nejen součástí ohromně pestré čínské kultury, ale také mohou posloužit jako odraz dějin či společenských hodnot. Rodná čínská jména v sobě skrývají více než jen identifikaci, proto je pro čínské rodiče nesmírně důležité vybrat svému potomkovi to správné jméno. Na toto téma lze v Číně najít řadu knih, příruček či odborných prací, které popisují, jakou roli nese rodné jméno v čínské kultuře. Tyto publikace rovněž poskytují rady, jak správně postupovat při výběru jména. Tato diplomová práce se převážně opírá o čínské knihy, jako první uvádí autorka titul *Dobré jméno, dobrý osud: Nejnovější příručka pro výběr jmen* (Li 2012), čínsky se kniha nazývá *好名好运: 最新起名宝典* (Hǎo míng hǎo yùn: Zuìxīn qǐmíng bǎodiǎn), v textu pak autorka používá zkrácený český název *Dobré jméno, dobrý osud*. Dalším neméně užitečným zdrojem pro tuto práci je kniha *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* (Chen a Sun 2011), v originálním znění *好名字好前程大全集* (Hǎo míngzì hǎo qiánchéng dà quánjí). Informace autorka čerpá také z knih *Výběr jmen, lidové zvyklosti* (Liu 2004), čínsky *取名 (俗人俗事序列)* (Qǔ míng (súrén sù shì xùliè)) a *Jméno předurčuje osud – vztah jména s životem člověka* (Zhou 2017), *名至实归—姓名与人生的关系* (Míng zhì shí guī—xìngmíng yǔ rénshēng de guānxì).

Mezi českými sinology, kteří se zabývali nebo zabývají mimo jiné i problematikou čínských jmen, patří docent Vochala, jenž vydal článek *Čínská osobní jména* v periodiku *Nový Orient* v roce 1967, a Hana Třísková se Zdenkou Heřmanovou, které v *Novém Orientu* v roce 2013 otiskly článek s názvem *Čínská osobní jména v českém kontextu*. Vochala se ve svém článku věnuje především problematice čtení čínských jmen cizinci, tedy fakt, že cizinci často zamění čínské rodné jméno za příjmení, tak jak jsou zvyklí ze svého prostředí. Cizinci tak nesprávně oslovují Číňany místo příjmením rodným jménem. V druhé části článku Vochala přemítá o překladu čínských jmen v beletrii, analyzuje dvě možnosti: jména postav jen foneticky přepsat do češtiny nebo jména přeložit. Třísková a Heřmanová se pak ve svém článku věnují skloňování a přechylování čínských jmen v češtině.

Kromě toho byly na Univerzitě Palackého v Olomouci obhájeny tři závěrečné práce věnující se čínským jménům. První z těchto prací nese název *Čínská jména* (Hölblingová 2012), a byla vypracována pod vedením docentky Olivové. Tato práce neobsahuje žádné porovnání korpusů. To lze nalézt v práci *Analýza čínských jmen v provincii Liaoning* (辽

宁, Liáoníng) (Šlachtová 2015), pod vedením doktorky Slaměnikové. Analýza čínských jmen v provincii Liaoning zpracovává čtyři korpusy čínských jmen z roku 1982, 2006, 2010 a 2014, data z posledního zmíněného korpusu pochází z autorčina vlastního výzkumu. Poslední práci na toto téma, obhájenou na Univerzitě Palackého, je Analýza čínských znaků v mužských osobních jménech (Vojtová 2017), opět pod vedením doktorky Slaměnikové. Autorka použila korpus jmen obsažených v knize *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* a tato jména analyzovala ze čtyř hledisek: zda znaky, které se vyskytují v korpusu, jsou běžně užívané či naopak málo frekventované, zda se ve jménech vyskytují znaky s nižším počtem tahů, jaké radikály jsou ve znacích zastoupeny nejčastěji, a posledním bodem zkoumání byla sémantika znaků. Korpus použitý ve zmiňované práci je však seznamem doporučených mužských jmen, nelze tedy s určitostí říct, že se jedná o skutečná jména skutečných osob, tudíž nelze zcela jasně vyvodit, zda tato jména představují skutečný odraz smýšlení společnosti.

Odborné práce a články v anglickém jazyce často porovnávají čínská osobní jména se jmény anglickými. Příkladem může být „A Cultural Comparison of English and Chinese Family Names“ (Zhu 2010), „The Semantics of Chinese Names“ (Kuang 2005), dále „Don't abbreviate Chinese names“ (Xu a Nicolson 1992) apod. Russel Jones (1959) se ve své práci „Chinese Names: Notes on the use of surnames & personal names by the Chinese in Malaya“, jak už název napovídá, zabývá otázkou, jaká jména a jaké změny ve jménech užívají etničtí Číňané žijící v Malajsií. Téma čínských jmen se také objevuje v oboru psychologie, kdy Ronald Teague (2013) vydal článek pod názvem „The role of Chinese names in identity formation: a primer for psychoanalysts and psychotherapists“, kde vyjadřuje myšlenku, že znát význam čínského jména pacienta znamená znát jeho identitu. Autoři Lawrence Cheung a Benjamin K. Tsou (2002) ve svém příspěvku „Identification of Chinese Personal Names in Unrestricted Texts“ zase zkoumají čínská jména z hlediska informačních technologií, tedy jak v textu rozpoznat čínské osobní jméno. V knize *Personal Names in Asia: History, Culture and Identity* lze najít kapitoly From 居正 Live Righteously and 小蘭 Small Orchid to 建華 Construct China: A Systematic Enquiry into Chinese Naming Practices od Zheng Yangwen (2010), která obsahuje podrobný výklad historie čínských rodných jmen podle dynastií a historických událostí. Také je zde pasáž o vlivu kosmologie či politiky na výběr jmen atd.

Pro tuto diplomovou práci byla vzorem habilitační práce docentky Barešové (2016) s názvem *Japanese Given Names – A Window Into Contemporary Japanese Society*, a to jak z hlediska výzkumu a analýzy, tak z hlediska struktury práce. Docentka Barešová se tématem japonských osobních jmen zabývá již řadu let nejen z hlediska morfologického, ale také z hlediska sémantického.

2 Čínské znakové písmo

Čínské znaky jsou dnes nejdéle používanou formou zápisu na světě. Číňané se pyšní tím, že čínské znaky mají více než tři tisíce letou historii¹. První texty se začaly objevovat již ve 13. století před naším letopočtem na lopatkových kostech dobytka.² Znaky jsou dnes v Číně oficiálním písmem. V minulosti čínské znaky ovlivňovaly nejednu kulturu sousedních zemí, například Japonsko, Vietnam či Severní Koreu. Japonsko dodnes používá některé prvky čínského znakového písma, zatímco například v Singapuru se čínština stala jedním z oficiálních jazyků.³

Dnes existují dvě standardní formy čínských znaků: tradiční a zjednodušená forma. Tradiční forma čínských znaků se stále používá na Tchaj-wanu, v Hongkongu a v Macau. Zjednodušená forma čínského písma se začala používat až po založení Čínské lidové republiky⁴, kdy zakladatel republiky Mao Zedong trval na odstranění všeho „starého“, tedy císařského. Po založení Čínské lidové republiky byl ministerstvem školství založen Čínský výbor pro studium reformy písma a Čínský výbor pro reformu písma. První vlna reformy proběhla v roce 1956. Tato první fáze byla přijata kladně, a to především z toho důvodu, že mnoho zjednodušených znaků se používalo neoficiálně již před reformou. Byl vydán soubor *Pravidla pro zjednodušování čínských znaků* (汉字简化方案, Hànzì jiǎnhuà fāng'àn)⁵. V roce 1964 pak došlo k dokončení a uzavření reformy čínského znakového písma tím, že výbor vydal *Celkový seznam* (简化字总表, Jiǎnhuàzì zǒngbiǎo), který byl v roce 1986 zrevidován a znovu vydán, obsahuje 2235 zjednodušených znaků a jejich složek⁶. Zjednodušením čínského znakového písma přispěl Mao Zedong ke zvýšení

¹ Huang, Liao, 2002: 163.

² Zádřapa, Pejčochová, 2009: 30.

³ <http://www.bbc.com/culture/story/20160919-the-language-the-government-tried-to-suppress>.

⁴ Vochala, Novák a Pucek 1975: 49 – 50.

⁵ Huang, Liao, 2002: 191.

⁶ Tamtéž.

gramotnosti lidí. Před založením nové republiky Mao Zedongem bylo v Číně 80 % obyvatel negramotných, v roce 1964 už bylo negramotných „jen“ 52 % obyvatelstva.⁷

2.1 Klasifikace čínských znaků

Klasifikace čínských znaků vychází ze samotné struktury znaků.⁸ Jejich rozdělení probíhá na základě toho, jak byly vytvořeny a co odrážejí. Chanský učenec Xu Shen (许慎, Xú Shèn) rozdělil znaky do šesti kategorií a toto rozdělení vysvětlil ve svém slovníku *Výklad významu obrysových a rozboru struktury odvozených znaků* (说文解字, Shuōwén Jiězì)⁹. Jedná se o následující kategorie: piktogramy, symboly, fonogramy, ideogramy, varianty a výpůjčky. Co do počtu znaků mají největší zastoupení fonogramy, z celkového počtu čínských znaků je jich až 82 %. Piktogramy tvoří 4 % z celkového počtu čínských znaků, symboly dokonce pouhé jedno procento. Ideogramů je přibližně 12 %, varianty a výpůjčky mají jen malé zastoupení.

Piktogramy

Piktogramy jsou takové čínské znaky, které znázorňují věc či skutečnost. Během tisíce let se však tahy znaků mohly pozměnit natolik, že čtenáři nebo studentovi nemusí být na první pohled jasné, co daný znak zobrazuje. Piktogramy jsou většinou ty nejjednodušší a základní čínské znaky. Zádrapa a Pejčochová ve své knize *Čínské písmo* uvádějí tyto příklady piktogramů: „den“ 日 rì, „hora“ 山 shān, „strom“ 木 mù, „člověk“ 人 rén¹⁰.

Symboly

Do této kategorie spadá pouze malé procento čínských znaků. Překlad čínského názvu je doslova „ukazovat na věci“¹¹. Tyto znaky odkazují na polohu či místo dané věci nebo skutečnosti. Příkladem mohou být znaky „nahore“ 上 shàng a „dole“ 下 xià¹². Mezi symboly patří rovněž znaky, které vznikly z již existujících piktogramů tak, že se připojil rozlišovací tah.¹³ Příkladem takového symbolu je znak „kořen“ 本 běn, jenž vznikl

⁷ Zhang, 2005: 3.

⁸ Zádrapa, Pejčochová, 2009: 44.

⁹ Překlad do češtiny byl přejat z *Hanská grammatologie*, Uher 2013: 16.

¹⁰ Zádrapa, Pejčochová, 2009: 46.

¹¹ Uher, 2013: 123.

¹² Tamtéž.

¹³ Slaměnková, 2017: 40.

připojením vodorovného tahu ke spodní části piktogramu „strom“ 木 mù a tento rozlišovací tah tak vyznačuje konkrétní část stromu, kořen.¹⁴

Fonogramy

Jak již bylo zmíněno výše, fonogramy jsou nejpočetnější skupinou čínských znaků. Každý fonogram se skládá ze dvou částí, determinativu a fonetika. Determinativ určuje význam znaku, fonetikum zase jeho výslovnost. Tyto dvě části jsou podstatou fonogramů. Fonetikum se nejčastěji objevuje v pravé části znaku a zároveň mnohdy platí, že čím mladší znak, tím pravidelnější struktura determinativu a fonetika. Nelze se tím ale řídit u každého znaku, neboť během reformy čínských znaků došlo u mnoha znaků k narušení logiky struktury. Příkladem fonogramů, kde je determinativ vlevo nebo dole, můžou být znaky „radostný“ 怡 yí a „zahálčivý“ 怠 dài. V obou příkladech je determinativem znak „srdce“ 心 xīn¹⁵. V prvním příkladu je srdce vlevo, v druhém příkladu zase dole. Toto je mimo jiné ukázkou toho, jak se jednotlivé determinativy a jejich tahy mění v závislosti na umístění v čínském znaku.

Příkladem fonogramů, u kterých se fonetikum objevuje vpravo nebo dole, mohou být znaky „zářivý“ 煌 huáng a „samice fénixe“ 凰 huáng¹⁶. V tomto příkladu se fonetika shodují nejen ve výslovnosti, ale také v tónech. Za zmínku také stojí, že pokud je v dnešní době třeba vytvořit nový čínský znak, většinou se bude jednat o fonogram.¹⁷

Ideogramy

Tento typ čínských znaků je složeninou dvou nebo více již existujících znaků. Spojením těchto znaků a jejich vlastních významů pak vzniká nový znak i význam. Dalo by se říci, že tyto znaky v sobě ukrývají „malé příběhy“. Příkladem ideogramu v knize *Čínské písmo* je „odpočívat“ 休 xiū, kdy je ideogram složen ze znaků „člověk“ 亻 rén a „strom“ 木 mù a z grafického znázornění lze vyvodit, že se jedná o význam „odpočívat pod stromem“. Další příklady ideogramů jsou „rodina“ 家 jiā („střecha“ 宀 mián + „prase“ 豕 shǐ, neboli štěstí v domě), „les“ 森 sēn („strom“ 木 mù + „strom“ 木 mù +

¹⁴ Slaměnková, 2017: 40.

¹⁵ Zádrapa, Pejčochová, 2009: 52.

¹⁶ Tamtéž s. 53.

¹⁷ Huang, Liao, 2002: 188.

„strom“ 木 mù, neboli mnoho stromů na jednom místě značí les) a další. Je však nutno poznamenat, že hranice mezi ideogramy a piktogramy není vždy zcela jednoznačná.

Varianty

V čínštině se tato skupina jmenuje 转注字 (zhuǎnzhù zì), což znamená „obrátit a vysvětlit“¹⁸. Tato skupina znaků obsahuje slova s podobným významem. Varianty nejspíše vznikly malou změnou, čímž pak vzniklo synonymum k původnímu znaku. Příkladem variant jsou znaky „zesnulý otec“ 考 kǎo a „starý“ 老 lǎo¹⁹.

Výpůjčky

Tato kategorie zahrnuje dvě podskupiny, tím jsou pravé výpůjčky a nepravé výpůjčky. Pravé výpůjčky jsou slova, pro která neexistoval zápis v podobě znaku nebo byl zápis příliš složitý, a proto se na základě fonetické podobnosti použil jiný již existující znak²⁰. Pravými výpůjčkami jsou například osobní zájmena, příslovce nebo citoslovce.²¹ Nepravé výpůjčky jsou pak slova, pro které existoval znakový zápis, ale zapisovatel se rozhodl použít jiný foneticky podobný znak.²²

2.2 Struktura čínského znaku

Každý čínský znak se skládá z několika jednotek. Nejmenší a zároveň základní jednotkou je tah (笔画, bǐhuà). Tahy se pak spojují v prvky (部件, bùjiàn)²³ a ty se dále spojují do jednoho čínského znaku (汉字, hànzi).²⁴ Většina čínských znaků se pak skládá ze dvou složek: determinativ (形旁, xíngpáng) a fonetikum (声旁, shēngpáng). Tato struktura pak platí především u takzvaných fonogramů, ostatní znaky jsou vytvořeny jiným systémem, jak již bylo vysvětleno v předchozí kapitole.

Determinativ, čínsky 形旁 xíngpáng

Jak již bylo zmíněno, determinativ je část fonogramu, který určuje význam čínského znaku. V učebnici *Moderní čínština* (现代汉语, Xiàndài Hànyǔ) je uveden příklad

¹⁸ Zádrapa, Pejčochová, 2009: 58.

¹⁹ Uher, 2013: 124.

²⁰ Slaměníková, 2017: 46.

²¹ Zádrapa, Pejčochová, 2009: 58.

²² Tamtéž.

²³ Huang, Liao, 2002: 177.

²⁴ Kučera, 2005: 7.

s determinativem „ruky“ 扌. Znaky obsahující tento determinativ mají často význam spojený s pohybem rukou nebo prací. Příkladem budiž znaky „udeřit“ 打 dǎ, „chytnout“ 抓 zhuā, „držet“ 执 zhí, „vytáhnout“ 抽 chōu, „položít“ 摆 bǎi, „posunout“ 搬 bān, „stírat“ 擦 cā apod.²⁵ Ne vždy determinativ na první pohled odhaluje význam čínského znaku, neboť v době, kdy byly znaky vytvořeny, existovaly skutečnosti, které dnes již nejsou aktuální, nicméně ve znaku se determinativ nezměnil. Klasickým příkladem může být čínský znak „zboží“ 货 huò²⁶. Tento znak se skládá ze znaku „směnit“ 化 huà a ze znaku „lastura“ 贝 bèi. Dříve se totiž jako platidlo používaly právě lastury, „peníze“ 钱 qián jsou až výdobytkem „moderní“ doby.

Fonetikum, čínsky 声旁 shēngpáng

Fonetikum, jak už bylo objasněno u fonogramů, určuje čtení/výslovnost čínského znaku. V učebnici *Moderní čínština* je příkladem fonetikum 奂 huàn, které se vyskytuje v sadě znaků „vyměnit“ 换 huàn, „zvolat“ 唤 huàn, „lesknoucí“ 焕 huàn, „rozpuštěný“ 涣 huàn atd., a všechny zmíněné znaky mají fonetikum 奂 huàn umístěné v pravé části.²⁷ V tomto případě mají znaky nejen stejný zápis pinyinem, ale všechny se také shodují ve čtvrtém tónu. Některé znaky se shodují ve fonetiku jen částečně. Fonetikum 马 mǎ se sice ve znacích „matka“ 妈 mā, „nadávat“ 骂 mà, „číslo“ 码 mǎ čte stejně, ale u každého znaku se liší tónem. Ve znaku „matka“ 妈 mā je tón první, ve znaku „nadávat“ 骂 mà tón čtvrtý, pouze ve znaku „číslo“ 码 mǎ je fonetikum s příkladem fonetika 马 mǎ v tónu shodné.

Existují však také fonetika, která se v každém znaku čtou jinak. Fonetikum 勺 sháo svou výslovnost mění, příkladem jsou znaky „dohazovač“ 勺 shuò, „dohoda“ 约 yuē, „lék“ 药 yào, „rybařit“ 钓 diào²⁸. Takovýchto fonetik je velké množství.

Vedle determinativu a fonetika se v čínském znaku rozlišují prvky. Tyto prvky jsou v podstatě kombinace tahů.²⁹ Jednoduše řečeno, čínský znak se rozloží na jednotlivé menší

²⁵ Huang, Liao, 2002: 187.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Huang, Liao, 2002: 187.

²⁹ Kučera, 2005: 7.

znaky. Pouze malá část znaků jsou znaky základní, tedy tvořené jen jedním prvkem. Základní znaky jsou často piktogramy, tedy první nejjednodušší čínské znaky.

Většina čínských znaků jsou znaky odvozené, složené ze dvou či více prvků³⁰. Jeden prvek je rovněž nejčastěji složen ze dvou a více tahů, jen zřídka se objevuje znak obsahující prvek o jednom tahu. Příkladem znaku s prvkem o jednom tahu může být „sto milionů“ 亿 yì.³¹ Tento znak lze rozdělit na prvky „člověk“ 亻 rén a „druhý“ 乙 yǐ, a právě druhý prvek 乙 je prvkem o jednom tahu.

3 Čínská jména

Pro Číňany je výběr rodného jména z kulturního hlediska velice důležitou událostí. Jména totiž slouží nejen jako rozlišovací prostředek³², ale zároveň nesou také význam a často i příběh. Čínská jména vypovídají o nositeli a jeho rodině mnohem více, než se na první pohled zdá. Mimo samotný význam jména lze hovořit o původu rodiny, společenském postavení, vzdělání rodičů, zda nositel pochází z rodiny, která udržuje tradice apod.³³ Ze jmen lze také vyčíst historii země či území, jaká jména byla pro danou dobu a oblast populární a z jakého důvodu.³⁴ Výběr čínského jména není snadnou záležitostí, i přes možnost pojmenovat dítě téměř jakkoliv, jsou rodiče ovlivněni řadou striktních pravidel. Také proto vznikl speciální obor zabývající se výběrem vhodného jména.³⁵ V souvislosti s tím v Číně existují specializované společnosti, které pomáhají rodičům zanalyzovat datum narození potomka a následně vymyslet vhodné rodné jméno. Číňané věří, že správné jméno pomůže nositeli k úspěchu, mají pro to také v čínském jazyce přísloví ve smyslu nomen omen (名副其实, míngfù qíshí).³⁶

Čínští rodiče se obvykle snaží vybrat takové jméno, které by vyjadřovalo jejich přání či ambice směrem k dítěti.³⁷ Také je důležité, aby jméno bylo libozvučné a aby znaky napsané vedle sebe dobře vypadaly.

³⁰ Kučera, 2005: 7.

³¹ Huang, Liao, 2002: 179.

³² V knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* od autora Liu Yuana je na straně 5 vysvětlena rozlišovací funkce jmen takto: „Během dne na sebe lidé viděli a dokázali rozeznat, kdo je kdo. Nicméně v noci na sebe lidé nevidí, a tak se poznávali tím, že na sebe volali jmény.“

³³ Chen, Sun, 2011: 12.

³⁴ Zheng, 2010: 54.

³⁵ Zhou, 2017: 7.

³⁶ Li, 2012: 2.

³⁷ Xu, Nicolson, 1992: 501.

3.1 Obecná charakteristika čínského jména

Čínské jméno se skládá ze dvou částí, příjmení a rodného jména. Nebylo tomu tak vždy, čínské příjmení mělo v minulosti více než jednu část, stejně tak rodné jméno. Detailněji budou tyto složky rozebrány v následujících kapitolách. Čínské jméno se tedy skládá z příjmení a rodného jména, přesně v tomto pořadí.³⁸ V Číně se vše zapisuje od obecnějšího po detailnější, tedy pokud píšeme datum, začínáme rokem, poté měsícem a na konec uvedeme den. Stejně je tomu i s adresou, nejprve je uvedené město, čtvrť, ulice a poslední je jméno adresáta. A nejinak je tomu i se jmény, nejprve obecnější, tedy příjmení, poté detailnější, tedy rodné jméno.

Čínské osobní jméno musí obsahovat minimálně dva, maximálně šest čínských znaků³⁹. Jména, u kterých je příjmení složeno jen z jednoho znaku, bývají nejčastěji složena dohromady ze dvou nebo tří znaků, tedy jeden znak pro příjmení a jeden nebo dva znaky pro rodné jméno. Jména, jež obsahují složená příjmení (复姓, fùxìng) nebo příjmení přijatá od obou rodičů (父母双方姓氏, fùmǔ xiàngshì), mívají nejčastěji podobu tří nebo čtyřznakovou. Příjmení tedy obsahuje dva čínské znaky, rodné jméno pak jeden či dva znaky. Čínské jméno občanů Čínské lidové republiky nesmí legislativně obsahovat následující:

1. tradiční formu znaků, které byly zjednodušeny,
2. archaismy, výjimkou jsou příjmení, která původně archaismy obsahují,
3. svévolně vytvořené čínské znaky,
4. cizojazyčné znaky/písmena,
5. pinyin,
6. arabské číslice,
7. znaménka/symboly,
8. jiné nestandardní čínské znaky nebo znaky jazyků národnostních menšin⁴⁰.

V některých případech je možné rodné jméno změnit, například, pokud se jméno shoduje se jménem usvědčeného kriminálního, pokud je jméno shodné se jménem spolupracovníka a podobně.⁴¹

³⁸ Ma, Huang, 2002: 521.

³⁹ Vyhláška č. 18/1958, o registraci občanů Čínské lidové republiky.

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ Tamtéž.

3.2 Koncept příjmení v čínské kultuře

Koncept příjmení má v čínské společnosti počátek již v období dynastie Xia (夏朝, Xiàcháo, 2100–1600 př. n. l.) a nejvíce příjmení pak vzniklo za dynastie Západní Zhou (西周, Xī Zhōu, 11. století – 771 př. n. l.).⁴² V dnešní době nalezneme pro příjmení označení 姓氏 xìngshì, dříve však, konkrétně v období před dynastií Qin (秦朝, Qíncháo, 221–206 př. n. l.)⁴³, 姓 xìng a 氏 shì nesly dvě zcela rozdílné funkce.⁴⁴ Čínský znak 姓 xìng patří do skupiny fonogramů, levá část znaku je determinativ 女 nǚ, v překladu „žena“, pravá část znaku je pak fonetikum 生 shēng, jež nese význam „být narozen“. Znamená to tedy, že první příjmení byla původně matriarchální⁴⁵, podle pokrevní příbuznosti ze strany matky. Determinativy nejstarších příjmení jsou všechny „žena“ 女 nǚ, například: 姜 Jiāng, 妊 Rèn, 姚 Yáo, 姬 Jī a další.⁴⁶

Oproti tomu 氏 shì, lze přeložit jako jméno rodu, jež označovalo příbuzenské vztahy ze strany otce. Rodové jméno pak většinou používali aristokraté a tím se odlišovali od obyčejných lidí.⁴⁷ Rodových jmen mohl mít jeden občan více naráz, nicméně příjmení vždy jen jedno.⁴⁸ Chen a Sun vysvětlují příjmení a rodové jméno na příkladu jména Žlutého císaře. Celé čínské jméno císaře je 黄帝 轩辕氏 姬姓 Huángdì Xuānyuán shì Jī xìng. Jméno lze rozdělit na tři segmenty, kdy druhý segment je právě rodové jméno vytvořené z příjmení a rodného jména otce, třetí segment je pak příjmení matky.⁴⁹

Pro příjmení 姓 xìng a rodové jméno 氏 shì existovalo ještě jedno pravidlo. Příjmení musel mít každý občan. Mít příjmení a nemít rodové jméno možné bylo, mít rodové jméno a nemít příjmení však možné nebylo.⁵⁰

Dnes už se rodová jména nepoužívají. V období válčících států (mezi lety 453/475 až 221 př. n. l.) společnost procházela mnoha změnami, z nichž jednou bylo

⁴² Zheng, 2010: 54.

⁴³ Xu, Nicolson, 1992: 499.

⁴⁴ Chao, 2003: 25.

⁴⁵ Zhu, 2010: 226.

⁴⁶ Liu, 2004: 3.

⁴⁷ Chao, 2013: 25.

⁴⁸ Chen, Sun, 2011: 29.

⁴⁹ Tamtéž s. 23.

⁵⁰ Tamtéž s. 26.

rovněž oslabování funkce rodového jména. To nakonec svou funkci zcela ztratilo nebo se sloučilo s příjmením 姓 xìng.

Čínské příjmení může být jednoznakové, pro něž se v čínštině používá termín 单字姓氏 dānzì xìngshì, zkráceně 单姓 dānxìng⁵¹ nebo také dvouznakové, pro něž se používá termín 复字姓氏 fùzì xìngshì, zkráceně 复姓 fùxìng.⁵² Dvouznakových příjmení je však v Číně málo. Čínská příjmení jsou nejčastěji jednoznaková, tvoří dokonce 80 % všech příjmení v Číně.⁵³ Historií všech čínských příjmení se zabývá *Knihla příjmení* (百家姓, Bǎi jiā xìng). Lze v ní najít i údaje o těchto dvouznakových sloučených příjmeních. Je jich pouze šedesát.⁵⁴ Ještě menší zastoupení mají příjmení, která obsahují více než dva znaky. Taková příjmení mohou obsahovat až šest znaků a v čínštině se nazývají „mnohoznaková příjmení“ 多字姓氏 duōzì xìngshì. Tato příjmení se objevují spíše u etnických menšin.⁵⁵ Posledním typem čínského příjmení je tzn. „složené příjmení“ 合姓氏 héxìng xìngshì, jež vzniká spojením příjmení otce a matky.⁵⁶ Tato příjmení však nelze označit za dvouznaková, neboť tento typ příjmení vzniká na základě přání rodičů vyjádřit rovnost mezi rodinami, nejedná se tedy o tradiční dvouznakové příjmení.⁵⁷ V *Knize příjmení* lze rovněž najít informace o nejfrekventovanějších čínských příjmeních. Nejběžnější příjmení jsou jednoznaková a jedná se například o tato: 王 Wáng, 李 Lǐ, 张 Zhāng, 刘 Liú, 陈 Chén, 赵 Zhào, 吴 Wú atd.⁵⁸

Zvláště se může zdát, že v Číně si vdané ženy zpravidla nechávají svá rodná příjmení.⁵⁹ Nejedná se o tradici, tato možnost je právně ošetřena od roku 1950 a ženy toto právo ponechat si své rodné příjmení považují za projev nezávislosti.⁶⁰ Ovšem dříve mohly vdané ženy přijímat manželovo rodové jméno 氏 shì a tím vyjádřit příslušnost k dané rodině.⁶¹

⁵¹ Chen, Sun, 2011: 25.

⁵² Jones, 1959: 10.

⁵³ Chen, Sun, 2011: 25.

⁵⁴ Dai, 2006: C1.

⁵⁵ Chen, Sun, 2011: 36.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Tamtéž s. 37.

⁵⁸ Xu, Nicolson, 1992: 501.

⁵⁹ Zhu, 2010: 228.

⁶⁰ <https://www.nytimes.com/2016/11/12/world/asia/china-women-surnames.amp.html>.

⁶¹ Jones, 1959: 26.

3.3 Koncept rodného jména v čínské kultuře

Čínské rodné jméno 名字 míngzì má podobnou historii jako čínské příjmení 姓氏 xìngshì. Ve starověku jméno 名 míng a jméno 字 zì nesly různé funkce. Jméno 名 míng měli všichni občané, jméno 字 zì pak fungovalo jako dodatek k prvnímu jménu. Nejčastěji byla jménem 字 zì vyjadřována dospělost nositele nebo jeho společenské postavení. Podobně jako rodové jméno 氏 shì, používali jméno 字 zì spíše aristokraté či úředníci a vzdělanci.⁶²

Chlapci jméno 字 zì přijímali ve věku dvaceti let během ceremonie 加冠 jiāguān, jež je určená právě pro přijímání jména 字 zì. Tím pak chlapci dokazovali svou způsobilost pro uzavření sňatku a pro vstup do společenského života. Dívky přijímaly jméno 字 zì během ceremonie 笄礼 jīlǐ ve svých patnácti letech. Stejně jako tomu bylo u chlapců, dívčí jméno 字 zì dokazovalo dospělost a možnost uzavřít sňatek.⁶³

Jak již bylo řečeno, jméno 字 zì většinou doplňovalo jméno 名 míng. Nejčastěji tato dvě jména byla synonyma nebo slova s podobným významem. *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* uvádí příklad jména 周瑜, [字]公瑾 (Zhōu Yú, zì Gōngjīn).⁶⁴ V tomto případě je znak 周 Zhōu příjmení, 瑜 Yú rodné jméno a 公瑾 Gōngjīn jsou jména 字 zì. Rodné jméno 瑜 Yú a dodatkové jméno 瑾 Jīn mají stejné významy. Na příkladu lze také mimo jiné demonstrovat, že narozdíl od rodového jména 氏 shì, se označení jména 字 zì píše před samotné jméno.

Jméno 字 zì ve spojení se jménem 名 míng mnohdy vytvářely krátké fráze z básní. V některých případech mohla jména 字 zì být přesným opakem jména 名 míng. Chen a Sun uvádí příklad 朱熹, [字]符晦 (Zhū Xī, zì Fúhuì).⁶⁵ Zde stojí v kontrastu znak 熹 xī s významem „rozbřesk“, „záře“ či „světlo“ a znak 晦 huì s významem „noc“ či „tma“.

⁶² Chen, Sun, 2011: 46.

⁶³ Tamtéž s. 34.

⁶⁴ Tamtéž s. 47.

⁶⁵ Tamtéž s. 46.

Postupně těchto jmen ubývalo, ze jména 字 zì se stalo jméno vyjadřující úctu 敬名 jìngmíng. Ve společnosti pak byla určena striktní pravidla, kdy používat jméno 字 zì a kdy jméno 名 míng.⁶⁶

Čínští rodiče mohou vybírat jméno svého potomka z téměř neomezeného množství znaků, přesto existují, kromě výše zmíněných legislativních omezení, nepsaná pravidla pro to, jaké znaky by měli rodiče volit. Rodné jméno by například mělo obsahovat znaky, které mají význam a které spolu ve jméně souzní.⁶⁷ Rodné jméno by také nemělo být příliš jednoduché a rodiče by si měli dát na jméně záležet. V knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor uvádí příklady jmen, které jsou považovány za nevhodné: 高山 Gāoshān („vysoký“ + „hora“), 卫星 Wèixīng („ochraňovat“ + „hvězda“)⁶⁸, 沙瓜 Shā guā („písek“ + „dýně“)⁶⁹ atd.⁷⁰ Rodné jméno se častěji vyslovuje než píše, proto by mělo být libozvučné, aby při vyslovení přinášelo nositeli štěstí.⁷¹ Dále by rodiče měli při výběru jména dbát na to, aby znaky příjmení a jména vedle sebe „vypadaly dobře“.⁷² To znamená, že pokud znak pro příjmení obsahuje malý počet tahů, znak rodného jména by měl obsahovat podobný počet tahů. Naopak pokud je znak příjmení složitý, nehodí se k němu rodné jméno, jehož znaky by byly příliš jednoduché.⁷³

Mezi další nepsaná pravidla patří například pravidlo o postavení generačního znaku ve jméně. Generační znak by měl předcházet znaku rodného jména, neboť tak rodiče vyjadřují úctu ke svým předkům.⁷⁴ Dále by rodné jméno nemělo obsahovat znaky, které mají více čtení. Příkladem mohou být znaky 茜 qiàn/ xī, 行 xíng/háng nebo 乐 lè/ yuè.⁷⁵ V neposlední řadě by znaky rodného jména neměly nést negativní konotace. Příkladem za všechny může být znak 瘦 shòu, jenž se překládá jako „hubený“. Tento znak však v čínské kultuře nese rovněž konotace vyhublý, nemocný či chudý.⁷⁶

⁶⁶ Chen, Sun, 2011: 50.

⁶⁷ Li, 2012: 18.

⁶⁸ 卫星 wèixīng je však samo o sobě slovo s významem „satelit“.

⁶⁹ Toto spojení znaků se v čínštině čte stejně jako jiné hanlivé slovo.

⁷⁰ Li, 2012: 18.

⁷¹ Chen, Sun, 2011: 217.

⁷² Li, 2012: 23.

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ Tamtéž s. 25.

⁷⁵ Chen, Sun, 2011: 223.

⁷⁶ Li, 2012: 40.

3.4 Generační znak

Vedle příjmení a rodného jména lze ještě dnes najít v čínském jméně takzvaný generační znak 字辈 zìbèi.⁷⁷ Pokud se v čínské rodině udržuje tradice generačního znaku⁷⁸, často pak rodiče během výběru rodného jména pro svého potomka dbají na vhodnou kombinaci s příjmením, ale právě i s generačním znakem. Tento znak většinou, ale ne nutně vždy, stojí ve jméně před znakem rodného jména, příkladem může být jméno z korpusu 何伟栋 Hé Wěidòng. První znak je příjmení, druhý znak představuje znak generační a na třetí pozici je rodné jméno.

Funkce generačního znaku, jak už název napovídá, je odlišit od sebe generace jednoho rodu.⁷⁹ Generační znaky často odkazují na přání předků pozdějším generacím. Generační znaky jsou neměnné a jsou předem určeny dávnými předky, 字辈 zìbèi mohou být predepsané i čtyřiceti generacím dopředu. Takové skupině generačních znaků se říká 字辈诗 zìbèi shī⁸⁰, což lze přeložit jako „báseň generačních znaků“. Tento název pak vychází ze skutečnosti, že generační znaky spolu tvoří krátkou báseň, která dále vyjadřuje přání a naděje pro budoucnost potomků. V knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* autor jako příklad uvedl báseň rodiny Mao Zedonga (毛泽东, Máo Zédōng): „立显荣朝士，文方运际祥。祖恩贻泽远，世代永承昌。孝友传家本，忠良振国光，起元敦圣学，风雅列明章。“⁸¹ Každý jeden znak představuje jednu generaci, tudíž potomci Mao Zedonga mají ve jménech generační znak „daleký“ 远 yuǎn.

V korpusu se objevuje několik jmen obsahujících generační znak. Příkladem mohou být:

昕明 Xīnmíng („úsvit“ + „jasný“) a 昕园 Xīnyuán („úsvit“ + „zahrada“)

志昊 Zhìhào („vůle“ + „široký“/„nebe“) a 志成 Zhìchéng („vůle“ + „uspět“)

秀珍 Xiùzhēn („vytříbený“ + „poklad“) a 秀萍 Xiùpíng („vytříbený“ + „okřehek menší“) a 秀霞 Xiùxiá („vytříbený“ + „červánky“)

⁷⁷ Chen, Sun, 2011: 12.

⁷⁸ Kuang, 2005: 15.

⁷⁹ Zheng, 2010: 67.

⁸⁰ Liu, 2004: 112.

⁸¹ Zheng, 2010: 68.

伟栋 Wěidòng („veliký“ + „pilíř“) a 伟杰 Wěijié („veliký“ + „vynikající“/„nevšední člověk“) apod.

Pokud se v rodině udržuje tradice rozlišování generací, ne nutně se k tomu musí používat přímo generační znak, postačí část znaku. Každé generaci se určí daná část, většinou determinativ.⁸² Jedna generace tedy v rodném jméně obsahuje determinativ „člověk“ 亻 rén, další generace má determinativ „voda“ 氵 shui, následující generace má v rodném jméně znaky, které obsahují determinativ „tráva“ 艹 cǎo atd.⁸³ Konkrétním příkladem mohou být jména dcer Deng Xiaopinga, v jejichž jménech se opakuje determinativ „strom“ 木 mù: 邓林 Dèng Lín (příjmení + „les“), 邓楠 Dèng Nán (příjmení + „čínský cedr) a 邓榕 Dèng Róng (příjmení + „fíkovník“).⁸⁴

3.5 Další osobní jména

Kromě příjmení a rodných jmen, zahrnujících generační znak, lze v čínské kultuře najít i další osobní jména, například dětské jméno 小名 xiǎomíng, které je známé také pod termínem „mléčné jméno“ 乳名 rǔmíng. Takové jméno je používáno především členy rodiny či nejbližšími přáteli, většinou se však používá pouze v útlém dětství a často se přestane užívat, když dítě nastoupí do školy.⁸⁵ V ten čas rodiče vyberou nové jméno, nazývané „studijní jméno“ 学名 xuémíng⁸⁶. Studijní jméno může a nemusí být stejné jako rodné jméno, zároveň může a nemusí být stejné jako dětské jméno, nicméně se očekává, že studijní jméno bude obsahovat znaky vyjadřující přání dobrého vzdělání a pokroku.⁸⁷

3.6 Kosmologie zohledňovaná během volby rodného jména

Číňané věří, že jméno ovlivňuje osud, a proto je voleno tak, aby nositeli přinášelo štěstí. Rodiče proto do jmen svých potomků vkládají přání úspěchu, dlouhověkosti, ale také krásy případně vzdělání. Číňané rovněž věří v harmonické souznění s přírodou neboli yin a yang (阴阳, yīnyáng), tím pádem i čas narození je úzce spjat s přírodou. Ne každý se

⁸² Zheng, 2010: 68.

⁸³ Liu, 2004: 113.

⁸⁴ Zheng, 2010: 68.

⁸⁵ Li, 2012: 91.

⁸⁶ Chao, 2003: 24.

⁸⁷ Chen, Sun, 2011: 115.

narodí ve „šťastnou“ hodinu, to však lze napravit správným výběrem rodného jména, kdy rodiče dbají na to, aby pomocí jména dosáhli souladu s přírodou. S ohledem na tuto filozofii tak čínští rodiče během výběru jména respektují sílu pěti elementů, zvířecího horoskopu či nebeských a pozemských větví. Rodiče mají nelehký úkol zkombinovat svá přání s nepsanými pravidly a brát na zřetel přírodní síly, to vše totiž v rodném jméně potomka posiluje šanci na dobrou budoucnost.

3.6.1 Nebeské a pozemské větve

Nebeské a pozemské větve slouží k vypočítání tzv. horoskopu osmi znaků (八字, bāzì)⁸⁸. Výpočet vychází z data narození v lunárním kalendáři, přičemž důležitá je i hodina narození. Jedná se tedy o osm znaků, které se kombinují do čtyř párů znaků roku, měsíce, dne a hodiny narození.⁸⁹ Každý pár obsahuje jeden znak nebeské a jeden znak pozemské větve. Nebeských větví je v čínské kosmologii/numerologii deset, pozemských dvanáct.

Nebeské větve (NV):

甲 (jiǎ), 乙 (yì), 丙 (bǐng), 丁 (dīng), 戊 (wù), 己 (jǐ), 庚 (gēng), 辛 (xīn), 壬 (rén), 癸 (guǐ)⁹⁰

Pozemské větve (PV):

寅 (yín), 卯 (mǎo), 辰 (chén), 巳 (sì), 午 (wǔ), 未 (wèi), 申 (shēn), 酉 (yǒu), 戌 (xū), 亥 (hài), 子 (zǐ), 丑 (chǒu)⁹¹

Pro výpočet horoskopu je potřeba zkombinovat nebeské a pozemské větve roku narození, měsíce, dne i hodiny narození. Při výpočtu horoskopu roku narození je důležitá poslední číslice tohoto roku. Nebeských větví je deset a každá větev představuje jednu číslici, tedy 0 až 9. K nebeské větvi se do dvojice dopočítává pozemská větev. U výpočtu pro horoskop měsíce jsou naopak základem pozemské větve. Těch je dvanáct a každá představuje jeden měsíc v lunárním kalendáři, k pozemské větvi se dopočítává nebeská větev. U dne a hodiny narození jsou větve seřazeny v přesně daném pořadí.

⁸⁸ Zhou, 2017: 9.

⁸⁹ Zheng, 2010: 64.

⁹⁰ Li, 2012: 84.

⁹¹ Tamtéž.

Výpočty pro kombinaci nebeských a pozemských větví jsou pro rodiče důležité z toho důvodu, že každá větev kromě čísla odkazuje také na yin a yang, na pět elementů a na zvířecí horoskop. Pro výběr vhodného jména, které zaručí dobrý osud nositeli, by rodiče neměli ignorovat ani tyto zmíněné ukazatele. Pokud je výsledkem kombinací nebeských a pozemských větví převaha přírodního pólu yin, rodiče správnou volbou znaků rodného jména dokáží vyrovnat nedostatek druhého pólu yang. Stejně tak mohou rodiče dosáhnout rovnováhy pěti elementů.

Nebeské a pozemské větve lze rozdělit na dva póly yin a yang⁹²:

NV Yin: 乙, 丁, 己, 辛, 癸 Yang: 甲, 丙, 戊, 庚, 壬

PV Yin: 卯, 巳, 未, 酉, 亥, 丑 Yang: 寅, 辰, 午, 申, 戌, 子

3.6.2 Pět elementů

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, nebeské a pozemské větve jsou mimo jiné seřazeny podle příslušnosti k pěti elementům. V čínském pojetí patří mezi pět elementů kov, voda, dřevo, oheň a země.⁹³ K elementu kovu se řadí nebeské větve 庚, 辛 a pozemské větve 申, 酉. Element vody představují nebeské větve 壬, 癸 a pozemské větve 亥, 子. Nebeské větve 甲, 乙 a pozemské větve 寅, 卯 patří k elementu dřeva. K elementu ohně patří nebeské větve 丙, 丁 a pozemské větve 巳, 午. Posledním elementem je země, pod níž spadají nebeské větve 戊, 己 a pozemské větve 辰, 未, 戌, 丑.⁹⁴

Při výpočtu horoskopu mohou rodiče dojít k zjištění, že chybí některý ze zmíněných pěti elementů. K dosažení harmonie mezi yin a yang lze dosáhnout tím, že se ve jméně nositele objeví znak nesoucí právě chybějící element. U chybějícího elementu dřeva lze napravit harmonii tím, že se ve znacích rodného jména nositele objevuje determinativ „dřevo“ 木 mù, „tráva“ 艸 cao, „hedvábí“ 纟 sī, „zrnko“ 禾 hé a další. Příklady znaků, kterými lze v rodném jméně doplnit chybějící element dřeva, jsou „čínský cedr“ 楠 nán, „mořena srdčitá“ 茜 xī, „chytrý“ 颖 yǐng, „jemné hedvábí“ 绢 juàn atd.⁹⁵

⁹² Zhou, 2017: 10.

⁹³ Zheng, 2010: 58.

⁹⁴ Zhou, 2017: 22.

⁹⁵ Chen, Sun, 2011: 176.

V knize *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* doporučuje autor nahradit element vody podobným způsobem jako tomu je u elementu dřeva. U chybějícího elementu vody lze dosáhnout rovnováhy ve znacích rodného jména pomocí znaků a determinativů „voda“ 水 shuǐ, „voda“ 氵 shuǐ, „led“ 冫 bīng atd. Znaky, kterými rodiče nahradí chybějící element, mohou být „moře“ 海 hǎi, „brod“ 津 jīn, „chladný“ 凉 liáng, „nesmírný“ 淼 miǎo apod.⁹⁶

Chybějící element ohně lze doplnit pomocí znaků „oheň“ 火 huǒ, „oheň“ 丙 bǐng, „slunce“ 日 rì, „světlo/záře“ 光 guāng. Pokud se tyto znaky objeví jako součást znaků rodného jména, rodiče tak dosáhnou doplnění elementu.⁹⁷ Pomocí znaků „země“ 土 tǔ, „hora“ 山 shān, „pole“ 田 tián atd.⁹⁸ mohou rodiče vyrovnat chybějící element země a znaky „zlato“ 金 jīn, „vysvětlit“ 申 shēn, „trpký“ 辛 xīn apod.⁹⁹ zase doplní element kovu.

3.6.3 Zvířecí horoskop

Dalším aspektem, který pro čínské rodiče hraje roli při výběru rodného jména pro jejich potomka, je zvířecí horoskop. V čínské kultuře má zvířecí horoskop rovněž dvanáct znamení, od horoskopu západní astrologie se však liší. Čínský zvěrokruh se neřídí sestavou souhvězdí podle měsíců, ale podle roků, znamení čínského zvířecího horoskopu se tedy nestřídají každý měsíc, ale každý rok. Cyklus dvanácti znamení se opakuje v tomto pořadí: krysa, buvol, tygr, králík, drak, had, kůň, koza, opice, kohout, pes, prase.¹⁰⁰ Stejně jako nebeské a pozemské větve, znamení zvěrokruhu lze rozdělit na znamení yin a yang a na pět elementů.

Yin: buvol, králík, had, koza, kohout, prase Yang: krysa, tygr, drak, kůň, opice, pes

Pět elementů:

Dřevo:

tygr, králík

Oheň: had, kůň

Země: buvol, drak, koza, pes

Kov: opice, kohout

Voda: krysa, prase¹⁰¹

⁹⁶ Chen, Sun, 2011: 176.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ Dosedlová, Hegerová, Krajcová, Mašková, Mydliarová, Russeová, Samoylova, Shejbalová, 2019: 76.

¹⁰¹ Li, 2012: 102.

Některá znamení jsou mezi Číňany oblíbenější než ta ostatní. Mezi méně oblíbená znamení patří například krysa.¹⁰² Pro zaručení dobrého osudu je dle knihy *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* na místě vybrat do rodného jména osobám narozeným v tomto znamení znaky, které obsahují determinativy „tráva“ 艹 cǎo, „střecha“ 宀 mián a „člověk“ 亻 rén, neboť tyto znaky nositele ochrání.¹⁰³

Buvol je podle čínské tradice zvíře, které potřebuje péči lidí a nedokáže být bez vody, proto je vhodné do jmen osob tohoto znamení vkládat znaky s determinativy „člověk“ 亻 rén či „voda“ 氵 shuǐ.¹⁰⁴

Tygr v čínské kultuře představuje sílu a odvahu, mezi jeho vlastnostmi lze však najít také aroganci.¹⁰⁵ V knize *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* doporučují použít v rodném jméně osoby narozené ve znamení tygra znaky s determinativem „hora“ 山 shān.¹⁰⁶

Králík je narozdíl od tygra jemný, pokorný, dobrosrdečný a vhodnými znaky jsou ty, které obsahují „měsíc“ 月 yuè.¹⁰⁷

Drak má v čínské mytologii kladné konotace, přesný opak od jeho evropského konceptu. Pro Číňany je drak symbolem síly, hrdinství i vznešenosti.¹⁰⁸ Osobám narozeným ve znamení draka dobře poslouží znaky s determinativem „voda“ 氵 shuǐ.¹⁰⁹

Hadi se nejraději schovávají v trávě, proto jsou pro osoby tohoto znamení příhodné znaky s determinativem „tráva“ 艹 cǎo. Tyto znaky nositele nejlépe ochrání a přinesou mu štěstí.¹¹⁰

Číňané věří, že lidé narození ve znamení koně jsou přátelští a veselí, mají velké srdce, jsou pracovití, ale i svobodní a čeká je zářná budoucnost.¹¹¹ Znaky, které lidem

¹⁰² Chen, Sun, 2011: 178.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Li, 2012: 114.

¹⁰⁵ Zheng, 2010: 64.

¹⁰⁶ Chen, Sun, 2011: 178.

¹⁰⁷ Li, 2012: 117.

¹⁰⁸ Tamtéž s. 118.

¹⁰⁹ Chen, Sun, 2011: 179.

¹¹⁰ Li, 2012: 121.

¹¹¹ Chen, Sun, 2011: 179.

ve znamení koně mají pomoci k dobrému osudu, obsahují determinativ „tráva“ 艹 cǎo a „zrnko“ 禾 hé, neboť právě to je potrava pro koně.¹¹²

Podobně jako u znamení koně je tomu u znamení kozy. Koza je v čínské kultuře vnímána jako mírumilovné a klidné zvíře a stejně jako u znamení koně je pro osoby ve znamení kozy vhodné použít znaky, ve kterých se objevuje „tráva“ 艹 cǎo, ale také „střecha“ 宀 mián, neboť pod střechou se koza cítí být v bezpečí.¹¹³

Pro osoby narozené ve znamení opice jsou nejprůhodnější znaky s determinativem „dřevo“ 木 mù. Opice na stromech žijí, odpočívají či shání potravu, proto by se ve jméně osoby narozené v tomto znamení měl objevit determinativ „dřevo“ 木 mù, aby byla nositelům zaručena harmonie.¹¹⁴

Kohout se v čínštině řekne obdobně jako štěstí, proto Číňané věří, že lidé narození v tomto znamení mají nakročeno ke štěstí. Osobám ve znamení kohouta se také připisují vlastnosti jako moudrost či vitalita. Znaky v rodném jméně nositelů tohoto znamení by měly obsahovat „zrnko“ 禾 hé, „bob“ 豆 dòu nebo „rýži“ 米 mǐ.¹¹⁵

Předposledním znaméním čínského zvěrokruhu je pes. Osoby narozené v tomto znamení jsou přátelské, věrné, ale také pracovitě a spolehlivé.¹¹⁶ Jsou to odvšní přátelé a ochránci lidí, proto by se ve jméně těchto lidí měl vyskytovat determinativ „člověk“ 亻 rén.¹¹⁷

Prase je posledním znaméním čínského zvěrokruhu. Tomuto znamení jsou přisuzovány vlastnosti jako zodpovědný, dobrosrdečný, důvěryhodný, ale také vypočítavý či přímočarý.¹¹⁸ Při výběru rodného jména by rodiče měli upřednostnit znaky s determinativy „tráva“ 艹 cǎo, „země“ 土 tǔ nebo „člověk“ 亻 rén.¹¹⁹

¹¹² Tamtéž.

¹¹³ Tamtéž s. 200.

¹¹⁴ Li, 2012: 126.

¹¹⁵ Chen, Sun, 2011: 307.

¹¹⁶ Tamtéž s. 208.

¹¹⁷ Li, 2012: 130.

¹¹⁸ Tamtéž s. 132.

¹¹⁹ Tamtéž.

4 Metody a postupy práce

Pro sběr dat byl vytvořen dotazník, který byl dále namnožen a distribuován na vysokých školách v čínské provincii Shaanxi (陕西, pinyin: Shǎnxī), především ve městě Xi'an (西安, Xī'ān). Dotazník byl dostupný také online, ale přestože žijeme v „době internetové“, online dotazník se neosvědčil jako vhodný způsob sběru dat. Respondenti nebyli ochotni vyplňovat online dotazník kvůli obavám, že by dané informace mohly proniknout na nežádoucí webové stránky. Přestože dotazník neobsahoval otázky týkající se citlivých informací, respondentů, kteří vyplnili dotazník online, bylo jen malé množství.

Dotazníky byly ve většině v papírové verzi, proto bylo nezbytné data nejdříve převést do elektronické podoby. Následně autorka vyselektovala jména osob narozených v rozmezí let 1990–1999. Dalším krokem bylo rozdělit jména podle pohlaví nositele a poté jména rozdělit na znaky příjmení a rodného jména. Ačkoliv se po respondentech nevyžadovalo vyplňovat příjmení, někteří tak učinili. Čínská příjmení však nejsou předmětem zkoumání této diplomové práce.

Jak již bylo vysvětleno, čínské rodné jméno může být jednoznačné, ale také dvou nebo i tříznakové, přičemž každý znak, přesněji každý morfém zapsaný znakem¹²⁰ nese význam a rodiče jím vyjadřují svá přání potomkovi. Čínská rodná jména jsou často unikátní, rodiče se snaží volit kombinaci znaků tak, aby jejich potomek měl jméno, které minimálně v rodině a nejbližším okolí nemá nikdo jiný a zároveň aby rodné jméno přineslo nositeli štěstí do budoucna. V Číně prakticky neexistuje soubor předepsaných rodných jmen, ze kterého by rodiče mohli vybírat, jako je tomu například v České republice¹²¹, tudíž kombinací znaků rodných jmen je nepřehledné množství. Opakujících se čínských jmen se stejným významem je poměrně málo, proto bylo pro tuto diplomovou práci nezbytné rozdělit rodná jména na jednotlivé znaky a ty dále podrobněji zkoumat. Autorka analyzovala tisíc čínských rodných jmen, z čehož po rozdělení na jednotlivé znaky rodných jmen vplynulo 1 649 čínských znaků pro další analýzu.

Pro analýzu bylo použito tisíc jmen získaných z dotazníků, které vyplnili zejména studenti vysokých škol. Dotazník byl distribuován převážně na univerzitách v provincii Shaanxi, proto mají jména ze zmíněné provincie největší zastoupení, konkrétně tvoří 38 % z celkového počtu. Znaky rodných jmen následně autorka přeložila do češtiny a seskupila

¹²⁰ Třísková, Heřmanová, 2013: 37.

¹²¹ Tamtéž.

do menších skupin podle primárního významu. Takto došlo k vytvoření dvaceti osmi tematických skupin, čímž se rovněž projevilo, jaká přání čínští rodiče obecně do jmen potomků vkládají nejčastěji. Autorka tyto skupiny rozdělila na dva větší celky, těmi jsou Aspekty světa lidí a Příroda. Dále autorka vyselektovala nejfrekventovanější znaky každé tematické skupiny, pro něž autorka stanovila nejnižší hranici deseti výskytů v celém korpusu, jejich významy porovnávala s příručkami a odpověďmi respondentů, zda znak ve jméně odráží prvotní nebo přenesený význam. Tímto způsobem tak mohla autorka dojít k závěru, zda rodiče v čínských jménech explicitně vyjadřují svá přání pomocí primárních významů znaků nebo používají přenesený význam.

5 Výsledky analýzy

Tématem této práce je analýza čínských rodných jmen osob narozených mezi lety 1990–1999. Výsledek analýzy by měl přinést vhled do problematiky výběru čínských rodných jmen, zejména zjištění, které znaky v daném období rodiče volili do jmen svých dětí, jaké významy tyto znaky nesou apod. Korpus tvoří jména z dotazníků a dohromady obsahuje tisíc rodných jmen, 513 jmen ženských, 479 jmen mužských a 8 jmen bez udání údajů o pohlaví nositele, a z nichž jsou pouze čtyři jména složená ze tří znaků, ostatní rodná jména jsou dvouslabičná či jednoslabičná.

Rodná jména lze v tomto případě analyzovat hned z několika úhlů pohledu. Z korpusu lze vyčíst nejčastěji použitý znak nebo nejčastěji volené téma, ze kterého rodiče znak vybrali. Ne nutně musí nejčastěji volený znak patřit do tematické skupiny, která je nejobsáhlejší. To je zapříčiněno především tím, že se každý rodič snaží vymyslet pro svého potomka co nejoriginálnější jméno, často tedy volí neobvyklé znaky. Skupinou s celkově nejvyšším počtem znaků zastoupených v rodných jménech jsou Kladné vlastnosti, dohromady se v této skupině vyskytuje 137 rodných jmen, která vždy obsahují alespoň jeden znak s významem odkazujícím k vlastnostem. Druhou nejpočetnější skupinou je Vzhled a krása, jež se skládá ze 135 jmen. Třetí v pořadí je skupina Vzdělání, zde je 128 rodných jmen. Všechny tři skupiny spadají do tematické skupiny Aspekty světa lidí.

Kategorie	Počet rodných jmen	Tematická část
Kladné vlastnosti	137	Aspekty světa lidí
Vzhled a krása	135	Aspekty světa lidí
Vzdělanost	128	Aspekty světa lidí

Tabulka č.1 - Nejpočetnější skupiny rodných jmen rozdělené do tematických skupin

Tyto údaje však nezahrnují podmínku pohlaví nositele rodného jména, jedná se o celkové počty. S ohledem na pohlaví nositele se kategorie mění. U mužských jmen zůstávají nejpočetnější skupinou Kladné vlastnosti, následuje Výjimečnost a skupina Světlo. V případě ženských jmen je první v počtu rodných jmen skupina Vzhled a krása, druhá je skupina Rostliny a jejich části, další v pořadí je skupina Vzdělanost.

Aspekty světa lidí		Příroda	
Kategorie	Počet rodných jmen	Kategorie	Počet rodných jmen
Kladné Vlastnosti	82	Světlo	71
Výjimečnost	82	Elementy	62
Vzdělanost	63	Čas/Označení místa, cesta	22

Tabulka č. 2 - Nejpočetnější skupiny mužských rodných jmen rozdělené do tematických skupin

Aspekty světa lidí		Příroda	
Kategorie	Počet rodných jmen	Kategorie	Počet rodných jmen
Vzhled a krása	109	Rostliny a jejich části	82
Vzdělanost	65	Minerály a horniny	64
Štěstí a bezstarostnost	59	Světlo	48

Tabulka č. 3 - Nejpočetnější skupiny ženských rodných jmen rozdělené do tematických skupin

Nejčastěji používaným čínským znakem v rodných jménech, bez ohledu na pohlaví nositele, je znak „rozsáhlý“ 宇 yǔ, vyskytl se ve dvaceti pěti jménech, následuje znak „vědět“ nebo také „rozbřesk“ 晓 xiǎo, který je obsažen ve dvaceti čtyřech rodných jménech, a „jazyk“ nebo také „kultura“ 文 wén, jenž se objevil ve dvaceti třech jménech. Všechny tyto tři znaky spadají do části Aspekty světa lidí. V tematické části Příroda je nejčastěji voleným znakem „déšť“ 雨 yǔ, který je součástí dvaceti dvou jmen. Druhým nejoblíbenějším znakem je „světlo“ 阳 yáng, který se celkem vyskytl ve třinácti rodných jménech. Třetím nejčastějším znakem v tematické části Přírody je znak „rozbřesk“ 晨 chén, který je součástí dvanácti jmen v korpusu.

Aspekty světa lidí			Příroda		
Kategorie	Čínský znak	Počet jmen	Kategorie	Čínský znak	Počet jmen
Hojnost a prosperita	宇	25	Elementy	雨	22
Vzdělanost	晓	24	Světlo	阳	13
Vzdělanost	文	23	Světlo	晨	12

Tabulka č. 4 - Nejčastěji používaný čínský znak v rodných jménech

Nejčastěji se objevující čínské znaky v mužských rodných jménech v části Aspekty světa lidí jsou „rozsáhlý“ 宇 yǔ, „kultura“ a „jazyk“ 文 wén, „vzdělaný“ 博 bó; v tematickém okruhu Příroda pak rodiče nejčastěji vybrali znaky „den“ 天 tiān, „světlo“ 阳 yáng, „jeden“ 一 yī. Dívkám rodiče z tematické části Aspekty světa lidí nejčastěji volili znaky „šťastný“ 怡 yí, „vědět“ či „rozbřesk“ 晓 xiǎo, „šťastný“ 欣 xīn; z části Příroda jsou pak nejběžnější znaky „déšť“ 雨 yǔ, „jadeit“ 玉 yù, „rumělka“ 丹 dān.

Aspekty světa lidí			Příroda		
Kategorie	Čínský znak	Počet jmen	Kategorie	Čínský znak	Počet jmen
Hojnost a prosperita	宇	19	Čas	天	10
Vzdělanost	文	16	Světlo	阳	9
Vzdělanost	博	12	Čísla a jednotky	一	9

Tabulka č. 5 - Nejčastěji používaný čínský znak v mužských rodných jménech

Aspekty světa lidí			Příroda		
Kategorie	Čínský znak	Počet jmen	Kategorie	Čínský znak	Počet jmen
Štěstí a bezstarostnost	怡	17	Elementy	雨	16
Vzdělanost	晓	14	Poklad, peníze a cennosti	玉	11
Štěstí a bezstarostnost	欣	13	Rostliny a jejich části	丹	10

Tabulka č. 6 - Nejčastěji používaný čínský znak v ženských rodných jménech

5.1 Aspekty světa lidí

Tato tematická část se skládá ze sedmnácti kategorií, jmenovitě:

1. Kladné vlastnosti	10. Rodina a mezilidské vztahy
2. Vzhled a krása	11. Naděje a ambice
3. Vzdělanost	12. Poklad, peníze a cennosti
4. Výjimečnost	13. Pohyb
5. Štěstí a bezstarostnost	14. Minulost a artefakty
6. Hojnost a prosperita	15. Umění, hudba a zvuky
7. Příjmení	16. Spojení a kooperace
8. Další fyzická charakteristika	17. Násilí a zbraně
9. Láska a mír	

Tematická část Aspekty světa lidí zahrnuje celkem 977 čínských znaků, tedy 59 % z celkového počtu znaků v korpusu. Skupinou, která se skládá z největšího počtu jmen, jsou Kladné vlastnosti se 137 rodnými jmény. Následuje Vzhled a krása, kam spadá 135 rodných jmen, a kategorie Vzdělanost, která obsahuje 128 různých jmen.

5.1.1 Kladné vlastnosti

Během analýzy bylo nezbytné nejdříve rozdělit rodná jména na jednotlivé znaky a ty dále tematicky rozdělit do skupin. Skupina Kladné vlastnosti tak obsahuje padesát znaků, které odkazují k vlastnostem člověka, například upřímný, cnostný, tolerantní, řádný apod. Kladné vlastnosti jsou největší skupinou korpusu se 137 jmény, nicméně žádný znak této skupiny není frekventovaný natolik, aby byl nejpoužívanějším znakem v rodných jménech. Naopak, v této skupině se projevil trend použít ve jménech znaky, které nejsou příliš frekventované. Žádný ze znaků tak nepřesáhl četnost deseti výskytů, avšak nejčastější jsou hned dva: „upřímný“ 磊 lěi a „čistý“ 清 qīng. Dalšími příklady této skupiny jsou znaky „tolerantní“ 涵 hán, „vytříbený“ 秀 xiù, „kultivovaný“ 彬 bīn, „ryzí“ 凌 líng, „laskavost“ 惠 huì, 洁 jié, „cnostný“ 贤 xián, „upřímný“ 诚 chéng apod.

磊

Znak 磊 lěi lze přeložit jako „upřímný“, „otevřený“ či „bezelstný“. V korpusu je devět rodných jmen, v nichž se tento znak vyskytuje, a všechna patří mužům. Znak 磊 lěi

se pojí s jiným znakem pouze ve třech jménech korpusu, ve zbylých jménech tvoří 磊 lěi jednoslabičné rodné jméno.

Autor knihy *Dobré jméno, dobrý osud* vysvětluje, že znak 磊 lěi je vhodné použít do rodných jmen, kde na základě výkladu osudu, nositeli chybí element země, neboť 磊 lěi je složen ze tří stejných znaků „kámen“ 石 shí.¹²² Autor dále dodává, že znak 磊 lěi právě svou strukturou, tedy lidově „tři kameny na hromadě“ odkazuje na význam vysoký či impozantní.¹²³ Znak 磊 lěi se rovněž objevuje v knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* v kapitole o generačních znacích. Tam autor osvětluje, že znaky strukturou stejné jako 磊 lěi, například „nesmírný“ 淼 miǎo, „prosperující“ 鑫 xīn, „třpytivý“ 晶 jīng nebo „plamen“ 焱 yàn, nejsou v postavení generačních znaků zcela běžné.¹²⁴

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
磊	Lěi	Muž	6	嘉磊	Jiālěi	Muž	1
晓磊	Xiǎolěi	Muž	1	王磊	Wánglěi	Muž	1

Tabulka č. 7 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 磊 lěi

清

Tento znak se v korpusu stejně jako 磊 lěi vyskytuje devětkrát. Na rozdíl od znaku 磊 lěi je však 清 qīng dominantně ženský, pouze jednou se znak 清 qīng objevuje v mužském jméně. Znak 清 qīng nese význam „čistý“ nebo také „neposkvrněný“.

Přestože je znak 清 qīng v korpusu obsažen především v ženských rodných jménech, autor Li ve své knize *Dobré jméno, dobrý osud* uvádí znak v seznamu jmen pro ženy i muže, dokonce používá jméno 文清 Wénqīng („kultura“ + „čistý“) jako příklad pro mužského nositele¹²⁵. V korpusu se však naproti tomu objevuje totožné rodné jméno jako jméno ženské. Kromě toho autor přiřazuje 清 qīng mezi znaky odkazující k mravnosti člověka¹²⁶, což se shoduje s významy jmen v korpusu. Autor Lu ještě dodává, že znak 清

¹²² Li, 2012: 188.

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ Liu, 2004: 114.

¹²⁵ Li, 2012: 68.

¹²⁶ Tamtéž s. 47.

qīng patří mezi libozvučné znaky.¹²⁷ Při výběru rodného jména je zcela nezbytné vnímat význam znaků, ale také jejich podobu, ať grafickou či zvukovou. Číňané věří, že dobře znějící jméno přináší nositeli více štěstí a sympatií.¹²⁸ V knize *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* se zase uvádí, že znak 清 qīng metaforicky odkazuje ke kráse¹²⁹.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
若清	Ruòqīng	Žena	1	玉清	Yùqīng	Žena	1
艳清	Yàncīng	Žena	1	文清	Wénqīng	Žena	1
清清	Qīngqīng	Žena	1	清焰	Qīngyàn	Žena	1
清艳	Qīngyàn	Žena	1	权清	Quánqīng	Muž	1

Tabulka č. 8 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 清 qīng

5.1.2 Vzhled a krása

Tato skupina je sice druhou nejobsáhlejší skupinou části *Aspekty světa lidí*, nicméně ani zde není žádný znak z pohledu rodičů obecně nejoblíbenějším.

Do této kategorie spadá třicet dva čínských znaků s významem, který se týká vnější podoby a/nebo krásy. Patří sem znaky: „překrásný“ 佳 jiā, „šarmantní“ 娜 nà, „hezký“ 俊 jùn, „krásný“ 丽 lì, „elegantní“ 雅 yǎ, „krásný“ 倩 qiàn, „šarmantní“ 婷 tíng, „nádherný“ 艳 yàn, „krásná žena“ 媛 yuàn, „hezky vypadající“ 姣 jiāo apod. V této kategorii se nachází 135 rodných jmen, z nichž je pouze 19 % jmen mužských. Z toho lze vyvodit, že znaky popisující vzhled se objevují převážně v ženských jménech.

Jedním z důležitých kroků analýzy bylo vyselektovat nejpoužívanější znaky dané skupiny. Autorka se rozhodla vyznačit znaky, jejichž četnost ve zkoumané skupině je deset a více. Za takových podmínek jsou v kategorii *Vzhled a krása* čtyři znaky, které jsou u čínských rodičů poměrně populární. Jedná se o znaky „překrásný“ 佳 jiā, „šarmantní“ 娜 nà, „hezký“ 俊 jùn a „krásný“ 丽 lì.

佳

Tento znak nese význam „krása“, „překrásný“ nebo „nádherný“. Celkem se tento znak vyskytl dvacetkrát, osmkrát v mužských jménech a dvanáctkrát ve jménech ženských.

¹²⁷ Li, 2012: 22.

¹²⁸ Tamtéž s. 21.

¹²⁹ Chen, Sun, 2011: 134.

Nelze tedy tvrdit, že by se jednalo o znak vyskytující se výhradně v ženských rodných jménech.

Většinou si rodiče tento znak vybírají do rodného jména v doslovném významu, tedy nádherný či krásný, někteří respondenti u znaku 佳 jiā též uvádí, že znak svým významem odkazuje na charakter a duševní krásu. V knize *Dobré jméno, dobrý osud*¹³⁰ se znak 佳 jiā řadí ke skupině znaků, které vyjadřují krásu a vzhled, ale také vysoké morální zásady. Konkrétními příklady z korpusu jsou například rodná jména 佳欣 Jiāxīn („krása“ + „šťastný“), 佳枫 Jiāfēng („krása“ + „javor“), 佳怡 Jiāyí („krása“ + „šťastný“), 佳慧 Jiāhuì („krása“ + „inteligentní“), 佳华 Jiāhuá („krása“ + „překrásný“) a další.

V knize *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* autoři mimo již zmíněné významy uvádí, že se znak 佳 jiā používá také pro vyjádření přání dlouhověkosti a pevného zdraví.¹³¹ V tomto smyslu se v korpusu objevila dvě rodná jména, 佳禾 Jiāhé („krása“ + „zrnko“), 佳恒 Jiāhéng („krása“ + „trvalý“). Kromě toho, autor doplňuje, že je tento znak vhodný pro vyjádření elementu země¹³², neboť se ve znaku vyskytuje „zemina“/, „půda“/, „zem“ 土 tǔ hned dvakrát. V korpusu se však nenachází žádné rodné jméno v tomto významu.¹³³

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
佳敏	Jiāmǐn	Žena	1	佳怡	Jiāyí	Žena	1
佳欣	Jiāxīn	Žena	2	佳恒	Jiāhéng	Muž	1
佳艺	Jiāyì	Žena	1	佳枫	Jiāfēng	Muž	1
佳瑜	Jiāyú	Žena	1	佳楠	Jiānán	Muž	1
佳琪	Jiāqí	Žena	1	佳霖	Jiālín	Muž	1
煜佳	Yùjiā	Žena	1	佳文	Jiāwén	Muž	1
希佳	Xījiā	Žena	1	佳豪	Jiāháo	Muž	1
佳禾	Jiāhé	Žena	1	佳华	Jiāhuá	Muž	1
佳宁	Jiāníng	Žena	2	佳华	Jiāhuá	Muž	1

Tabulka č. 9 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 佳 jiā

¹³⁰ Li, 2012: 70.

¹³¹ Chen, Sun, 2011: 136.

¹³² Tamtéž s. 176.

¹³³ Autorka vychází z odpovědí respondentů.

娜

Druhým nejpoužívanějším znakem v kategorii Vzhled a krása je znak 娜 nà s významem „šarmantní“ nebo „působná“ (žena). Tento znak je součástí jedenácti jmen, nicméně ve dvou rodných jménech je znak zdvojený, tudíž se znak v korpusu nachází celkem třináctkrát. Všichni nositelé těchto rodných jmen jsou ženského pohlaví.

Autoři Chen, Sun a Li uvádějí, že znak 娜 nà vyjadřuje ženské pohlaví nositele, ale především nese význam působný nebo líbezný^{134,135}. Li ve své knize *Dobré jméno, dobrý osud* navíc dodává, že význam doslova odkazuje ke krásné ženě.¹³⁶ V tomto významu se v korpusu objevují rodná jména 雅娜 Yǎnà („elegantní“ + „šarmantní“), 琳娜 Línà („nádherný jaderit“ + „šarmantní“), 丽娜 Lì nà („krásný“ + „šarmantní“). Poslední zmíněné jméno dává za příklad také autor Liu ve své knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti*. Liu toto jméno dává do jedné skupiny s rodnými jmény, kde znaky obsahují determinativ „žena“ 女 nǚ a kde tyto znaky popisují podobu ženy nebo její chování.¹³⁷

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
雅娜	Yǎnà	Žena	1	丽娜	Lì nà	Žena	2
琳娜	Línà	Žena	1	宁娜	Níngnà	Žena	1
娜娜	Nànà	Žena	2	梦娜	Mèngnà	Žena	1
娜	Nà	Žena	3				

Tabulka č. 10 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 娜 nà

俊

Význam tohoto znaku je „hezký“, „pěkný“ nebo „působný“, u mužů znak odkazuje na charakter a sílu. Je třetím nejfrekventovanějším znakem této skupiny. V korpusu rodných jmen se znak 俊 jùn objevil celkem jedenáctkrát, z toho v 64 % případů se jedná o mužská jména, čímž se tento znak stává jedním z mála znaků skupiny Vzhled a krása, které jsou používány převážně v rodných jménech mužů.

¹³⁴ Chen, Sun, 2011: 107.

¹³⁵ Li, 2012: 69.

¹³⁶ Tamtéž s. 191.

¹³⁷ Liu, 2004: 85.

Autor knihy *Výběr jmen, lidové zvyklosti* podotýká, že se tento znak také používá v rodných jménech, která vyznačují mužský charakter a sílu. Znak 俊 jùn dává Liu dohromady do skupiny se znaky „nebojácny“ 勇 yǒng, „prudký“ 猛 měng, „pevný“ 坚 jiān, „mužský“ 雄 xióng, „výjimečný“ 英 yīng, „síla“ 力 lì a tak dále.¹³⁸

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
俊	Jùn	Žena	1	俊祺	Jùnqí	Muž	1
俊辰	Jùncén	Žena	1	俊光	Jùnguāng	Muž	1
一俊	Yījùn	Žena	1	嘉俊	Jiājùn	Muž	1
俊杰	Jùnjié	Žena	1	俊波	Jùnbō	Muž	1
俊贤	Jùnxián	Muž	1	英俊	Yīngjùn	Muž	1
恒俊	Héngjùn	Muž	1				

Tabulka č. 11 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 俊 jùn

丽

Tento znak je posledním v kategorii Vzhled a krása a nese význam „krásný“ či „krása“. Všechna rodná jména z korpusu jsou jména ženská, znak 丽 lì se nevyskytuje v žádném mužském rodném jméně.

V knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor píše, že znak 丽 lì je považován za znak vhodný pro ženská jména a ve chvíli, kdy se tento znak vyskytne v mužském rodném jméně, mohlo by dojít k mylnému označení pohlaví nositele.¹³⁹ Kromě toho, že znak odkazuje ke vzhledu, je také zvláštní svou znělostí, znak 丽 lì je totiž považován za libozvučný.¹⁴⁰ Autor Li ve svém výčtu rodných jmen použil jméno 丽莎 Lishā („krásný“ + „rákos“), toto jméno autor zmiňuje ve skupině rodných jmen používaných při výkladu osudu a nedostatku elementu dřeva.¹⁴¹

V knize *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* je také vysvětleno, že znak 丽 lì vyjadřuje ženské pohlaví a že některé znaky jsou vázány právě na pohlaví nositele.¹⁴² Dále

¹³⁸ Liu, 2004: 83.

¹³⁹ Li, 2012: 44.

¹⁴⁰ Tamtéž s. 20.

¹⁴¹ Tamtéž s. 155.

¹⁴² Chen, Sun, 2011: 106.

podotýkají, že znak 丽 li se řadí k módním jménům¹⁴³ a rovněž se používá v rodných jménech, která jsou pod vlivem západních trendů.¹⁴⁴ 丽 li je součástí jmen 丽莎 Lìshā („krásný“ + „rákos“), 丽丽 Lìlì („krásný“ + „kásný“) a 玛丽 Mǎlì („achát“ + „krásný“), což jsou fonetické přepisy anglických jmen Lisa, Lily a Mary. 丽 li se často vyskytuje ve fonetických přepisech nejen cizích rodných jmen, ale též názvů míst, například ulice Champs-Élysées se do čínštiny přepisuje jako 香榭丽舍 Xiāngxiè lishè.

Liu ve své knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* také potvrzuje, že znak 丽 li patří do skupiny ženských jmen a dává ho spolu do skupiny se znaky „nádherný“ 华 huá, „čínská meruňka“ 梅 méi, „krásný“ 美 měi, „překrásný“ 佳 jiā¹⁴⁵ a další. V této knize se také objevuje jméno 丽娜 Lìnà („krásný“ + „šarmantní“), které je uvedeno vedle rodných jmen s odkazem na vzhled a krásu¹⁴⁶.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
丽婷	Lìtíng	Žena	1	丽娜	Lìnà	Žena	2
丽萍	Lìpíng	Žena	2	丽莎	Lìshā	Žena	1
丽雯	Lìwén	Žena	1	文丽	Wénlì	Žena	1
丽请	Lìqǐng	Žena	1	丽	Lì	Žena	2

Tabulka č. 12 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 丽 li

5.1.3 Vzdělanost

Tato kategorie obsahuje 128 rodných jmen, po rozdělení na pohlaví nositele obsahuje kategorie Vzdělanost 65 ženských rodných jmen a 63 mužských rodných jmen. Mezi mužskými jmény jsou pak znaky skupiny Vzdělanost na třetí pozici oblíbenosti, u žen jsou znaky této kategorie v oblíbenosti na druhém místě. Patří sem znaky „vědět“ a „rozbřesk“ 晓 xiǎo, „kultura“ a „jazyk“ 文 wén, „vzdělaný“ a „hojný“ 博 bó, „inteligentní“ 慧 huì, „moudrý“ 哲 zhé, „myslet“ 思 sī, „bystrý“ 敏 mǐn, „chytrý“ 颖 yǐng, „bystrý“ 聪 cōng, „znalosti“ 学 xué apod. Mezi nejčastěji se vyskytující znaky v rodných

¹⁴³ Chen, Sun, 2011: 222.

¹⁴⁴ Tamtéž s. 229.

¹⁴⁵ Liu, 2004: 25.

¹⁴⁶ Tamtéž s. 85.

jménech se řadí „vědět“ a „rozbřesk“ 晓 xiǎo, „kultura“ a „jazyk“ 文 wén, „vzdělaný“ a „hojný“ 博 bó, „inteligentní“ 慧 huì a „moudrý“ 哲 zhé.

晓

Znak 晓 xiǎo má hned dva významy, které jsou oba stále aktuální. Jeden z významů je „vědět“, druhý je „rozbřesk“¹⁴⁷. Z odpovědí respondentů vyplývá, že znak 晓 xiǎo v 63 % rodných jmen korpusu nese význam „vědět“, zbylá část jmen je ve významu „rozbřesk“.

Ženských rodných jmen se znakem 晓 xiǎo je dohromady čtrnáct, což tvoří 58 %, mužských jmen je 42 %. V korpusu se tedy vyskytuje deset mužských jmen, která obsahují znak 晓 xiǎo.

V knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor Li na straně 47 přiřazuje znak 晓 xiǎo ke znakům s významem být vzdělaný, být moudrý apod.¹⁴⁸. Nicméně později uvádí 晓 xiǎo ve jménu 陈晓芙 Chén Xiǎofū (příjmení + „rozbřesk“ + „ibišek“) a znak 晓 xiǎo tady použil ve významu rozbřesk, brzké svítání.¹⁴⁹ Li dále v knize uvádí příklady rodných jmen a 晓 xiǎo se objevuje pouze u rodných jmen žen.

Výběr jmen, lidové zvyklosti používá znak 晓 xiǎo v příkladu toho, jak lehce lze změnit dětské jméno nositele. Příkladem je jméno 张小兰 Zhāng Xiǎolán (příjmení + „malý“ + „orchidej“), které se jednoduše změní na 张晓兰 Zhāng Xiǎolán (příjmení + „rozbřesk“ + „orchidej“).¹⁵⁰ Na straně 36 pak autor řadí 晓 xiǎo do skupiny Světlo a záře.¹⁵¹

¹⁴⁷ V Čínsko-českém česko-čínském slovníku od Jaromíra Vochaly je tento význam označen jako knižní.

¹⁴⁸ Li, 2012: 47.

¹⁴⁹ Tamtéž s. 192.

¹⁵⁰ Liu, 2004: 14.

¹⁵¹ Tamtéž s. 36.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
晓婷	Xiǎotíng	Žena	1	晓英	Xiǎoyīng	Žena	1
晓瑛	Xiǎoyīng	Žena	1	晓艳	Xiǎoyàn	Žena	1
晓彤	Xiǎotóng	Žena	1	晓翔	Xiǎoxiáng	Muž	1
晓玲	Xiǎolíng	Žena	1	晓明	Xiǎomíng	Muž	2
晨晓	Chénxiǎo	Žena	1	晓磊	Xiǎolěi	Muž	1
晓媛	Xiǎo yuàn	Žena	1	晓强	Xiǎoqiáng	Muž	1
晓雨	Xiǎoyǔ	Žena	1	晓宁	Xiǎoníng	Muž	1
晓涵	Xiǎohán	Žena	1	晓斌	Xiǎobīn	Muž	1
晓茹	Xiǎorú	Žena	1	晓旭	Xiǎoxù	Muž	1
晓春	Xiǎochūn	Žena	1	晓煜	Xiǎoyù	Muž	1
晓青	Xiǎoqīng	Žena	1	晓盼	Xiǎopàn	Muž	1
晓燕	Xiǎoyàn	Žena	1				

Tabulka č. 13 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 晓 xiǎo

文

Ve slovnících se tento znak překládá jako „jazyk“ nebo „kultura“, protikladem k tomu je znak 武 wǔ s významem „vojenský“. Celkem se v korpusu nachází dvacet tři rodných jmen se znakem 文 wén, z toho se jedná o sedm ženských jmen a šestnáct jmen mužských.

Autor knihy *Dobré jméno, dobrý osud* přiřazuje 文 wén do skupiny znaků s významem vzdělanost a vědění¹⁵² a uvádí příklady nejčastějších rodných jmen s tímto znakem: 文博 Wénbó („jazyk“/“kultura“ + „vzdělaný“/“hojný“), 文林 Wénlín („jazyk“/“kultura“ + „les“) a 文渊 Wényuān („jazyk“/“kultura“ + „hluboký“).¹⁵³ Li ve své knize dále řadí znak 文 wén mezi rodná jména odkazující na význam prominentní či důstojný.¹⁵⁴ V knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* označují 文 wén jako znak, který v rodném jménu odkazuje na fakt, že nositel je muž.¹⁵⁵ Autor Liu k tomu dodává, že

¹⁵² Li, 2012: 47.

¹⁵³ Tamtéž s. 51.

¹⁵⁴ Tamtéž s. 61.

¹⁵⁵ Chen, Sun, 2011: 107.

některé znaky, které jsou v rodných jménech převážně používány jako mužská jména, lze vložit i do jmen ženských, a že mezi takové znaky patří právě znak 文 wén.¹⁵⁶

V knize *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* lze najít doplnění, že znak 文 wén spadá do skupiny módních a často používaných znaků v rodných jménech. Autoři knihy však netvrdí, že by se rodiče měli vyhýbat těmto znakům, jen je třeba dbát na výběr vhodného druhého znaku, který se pak ve jméně kombinuje se znakem 文 wén.¹⁵⁷

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
文	Wén	Žena	1	文	Wén	Muž	1
文清	Wénqīng	Žena	1	博文	Bówén	Muž	2
文旭	Wénxù	Žena	1	文斌	Wénbīn	Muž	1
文贝	Wénbèi	Žena	1	文励	Wénlì	Muž	1
文茜	Wénqiàn	Žena	1	佳文	Jiāwén	Muž	1
郁文	Yùwén	Žena	1	适文	Shìwén	Muž	1
文丽	Wénlì	Žena	1	文宇	Wényǔ	Muž	2
文杰	Wénjié	Muž	2	浩文	Hàowén	Muž	1
文泽	Wénzé	Muž	1	文荟	Wénhuì	Muž	1
文刚	Wéngāng	Muž	1	裕文	Yùwén	Muž	1

Tabulka č. 14 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 文 wén

博

Stejně jako 文 wén i tento znak nese dva významy, které jsou od sebe vzdálené, přesto oba používané. Jeden z významů je „bohatý“ nebo „hojný“, druhým významem je „vzdělaný“. Větší část rodných jmen z korpusu obsahuje 博 bó ve významu „vzdělaný“, pouze u dvou rodných jmen respondenti uvedli 博 bó ve významu „hojný“. V korpusu se neobjevilo jediné ženské rodné jméno, kde by součástí jména byl znak 博 bó. Na základě výzkumu lze tedy tvrdit, že tento znak je používán dominantně v mužských rodných jménech.

Dobré jméno, dobrý osud řadí všechna rodná jména obsahující znak 博 bó mezi mužská jména.¹⁵⁸ Kniha neobsahuje žádné ženské jméno se znakem 博 bó.

¹⁵⁶ Liu, 2004: 87.

¹⁵⁷ Chen, Sun, 2011: 231.

¹⁵⁸ Li, 2012: 63.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
博雄	Bóxióng	Muž	1	博钊	Bózhāo	Muž	1
成博	Chéngbó	Muž	1	博	Bó	Muž	2
博文	Bówén	Muž	2	博健	Bójiàn	Muž	1
博宇	Bóyǔ	Muž	1	博顺	Bóshùn	Muž	1
博琛	Bóchēn	Muž	1	博闻	Bówén	Muž	1

Tabulka č. 15 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 博 bó

慧

V korpusu je celkem jedenáct rodných jmen se znakem 慧 huì a všechna jsou ženská jména. Znak se překládá jako „inteligentní“.

Autor knihy *Dobré jméno, dobrý osud* stejně jako v našem korpusu řadí 慧 huì do kategorie Vzdělanost.¹⁵⁹ Stejně jako v korpusu také v této knize rodná jména obsahující 慧 huì patří ženským nositelům.¹⁶⁰ Také v *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* potvrzují autoři, že se jedná o znak vyskytující se především v ženských rodných jménech.¹⁶¹ Stejně jako v knize *Dobré jméno, dobrý osud*, i zde je znak 慧 huì sloučen s dalšími znaky s významem vzdělání či inteligence.¹⁶² Dále Chen a Sun doplňují, že znak 慧 huì je totožné jako 文 wén módním a velmi frekventovaným znakem.¹⁶³ Liu ve své knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* ještě dodává, že 慧 huì je jedním ze znaků, které odkazují ke cnostem.¹⁶⁴

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
慧敏	Huimǐn	Žena	1	慧	Huì	Žena	2
聪慧	Cōnghuì	Žena	1	贤慧	Xiánhuì	Žena	1
小慧	Xiǎohuì	Žena	1	绍慧	Shàohuì	Žena	1
家慧	Jiāhuì	Žena	1	佳慧	Jiāhuì	Žena	1
慧燕	Huìyàn	Žena	1	通慧	Tōnghuì	Žena	1

Tabulka č. 16 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 慧 huì

¹⁵⁹ Li, 2012: 47.

¹⁶⁰ Tamtéž s. 69.

¹⁶¹ Chen, Sun, 2011: 106.

¹⁶² Tamtéž s. 130.

¹⁶³ Tamtéž s. 231.

¹⁶⁴ Liu, 2004: 82.

哲

S významem „moudrý“ nebo „prozíravý“ je tento znak pátým v pořadí skupiny Vzdělanost. Pouze jedno rodné jméno s tímto znakem je ženské, dále je tu devět mužských rodných jmen. Z korpusu tedy vyplývá, že znak 哲 zhé je především používán ve jménech mužů.

V knihách *Dobré jméno, dobrý osud* a *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* zařazují 哲 zhé mezi znaky s významem moudrý, vzdělaný či inteligence^{165,166}, nicméně se nezmiňují o tom, že by tento znak měl být určen výhradně pro mužská rodná jména.

Jméno	Pinyin	Pohlaví		Jméno	Pinyin	Pohlaví	
思哲	Sīzhé	Žena	1	心哲	Xīnzhé	Muž	1
哲	Zhé	Muž	4	浩哲	Hàozhé	Muž	1
仪哲	Yízhé	Muž	1	哲恺	Zhékǎi	Muž	1
哲麟	Zhélín	Muž	1				

Tabulka č. 17 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 哲 zhé

5.1.4 Výjimečnost

Do této skupiny se celkem řadí 115 rodných jmen, z toho je 82 jmen mužských a 33 jmen ženských, tudíž lze říci, že znaky této skupiny jsou používány především ve jménech mužů. Znaky, které odkazují významem na výjimečnost, také patří mezi nejoblíbenější znaky objevující se ve jménech mužských nositelů. U žen se tato skupina umístila na čtvrté pozici mezi oblíbenými motivy. Dohromady do této skupiny patří třicet čínských znaků: „vynikající“ 嘉 jiā, „veliký“ 伟 wěi, „nevšední člověk“/„vynikající“ 杰 jié, „triumfální“ 凯 kǎi, „výjimečný“/„hrdina“ 英 yīng, „vytříbený“ 斌 bīn, „sláva“/„čest“ 荣 róng, „výjimečný“ 豪 háo, „vznešený“ 卓 zhuō, „impozantní“ 雄 xióng atd. První čtyři znaky z výčtu, tedy „vynikající“ 嘉 jiā, „veliký“ 伟 wěi, „nevšední člověk“ nebo také „vynikající“ 杰 jié a „triumfální“ 凯 kǎi jsou nejčastěji se vyskytující znaky v rodných jménech dané skupiny.

¹⁶⁵ Li, 2012: 89.

¹⁶⁶ Chen, Sun, 2011: 131.

嘉

Výsledky analýzy dotazníků ukázaly, že znak 嘉 jiā s významem „vynikající“ nebo „skvělý“ je nejpoužívanějším znakem skupiny Výjimečný. Tento znak se objevil celkem v šestnácti rodných jménech, častěji se pak jedná o rodná jména mužská. Konkrétně se znak 嘉 jiā vyskytuje v deseti mužských jménech a šesti rodných jmen ženských.

Autor Li poměrně překvapivě řadí 嘉 jiā ke znakům odkazujícím ke štěstí a naději¹⁶⁷ a staví tento znak vedle znaků, které nesou doslovný význam štěstí, například „štěstí“ 吉 jí a „štěstí“ 福 fú. Li kromě znaku 嘉 jiā do této skupiny přiřazuje také znaky „zvítězit“ 胜 shèng, „nebe“ nebo „den“ 天 tiān, „velký“ 大 dà a „klidný“ 安 ān. Zároveň pak Li ve své knize *Dobré jméno, dobrý osud* uvádí příklady jmen s použitím znaku 嘉 jiā, pokaždé se však jedná o rodná jména mužů¹⁶⁸, neuvedl žádný příklad ženského jména.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
嘉彤	Jiātóng	Žena	1	嘉琛	Jiāchēn	Muž	1
思嘉	Sījiā	Žena	1	嘉磊	Jiālěi	Muž	1
嘉霖	Jiālín	Žena	1	嘉豪	Jiāháo	Muž	1
嘉禾	Jiāhé	Žena	2	嘉俊	Jiājùn	Muž	1
嘉乐	Jiālè	Muž	1	嘉阳	Jiāyáng	Muž	1
嘉怡	Jiāyí	Žena	1	嘉星	Jiāxīng	Muž	1
嘉楠	Jiānán	Muž	1	嘉聪	Jiācōng	Muž	1
永嘉	Yǒngjiā	Muž	1				

Tabulka č. 18 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 嘉 jiā

伟

Znak 伟 wěi se překládá jako „veliký“ či „velikánský“ nebo také „majestátní“. Ve skupině Výjimečný je to druhý nejoblíbenější znak používaný v rodných jménech s celkovým počtem jedenácti jmen. Dále se pak jedná o pátý nejčastěji se objevující znak ve jménech mužů. V ženských jménech se tento znak vyskytuje minimálně, v korpusu se nachází pouze jedno ženské rodné jméno se znakem 伟 wěi.

¹⁶⁷ Li, 2012: 60.

¹⁶⁸ Tamtéž s. 65.

V knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor přiřazuje znak 伟 wěi stejně jako znak 嘉 jiā mezi znaky odkazují ke štěstí, ale také do další skupiny znaků, které vyjadřují zdraví a sílu.¹⁶⁹ Stejně jako u 嘉 jiā, používá autor Li znak 伟 wěi pouze ve výčtu mužských rodných jmen.¹⁷⁰

Autoři Chen a Sun doplňují, že 伟 wěi je jedním z mála znaků, které se používají u ženských rodných jmen, přestože se jedná o znak dominantně mužský. Vedle znaku 伟 wěi jsou to ještě znaky „impozantní“ 雄 xióng, „výjimečný“ 豪 háo, „létat“ 飞 fēi, „drak“ 龙 lóng, u mužů se pak používají dominantně ženské znaky „červený“ 红 hóng, „barevný“ 彩 cǎi, „květ“ 花 huā, také „voňavý“ 香 xiāng¹⁷¹ apod. O této problematice rovněž pojednává autor Zhou ve své knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti*.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
世伟	Shìwěi	Žena	1	伟杰	Wěijié	Muž	1
伟亮	Wěiliàng	Muž	1	浩伟	Hàowěi	Muž	1
伟	Wěi	Muž	2	伟平	Wěipíng	Muž	1
梦伟	Mèngwěi	Muž	1	雷伟	Léiwěi	Muž	1
伟栋	Wěidòng	Muž	1	政伟	Zhèngwěi	Muž	1

Tabulka č. 19 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 伟 wěi

杰

Tento znak nese význam „nevšední člověk“. Z analýzy korpusu vyplývá, že stejně jako v případě 伟 wěi se jedná o znak objevující se především v rodných jménech mužů. V korpusu lze najít pouze jedno ženské rodné jméno obsahující znak 杰 jié.

Autoři v knize *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* dodávají, že znak 杰 jié patří mezi frekventované a módní znaky používané v rodných jménech.¹⁷²

¹⁶⁹ Li, 2012: 47.

¹⁷⁰ Tamtéž s. 65.

¹⁷¹ Chen, Sun, 2011: 228.

¹⁷² Tamtéž s. 231.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
俊杰	Jùnjié	Žena	1	杰瑞	Jiérui	Muž	1
杰	Jié	Muž	2	伟杰	Wěijié	Muž	1
文杰	Wénjié	Muž	2	杰钰	Jiényù	Muž	1
瑞杰	Ruǐjié	Muž	1	睿杰	Ruǐjié	Muž	1

Tabulka č. 20 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 杰 jié

凯

Posledním znakem skupiny Výjimečnost je znak „triumfální“ 凯 kǎi. Celkem je v korpusu deset rodných jmen se znakem 凯 kǎi, sedm rodných jmen patří mužů a tři rodná jména jsou pak jména patřící ženám.

Přestože je 凯 kǎi znakem, který Číňané používají především v mužských rodných jménech¹⁷³, vyskytuje se i ve třech ženských jménech, což je porovnatelné s výsledky analýzy znaku 嘉 jiā.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
凯迪	Kǎidí	Žena	1	凯毅	Kǎiyì	Muž	1
凯旋	Kǎixuán	Žena	1	笑凯	Xiàokǎi	Muž	1
凯鸽	Kǎigē	Žena	1	元凯	Yuánkǎi	Muž	1
晟凯	Chéngkǎi	Muž	1	凯	Kǎi	Muž	1
凯中	Kǎizhōng	Muž	1	凯奇	Kǎiqí	Muž	1

Tabulka č. 21 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 凯 kǎi

5.1.5 Štěstí a bezstarostnost

Po provedení analýzy rodných jmen a vytvoření tematických skupin byl výsledek takový, že skupina Štěstí a bezstarostnost celkem obsahuje 95 rodných jmen, z čehož je 60 jmen ženských a 35 jmen mužských. Mezi ženskými jmény je téma Štěstí a bezstarostnost na třetí pozici oblíbenosti čínských znaků v rodných jménech a znak „šťastný“ 怡 yí, patřící do této skupiny, je zcela nejčastěji se vyskytujícím znakem v ženských rodných jménech. Do této kategorie autorka seskupila dohromady dvacet pět znaků s motivem štěstí či bezstarostnost. Autorka sem řadí znaky: „šťastný“ 怡 yí, „šťastný“ 欣 xīn, „radostný“ 乐

¹⁷³ Li, 2012: 65.

lè, „šťastný“ 瑞 ruì, „radostně“ 欢 huān, „radovat se“ 悦 yuè, „mít štěstí“ 祺 qí, „štěstí“ 吉 jí, „veselý“ 恺 kǎi, „štěstí“ 福 fú atd.

怡

Znak s významem „šťastný“ je podle korpusu součástí především ženských rodných jmen, kterých je sedmnáct, v mužském jménu se tento znak vyskytuje pouze jednou. Znak 怡 yí je znakem, který se vyskytuje v ženských rodných jménech v celém korpusu nejčastěji.

Poměrně překvapivé pro autorku této práce bylo zjištění, že v knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor používá znak 怡 yí v mužských jménech a ani jednou tento znak nepoužil v příkladech pro jména ženská¹⁷⁴, což neodpovídá zjištění na základě analýzy korpusu.

Naopak knihy *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* a *Výběr jmen, lidové zvyklosti* znak 怡 yí přiřazují jen k ženským jménům. Autoři těchto knih oba uvádí, že znak 怡 yí odkazuje na pohlaví nositele jména a na emoce či charakter nositele.^{175,176} Liu v knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* tento znak dává do jedné skupiny se znaky „inteligentní“ 慧 huì, „laskavost“ 惠 huì, „laskavý“ 温 wēn, „vzpomínat“ 念 niàn apod.¹⁷⁷

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
刘怡	Liúyí	Žena	1	欣怡	Xīnyí	Žena	2
怡	Yí	Žena	2	嘉怡	Jiāyí	Žena	1
怡衡	Yíhéng	Žena	1	靖怡	Jìngyí	Žena	1
怡岗	Yígǎng	Žena	1	思怡	Sīyí	Žena	1
心怡	Xīnyí	Žena	1	锦怡	Jǐn yí	Žena	1
昕怡	Xīnyí	Žena	1	佳怡	Jiāyí	Žena	1
馨怡	Xīnyí	Žena	2	怡舟	Yízhōu	Muž	1
怡琳	Yílín	Žena	1				

Tabulka č. 22 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 怡 yí

¹⁷⁴ Li, 2012: 63.

¹⁷⁵ Chen, Sun, 2011: 108.

¹⁷⁶ Liu, 2004: 88.

¹⁷⁷ Tamtéž.

欣

Stejně jako 怡 yí se tento znak překládá jako „šťastný“ nebo „radostný“. Celkem se v korpusu nachází šestnáct rodných jmen se znakem 欣 xīn. Tři jména jsou mužská, zbylých třináct jmen je ženských, z čehož vyplývá, že znak 欣 xīn je oblíbený u čínských rodičů zejména pro použití v ženských jménech.

V knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor používá znak 欣 xīn ve jménech mužů¹⁷⁸, což opět nekorresponduje s výsledky analýzy korpusu. Na straně 151 ve stejné knize je význam znaku 欣 xīn vysvětlen opisem 快乐 kuàilè, což také znamená „radostný“ nebo „veselý“ a znak 欣 xīn má odkazovat k přání štěstí až do pozdního věku.¹⁷⁹ Li také zmiňuje, že 欣 xīn je libozvučné jméno.¹⁸⁰ Chen a Sun v knize *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* zdůrazňuje, že tento znak se v rodných jménech vyskytuje často¹⁸¹, proto je poměrně obtížné vytvořit vhodnou kombinaci s dalším znakem tak, aby bylo vytvořeno unikátní rodné jméno. Zmínku o znaku 欣 xīn lze najít také v knize *Jméno předurčuje osud – vztah jména s životem člověka*. Autor zde vytvořil skupinu znaků vhodných do rodných jmen s odkazem na štěstí a harmonii¹⁸². Sem autor řadí znaky „šťastný“ 欣 xīn, „klidný“ 安 ān, „radostný“ 乐 lè, „radovat se“ 喜 xǐ, „radostně“ 欢 huān a další.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
梓欣	Zǐxīn	Žena	1	欣悦	Xīnyuè	Žena	1
欣玉	Xīnyù	Žena	1	欣玥	Xīnyuè	Žena	1
佳欣	Jiāxīn	Žena	1	夏欣	Xiàxīn	Žena	1
泽欣	Zéxīn	Žena	1	雨欣	Yǔxīn	Žena	1
海欣	Hǎixīn	Žena	1	国欣	Guóxīn	Muž	1
欣怡	Xīnyí	Žena	2	佳欣	Jiāxīn	Muž	1
欣妍	Xīnyán	Žena	1	欣伟	Xīnwěi	Muž	1
欣	Xīn	Žena	1				

Tabulka č. 23 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 欣 xīn

¹⁷⁸ Li, 2012: 65.

¹⁷⁹ Tamtéž s. 183.

¹⁸⁰ Tamtéž s. 21.

¹⁸¹ Chen, Sun, 2011: 220.

¹⁸² Zhou, 2017: 5.

乐

Tento znak podle slovníků nese význam „radostný“ nebo „veselý“. Je to první znak skupiny Štěstí a bezstarostnost, který se v rámci korpusu častěji objevuje v mužských rodných jménech než ve jménech ženských. Konkrétně se jedná o sedm jmen mužských a čtyři jména ženská.

Autor Li uvádí znak 乐 lè i v příkladech pro mužská jména¹⁸³, nicméně příkladů jmen ženských je daleko více. Příklady mužských jmen jsou tři, naproti tomu ženských jmen autor uvedl dvacet devět. Opět se setkáváme s opačným trendem, než je tomu v korpusu.

V knize *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* autor doporučuje zařadit znak 乐 lè do rodných jmen, kde bylo předpovězeno, že nositeli chybí element dřeva.¹⁸⁴ Na první pohled není zřejmé, proč by mělo být 乐 lè správné pro doplnění elementu dřeva, nečínský čtenář si musí dohledat tradiční formu znaku 乐 lè, která vypadá takto 樂 lè. Ve spodní části se nachází znak „dřevo“ 木 mù, tudíž znak 乐 lè je vhodný pro nositele, kterým chybí element dřeva.

Zhou v knize *Jméno předurčuje osud – vztah jména s životem člověka* znak 乐 lè řadí do skupiny štěstí a harmonie stejně jako znak 欣 xīn.¹⁸⁵

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
乐	Lè	Žena	2	景乐	Jǐnglè	Muž	1
家乐	Jiālè	Žena	1	天乐	Tiānlè	Muž	1
雷乐	Léilè	Žena	1	嘉乐	Jiālè	Muž	1
家乐	Jiālè	Muž	1	乐	Lè	Muž	2
世乐	Shìlè	Muž	1				

Tabulka č. 24 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 乐 lè

¹⁸³ Li, 2012: 66.

¹⁸⁴ Chen, Sun, 2011: 176.

¹⁸⁵ Zhou, 2017: 5.

5.1.6 Hojnost a prosperita

V předchozí skupině rodných jmen převažovala jména ženská, u této skupiny je tomu naopak. Do této skupiny patří po rozdělení 80 rodných jmen, z toho pouze 19 jmen je ženských. Lze tedy tvrdit, že hojnost a prosperita jsou přání, která rodiče vkládají ve větší míře do jmen mužům. To také vyplývá z výsledků analýzy, kdy znak 宇 yǔ je nejčastěji se objevujícím znakem skupiny Hojnost a prosperita, ale také nejčastěji se objevujícím znakem v mužských rodných jménech vůbec.

Do skupiny Hojnost a prosperita se řadí sedmnáct čínských znaků: „rozsáhlý“ 宇 yǔ, „hojný“ 浩 hào, „prosperující“ 华 huá, „vše“ 凡 fán, „prosperující“ 鑫 xīn, „široký“ 昊 hào, „bujný“ 菲 fēi, „rozsáhlý“ 广 guǎng, „profitovat“ 益 yì, „hojný“ 丰 fēng apod. Znaky vyskytující se desetkrát a více jsou v této skupině pouze dva: „kosmický“ nebo „rozsáhlý“ 宇 yǔ a „hojný“ či „nesmírný“ 浩 hào.

宇

Jak již bylo uvedeno, znak 宇 yǔ je nejčastěji obsaženým znakem v mužských rodných jménech, kromě toho je znak s četností výskytu dvacet pět nejčastěji použitým znakem v rodných jménech bez ohledu na pohlaví nositele. Pouze šest rodných jmen korpusu, která obsahují znak 宇 yǔ, je jmen ženských.

Li ve své knize uvádí řadu mužských jmen se znakem 宇 yǔ¹⁸⁶, avšak žádné ženské rodné jméno. V knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* autor zase řadí 宇 yǔ do skupiny znaků, které vyjadřují mužnost a/nebo sílu.¹⁸⁷

¹⁸⁶ Li, 2012: 195.

¹⁸⁷ Liu, 2004: 83.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
宇红	Yǔhóng	Žena	1	宇轩	Yǔxuān	Muž	2
宇晗	Yǔhán	Žena	1	博宇	Bóyǔ	Muž	1
宇峥	Yǔzhēng	Žena	1	舜宇	Shùnyǔ	Muž	1
宇潇	Yǔxiāo	Žena	1	天宇	Tiānyǔ	Muž	1
天宇	Tiānyǔ	Žena	1	晨宇	Chényǔ	Muž	1
斐宇	Fěiyǔ	Žena	1	浩宇	Hàoyǔ	Muž	1
宇颂	Yǔsòng	Muž	1	振宇	Zhènyǔ	Muž	1
建宇	Jiànyǔ	Muž	1	文宇	Wényǔ	Muž	2
坤宇	Kūnyǔ	Muž	1	宇飞	Yǔfēi	Muž	2
晓宇	Xiǎoyǔ	Muž	1	拓宇	Tuòyǔ	Muž	1
宇航	Yǔháng	Muž	1	宇晨	Yǔchén	Muž	1

Tabulka č. 25 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 宇 yǔ

浩

Tento znak se překládá jako „hojný“ nebo „nesmírný“. V korpusu lze najít dvanáct rodných jmen s tímto znakem, všechna navíc patří mužským nositelům.

Autoři Li, Chen, Sun i Liu řadí 浩 hào mezi znaky, které vyjadřují mužství, mužskou sílu či vytrvalost^{188,189,190}. Znak 浩 hào uvádí ve výčtu dalších znaků se stejným odkazem, například „pevný“ 坚 jiān, „tvrdý“ 刚 gāng, „síla“ 力 lì, „hora“ 山 shān, „kámen“ 石 shí apod. Li doplňuje, že znak 浩 hào znamená „ohromný“ a často v rodných jménech odkazuje na přání dobrého vzdělání, ohromného štěstí a úspěchu.¹⁹¹

V knize *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* autor také uvádí, že 浩 hào je díky svému determinativu „voda“ 氵 shuǐ příhodným znakem pro doplnění chybějícího elementu voda v rodném jménu.¹⁹²

¹⁸⁸ Li, 2012: 62.

¹⁸⁹ Chen, Sun, 2011: 239.

¹⁹⁰ Liu, 2004: 83.

¹⁹¹ Li, 2012: 165.

¹⁹² Chen, Sun, 2011: 176.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
梦浩	Mèng hào	Muž	1	浩洋	Hào yáng	Muž	1
浩	Hào	Muž	2	浩东	Hào dōng	Muž	1
睿浩	Ruì hào	Muž	1	浩伟	Hào wěi	Muž	1
正浩	Zhèng hào	Muž	1	浩哲	Hào zhé	Muž	1
浩文	Hào wén	Muž	1	荣浩	Róng hào	Muž	1
浩宇	Hào yǔ	Muž	1				

Tabulka č. 26 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 浩 hào

5.1.7 Rodina a mezilidské vztahy

Jedná se o malou skupinu čítající dvacet osm rodných jmen, do níž patří šest čínských znaků související s tématem rodina a mezilidské znaky. Deset jmen je ženských, což představuje přibližně třetinu této skupiny, větší část tedy patří jménům mužským. Skupina Rodina a mezilidské vztahy se skládá ze znaků „syn“ 子 zǐ, „rodina“ 家 jiā, „zásady vztahů mezi lidmi“ 伦 lún, „vnuk“ 孙 sūn, „vztah mezi prarodiči a pravnoučaty“ 曾 céng a „potomek“ 胤 yìn.

子

Znak 子 zǐ nese význam „syn“, „osoba“ nebo „semínko“, také se používá jako přípona, příkladem může být slovo „dítě“ 孩子 hái zǐ nebo „boty“ 鞋子 xié zǐ. V korpusu je rovněž příklad 子 zǐ jako přípony, jedná se o rodné jméno 子异 Zì yì („syn“ + „odlišný“) a znak 子 zǐ v tomto případě představuje příponu k příjmení 王 Wáng, čímž vzniká spojení 王子 Wáng zǐ, a to znamená princ.

Znak 子 zǐ je součástí čtrnácti rodných jmen, z toho jsou čtyři rodná jména ženská a z těchto čtyř jmen jsou dvě jména shodná, 夕子 Xī zǐ, 夕 xī se překládá jako „večer“ nebo „stmívání“, proto se autorka domnívá, že i v těchto jménech se jedná o příponu 子 zǐ, i přesto, že to nebylo respondenty dovysvětleno.

Dobré jméno, dobrý osud čtenářům předkládá k výběru rodných jmen seznam, v jehož rámci autor navrhuje jména se znakem 子 zǐ mužská¹⁹³ i ženská.¹⁹⁴ I přes význam „syn“ autor neuvádí, zda je znak 子 zǐ určen především pro mužská jména. V souvislosti s tím lze nalézt zmínku v knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti*, kde autor vysvětluje, že znak 子 zǐ vyjadřuje mužství, nicméně se často objevuje i v ženských rodných jménech.¹⁹⁵ Autor Liu přidává poznámku, že znak 子 zǐ se často používá u dětských jmen a zdrobnělin.¹⁹⁶

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
夕子	Xīzi	Žena	2	子京	Zǐjīng	Muž	1
子颖	Zǐyǐng	Žena	1	子奇	Zǐqí	Muž	1
子琪	Zǐqí	Žena	1	子异	Zǐyì	Muž	1
子龙	Zǐlóng	Muž	1	叶子琪	Yèzǐqí	Muž	1
子立	Zǐlì	Muž	1	子聪	Zǐcōng	Muž	1
子涵	Zǐhán	Muž	1	子琰	Zǐyǎn	Muž	1
子翀	Zǐchōng	Muž	1				

Tabulka č. 27 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 子 zǐ

家

Znak se překládá jako „rodina“. Z hlediska typologie znaků je 家 jiā ideogram, 家 jiā se tedy skládá z částí „střecha“ 宀 mián a „prase“ 豕 shǐ, tedy prase pod střechou, což odkazuje na štěstí v domě a rodině.

V korpusu se nachází deset rodných jmen se znakem 家 jiā, pět jmen ženských a pět jmen mužských. Všechna jména jsou dvouznaková a ve všech jménech tvoří znak 家 jiā první slabiku. Celkem třikrát se opakuje kombinace 家乐 Jiālè („rodina“ + „radostný“), toto jméno lze přeložit jako „radostný domov“¹⁹⁷. Autorka vychází z doplnění od respondenta, který ve svém dotazníku uvedl právě tento význam. Přestože se v korpusu vyskytuje stejný počet ženských a mužských rodných jmen se znakem 家 jiā, v knize

¹⁹³ Li, 2012: 68.

¹⁹⁴ Tamtéž s. 70.

¹⁹⁵ Liu, 2004: 87.

¹⁹⁶ Tamtéž s. 14.

¹⁹⁷ „家里的开心果“, takto vysvětluje význam rodného jména respondent.

Dobré jméno, dobrý osud je pouze jeden jediný příklad ženského jména obsahující 家 jiā.¹⁹⁸

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
家慧	Jiāhuì	Žena	1	家乐	Jiālè	Muž	1
家钰	Jiāyù	Žena	1	家禄	Jiālù	Muž	1
家雯	Jiāwén	Žena	1	家乐	Jiālè	Muž	1
家乐	Jiālè	Žena	1	家阳	Jiāyáng	Muž	1
家玥	Jiāyuè	Žena	1	家鼎	Jiādǐng	Muž	1

Tabulka č. 28 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 家 jiā

5.1.8 Naděje a ambice

Tato skupina je o něco menší než předchozí skupina Rodina a mezilidské vztahy. Spadá sem pouhých dvacet čtyři rodných jmen, z toho je sedmnáct jmen ženských a sedm jmen mužských. Tematicky se do této skupiny řadí pět čínských znaků: „sen“ 梦 mèng, „obdivovat“ 钦 qīn, „doufat“ 希 xī, „toužit“ 盼 pàn, „obdivovat“ 慕 mù. Pouze jeden znak přesáhl onu hranici deseti výskytů.

梦

Znak 梦 mèng, překládáný jako „sen“, se v rodných jménech korpusu objevil patnáctkrát, třikrát v mužských jménech, zbylých dvanáct jmen tedy patří osobám ženského pohlaví.

Autor Li považuje 梦 mèng za libozvučný znak.¹⁹⁹ Autor explicitně neoznačil 梦 mèng za znak příhodný do mužských nebo ženských jmen, nicméně příklad mužského jména se znakem 梦 mèng uvádí autor jen jeden, zatímco ženských jmen s tímto znakem je v knize *Dobré jméno, dobrý osud* šedesát pět. Kromě toho Li vysvětluje, že znak 梦 mèng je díky zdvojenému znaku v horní části „dřevo“ 木 mù vyhovující pro doplnění chybějícího elementu dřevo.²⁰⁰

¹⁹⁸ Li, 2012: 70.

¹⁹⁹ Tamtéž s. 22.

²⁰⁰ Tamtéž s. 156.

V knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor uvedl příklad jména 梦瑶 Mèngyáo („sen“ + „vzácný jadeit“).²⁰¹ Totožné jméno 梦瑶 Mèngyáo se objevuje také v korpusu. Dále autor v knize uvedl příklad jména 梦浩 Mènghào („sen“ + „hojný“)²⁰², toto jméno lze také najít v korpusu, nicméně zde je to jméno mužského nositele a v knize autor toto jméno doporučuje pro ženské nositele.

V knize *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* je znak 梦 mèng posuzován jako znak patřící do jmen ženských.²⁰³ Kromě toho Chen a Sun ve své knize také uvádí příklady toho, jak použít stejně znějící znaky pro záměnu znaku označující příjmení za znak označující jméno. Konkrétní příklad se znakem 梦 mèng je záměna s příjmením 孟 Mèng.²⁰⁴ Čínské jméno se skládá z příjmení a rodného jména. Vzhledem k tomu, že si manželky zpravidla nechávají své rodné příjmení a dítě obvykle dostává příjmení po otci, objevuje se často příjmení matky v rodném jméně dítěte pomocí záměny. Lze to jednoduše vysvětlit na příkladu záměny 王孟瑶 na 王梦瑶, 王 Wáng je příjmení otce, 孟 Mèng příjmení matky, to lze jednoduše změnit na znak 梦 mèng. Autor kromě tohoto příkladu představuje další záměny, například z 刘 Liú na „plynout“ 流 liú, z 赵 zhào na „svítit“ 照 zhào, z 谭 tán na „mluvit“ 谈 tán, z 韩 hán na „mrazivý“ 寒 hán apod.²⁰⁵ Během záměny se zachovává výslovnost včetně tónu.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
梦惠	Mènghuì	Žena	1	梦媛	Mèngyuàn	Žena	1
梦妍	Mèngyán	Žena	1	梦卓	Mèngzhuō	Žena	1
梦雨	Mèngyǔ	Žena	1	梦迪	Mèngdí	Žena	1
梦瑶	Mèngyáo	Žena	1	梦想	Mèngxiǎng	Žena	1
斯梦	Sīmèng	Žena	1	梦浩	Mènghào	Žena	1
梦楠	Mèngnán	Žena	1	圆梦	Yuánmèng	Muž	1
梦琳	Mènglín	Žena	1	梦伟	Mèngwěi	Muž	1
梦娜	Mèngnà	Žena	1				

Tabulka č. 29 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 梦 mèng

²⁰¹ Li, 2012: 189.

²⁰² Tamtéž s. 191.

²⁰³ Chen, 2011: 108.

²⁰⁴ Tamtéž s. 115.

²⁰⁵ Tamtéž.

5.1.9 Příjmení

Příjmení jsou poměrně specifická skupina rodných jmen. Přestože žádný ze znaků této skupiny se v korpusu nevyskytuje desetkrát či více, rozhodla se autorka této skupině věnovat značnou pozornost. Podle analýzy do této skupiny spadá necelých 6 % z celkového počtu jmen v korpusu.

Jak už bylo naznačeno výše, čínské rodné jméno může obsahovat příjmení matky. Takové jméno může být dvouznakové. V takovém případě bývá zvykem, že příjmení je poděděno po otci a rodné jméno je převzaté příjmení matky.²⁰⁶ U tříznakových jmen je pak postup stejný jako u dvouznakových, první znak je tedy příjmení otce, druhý znak je převzaté příjmení matky a třetí znak je zvolen rodiči. Jmen, která by obsahovala příjmení matky místo nově zvoleného jména, však bývá poměrně málo.²⁰⁷

Nejčastěji se jméno nositele skládá v pořadí příjmení otce, poté příjmení matky.²⁰⁸ V korpusu se nachází jména jen této struktury, například: 李刘怡 Lǐ Liúyí, 李安琪 Lǐ Ānqí, 杨黄强 Yáng Huángqiáng, 张雷乐 Zhāng Léilè apod. První znak je vždy příjmení otce, druhý znak je příjmení matky a třetí znak je rodiči zvolené jméno. Toto vysvětlení pochází přímo od respondentů dotazníku.

Existují také jména, kde je pořadí příjmení rodičů opačně, než je zvykem, tedy příjmení matky jako první, příjmení otce jako druhé. Takový postup bývá většinou volen, pokud je příjmení v pořadí otec – matka příliš krkolomné a nelibozvučné.²⁰⁹ V knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* je uveden tento příklad: otcovo příjmení je 张 Zhāng, matka se příjmením jmenuje 文 Wén, výslovnost v pořadí příjmení 文张 Wénzhāng je však považována za „hladší“.²¹⁰ V korpusu se nenachází příklad takové struktury jména.

5.1.10 Další tematické skupiny

V této podkapitole autorka sloučila skupiny, u nichž znaky s nejčastějším výskytem nepřesáhly počet deset a více. Také počtem rodných jmen se jedná o malé skupiny. Jejich počet není vyšší padesáti.

²⁰⁶ Li, 2012: 164.

²⁰⁷ Tamtéž.

²⁰⁸ Liu, 2004: 92.

²⁰⁹ Tamtéž.

²¹⁰ Tamtéž.

Další fyzická charakteristika

Do této skupiny spadá čtyřicet tři rodných jmen, z toho je pouze deset jmen ženských, tudíž znaky této skupiny jsou preferovány pro mužská jména. Autorka do této skupiny zařadila šestnáct čínských znaků, které svým významem odkazují k fyzické charakteristice jiné, než je krása. Jsou to tyto znaky: „silný“ 强 qiáng, „mladý“ 青 qīng, „malý“ 小 xiǎo, „vysoký“ 轩 xuān, „zdravý“ 健 jiàn, „velký“ 奕 yì, „velký“ 大 dà, „zdravý“ 康 kāng, „síla“ 力 lì, „pevný“ 稳 wěn apod. Znak s nejvyšším výskytem této skupiny je „silný“ 强 qiáng.

强

Znak 强 qiáng nese význam „silný“. Všechna rodná jména v korpusu, které obsahují znak 强 qiáng, jsou mužská. 强 qiáng tvoří první slabiku pouze dvakrát a v obou případech se jedná o jednoznačové jméno.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
黄强	Huángqiáng	Muž	1
方强	Fāngqiáng	Muž	1
强	Qiáng	Muž	2
晓强	Xiǎoqiáng	Muž	1
富强	Fùqiáng	Muž	1
日强	Rìqiáng	Muž	1

Tabulka č. 30 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 强 qiáng

Láska a mír

V korpusu se nachází dvacet osm jmen obsahujících znaky s významem láska, mír, klid či harmonie. Z těchto dvaceti osmi rodných jmen dvacet jedna patří ženám, tudíž lze usuzovat, že znaky patřící do této skupiny dominují v ženských jménech, tedy přesně naopak, než je tomu u předchozí skupiny. Do této skupiny patří znaky „klidný“ 宁 níng, „srdce“ 心 xīn, „klidný“ 静 jìng, „klidný“ 安 ān, „klidný“ 靖 jìng, „klidný“ 平 píng.

宁

Tento znak se vyskytuje převážně v rodných jménech ženských, celkem je v korpusu devět jmen s tímto znakem a pouze dvě z nich patří mužům. Jednou tvoří 宁

ning jednoznakové rodné jméno, dvakrát pak první slabiku, ve většině jmen však stojí znak 宁 níng na pozici druhé slabiky. Dvakrát se opakuje jméno 佳宁 Jiāníng („krása“ + „klidný“). Jeden z respondentů k tomuto jménu doplnil vysvětlení. Tvrdí, že jméno odkazuje k přání mít doma mír a klid.²¹¹ Jak víme, znak pro „domov“ je 家 jiā, což se čte stejně jako znak 佳 jiā, pravděpodobně se tedy v tomto jméně mimo jiné jedná o fonetickou záměnu. Dvakrát se také objevuje jméno 舒宁 Shūníng („uvolněný“ + „klidný“).

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
宁	Níng	Žena	1
佳宁	Jiāníng	Žena	2
祖宁	Zǔníng	Žena	1
伊宁	Yīníng	Žena	1
舒宁	Shūníng	Žena	1
宁娜	Níngnà	Žena	1
舒宁	Shūníng	Muž	1
宁远	Níngyuǎn	Muž	1

Tabulka č. 31 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 宁 níng

Poklad, peníze a cennosti

V této skupině se nachází jedenáct různých čínských znaků, které nesou význam peníze, poklad či různé cenné věci, kupříkladu perla nebo brokát. Dohromady do této skupiny patří třicet jedna rodných jmen. Po rozčlenění na pohlaví nositele je v této skupině dvacet jmen ženských a jedenáct jmen mužských. Konkrétními znaky jsou: „poklad“ 琛 chēn, „brokát“ 锦 jǐn, „poklad“ 钰 yù, „perla“ 玥 yuè, „klenoty“ 瑜 yú, „poklad“ nebo „vzácný“ 珍 zhēn, „poklad“ 宝 bǎo, „mušle“ 贝 bèi²¹², „cenný“ 贵 guì, „bohatý“ 富 fù, „klenot“ 瑛 yīng.

琛

Nejčastějším znakem skupiny s počtem sedmi výskytů je znak 琛 chēn, který je překládán jako „poklad“. Poměrně překvapivé je, že i přes fakt, že je v této skupině dvakrát

²¹¹ V dotazníku je přesně uvedeno toto: „国家, 家庭都安宁.“ Překlad: „Mít ve státě i doma klid a mír.“

²¹² Ve staré Číně byla mušle platidlem.

více jmen ženských než mužských, objevuje se znak 琛 chēn pouze ve jménech mužských. Pokud je tento znak součástí dvouznakového rodného jména, pak vždy tvoří druhou slabiku.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
嘉琛	Jiāchēn	Muž	1
曦琛	Xīchēn	Muž	1
晨琛	Chénchēn	Muž	1
博琛	Bóchēn	Muž	1
琛	Chēn	Muž	2
皓琛	Hàochēn	Muž	1

Tabulka č. 32 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 琛 chēn

Pohyb

Z celkových dvaceti tří rodných jmen tato skupina obsahuje pouze dvě jména patřící ženám. Jedná se o malou skupinu plnou mužských rodných jmen, kterou tvoří dohromady osm čínských znaků „plavit se“ 帆 fān, „létat“ 飞 fēi, „vznášet se“ 翔 xiáng, „vznášet se“ 翀 chōng, „uhánět“ 奔 bēn, „uhánět“ (na koni) 驰 chí, „vyrazit vpřed“ 冲 chōng a „jít“ 行 xíng.

帆

Přestože znak 帆 fān patří do skupiny, kde jen 9 % znaků zastupuje jména ženská, je to právě znak 帆 fān, jenž se objevuje ve zmiňovaných dvou ženských jménech. Znak 帆 fān je součástí sedmi rodných jmen, z nichž všechna jsou dvouslabičná. Překvapivě se v seznamu jmen nachází jméno 一帆 Yīfān („jedna“ + „plavit se“) celkem pětkrát. Toto spojení znaků pochází z idiomu 一帆风顺, jenž lze přeložit jako „aby se vše podařilo“ nebo „jako po másle“. Dokonce u jména 紫帆 Zǐfān („fialový“ + „plavit se“) respondent uvedl vysvětlení, že znak 紫 zǐ je generační znak a znak 帆 fān představuje význam zmiňovaného idiomu.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
扬帆	Yángfān	Žena	1
一帆	Yīfān	Žena	1
紫帆	Zǐfān	Muž	1
一帆	Yīfān	Muž	4

Tabulka č. 33 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 帆 fān

Minulost a artefakty

Jedná se o čtvrtou nejmenší skupinu kategorie Aspekty světa lidí s dohromady sedmnácti rodnými jmény. Stejně jako je tomu u skupiny Pohyb, i tato skupina obsahuje pouze dvě ženská rodná jména. Autorka do této skupiny sjednotila jedenáct znaků: „štětec na psaní“ 翰 hàn, „zakladatel dynastie Xia“ 禹 yǔ, „starověká trojnožka“ 鼎 dǐng, „klobouk“/„koruna“ 冠 guān, „dynastie“ 朝 cháo, „severočínský rod“ 狄 dí, „opasek s ornamenty“ 珮 pèi, „dynastie Qin“ 秦 qín, „legendární vládce“ 舜 shùn, „gong“ 钲 zhēng.

翰

Tento znak se v korpusu vyskytuje pouze čtyřikrát, ve všech případech se jedná o mužská rodná jména. Dvakrát tvoří znak 翰 hàn první slabiku, rovněž dvakrát pak stojí na pozici druhé slabiky. Jednou 翰 hàn představuje jednoslabičné rodné jméno.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
翰彬	Hànbīn	Muž	1
翰	Hàn	Muž	1
承翰	Chénghàn	Muž	1
晨翰	Chénhàn	Muž	1

Tabulka č. 34 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 翰 hàn

Umění, hudba a zvuky

Stejně jako u předchozí skupiny, i celkový počet rodných jmen skupiny Umění, hudba a zvuky je sedmnáct. Oproti předchozí skupině se však tato skládá převážně z ženských jmen, jichž obsahuje patnáct. Do této skupiny spadá devět čínských znaků: „cinkání jadeitu“ 玲 líng, „umění“ 艺 yì, „báseň“ 诗 shī, „čínský strunný nástroj“ 琴 qín, „zpívat“ 唱 chàng, „herec“ 伶 líng, „hluk“ 喧 xuān, „kámen na roztírání inkoustu“ 砚 yàn, „cinkání kovů“ 铮 zhēng.

玲

Také tento znak je zastoupen v rodných jménech jen čtyřikrát. Všechna rodná jména patří ženám a ve všech rodných jménech stojí znak 玲 líng na druhé pozici.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
翠玲	Cuìlíng	Žena	1
易玲	Yìlíng	Žena	1
晓玲	Xiǎolíng	Žena	1
鑫玲	Xīnlíng	Žena	1

Tabulka č. 35 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 玲 líng

Spojení a kooperace

Znaky s motivy spojení a kooperace se objevují opět převážně v mužských rodných jménech. Skupina obsahuje celkem patnáct rodných jmen, z nichž je dvanáct jmen mužských. V korpusu je osm znaků odkazujících na téma skupiny: „stát“ 国 guó, „ochránce“ 仕 shì, „aliance“ 盟 méng, „shromažďovat“ 汇 huì, „bránit“ 守 shǒu, „společný“ 同 tóng, „skupina“ 团 tuán, „bránit“ 卫 wèi.

国

Znak 国 guó je výhradně součástí mužských rodných jmen, celkem se jich v korpusu nachází šest. Dvakrát se zde vyskytuje jméno 建国 Jiànguó („stavět“ + „stát“). Toto jméno je tradičně považované za oblíbené u osob narozených ve stejný rok, kdy byla založena Čínská lidová republika, tedy 1949. Respondenti však u těchto dvou jmen neuvedli, že by rodná jména odkazovala právě na zmíněnou událost. Dále se v korpusu objevilo jméno 国庆 Guóqìng („stát“ + „slavit“), zde respondent vysvětlil, že se osoba nesoucí dané jméno narodila právě v den výročí založení republiky. Tento svátek se čínsky nazývá 国庆节 guóqìngjié, tedy státní svátek k oslavám založení Čínské lidové republiky.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
建国	Jiànguó	Muž	2
国豪	Guóháo	Muž	1
国欣	Guóxīn	Muž	1
国庆	Guóqìng	Muž	1
兴国	Xīngguó	Muž	1

Tabulka č. 36 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 国 guó

Násilí a zbraně

Jedná se o nejmenší skupinu kategorie Aspekty světa lidí. Nachází se v ní pouze deset rodných jmen. Znak této skupiny jsou: „kopí“ 戈 gē, „meč“ 剑 jiàn, „střílet z luku“ 弋 yì, „sekat“ 钊 zhāo, „vzít si násilím“ 夺 duó, „zuřivý“ 猛 měng, „přít se“ 争 zhēng.

戈

Celkový počet rodných jmen s tímto znakem je tři. Všechna tři rodná jména patří osobám mužského pohlaví a jsou jednoznaková. U dvou jmen respondenti doplnili vysvětlení, v jednom případě má rodné jméno odkazovat na soběstačnost, druhé jméno odkazuje na význam „být ostrý“.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
戈	Gē	Muž	3

Tabulka č. 37 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 戈 gē

5.2 Příroda

Kategorie Příroda obsahuje méně rodných jmen než kategorie Aspekty světa lidí, nicméně není o nic méně důležitá. Po rozdělení rodných jmen na jednotlivé znaky, autorka opět seskupila tematicky související znaky a vzniklo jedenáct skupin patřících do kategorie Příroda.

1. Světlo
2. Rostliny a jejich části
3. Elementy
4. Minerály a horniny
5. Počasí a roční období
6. Čísla a jednotky
7. Čas
8. Zvířata
9. Označení místa, cesta
10. Barvy
11. Vůně

5.2.1 Světlo

Největší skupinou kategorie Příroda a třetí nejpočetnější skupinou bez dělení na kategorie je právě tato tematická skupina, v níž se nachází dohromady 129 rodných jmen. S ohledem na pohlaví lze tato jména rozdělit na 73 jmen mužských a 56 jmen ženských. Počet znaků, které významem odkazují na světlo, je 32. Mezi nejčastější znaky pak patří:

„slunce“ 阳 yáng, „rozbřesk“ 晨 chén, „jasný“ 明 míng, „vycházející slunce“ 旭 xù, „denní svit“ 炅 guì, „východ“ 东 dōng, „světlo“ 光 guāng, „záře“ 辉 huī, „hvězda“ 星 xīng apod.

阳

Tento znak s významem „slunce“ nebo „světlo“ má vyšší zastoupení v mužských rodných jménech než v ženských, konkrétně v poměru 9:4. Pokud se dříve v textu objevilo tvrzení, že je některý znak dominantně mužský, tak u znaku 阳 yáng toto tvrzení platí o to více. 阳 yáng totiž pochází ze spojení 阴阳 yīnyáng, v českém překladu jako „jin a jang“. 阳 yáng v této dvojici představuje kladnou energii a mužský pól v přírodě. Přestože tento znak vysloveně odkazuje na mužství, v korpusu lze najít čtyři rodná jména žen, jejichž součástí je právě znak 阳 yáng.

Přestože podle výkladu významu znak jasně odkazuje na mužské pohlaví, v knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor předkládá mnohem více jmen ženských než mužských. Dodává, že znak 阳 yáng se ve jménech používá ve významu „slunce“²¹³, rodiče tak výběrem tohoto znaku odkazují na dobu narození dítěte, tedy během východu slunce. Vestejném smyslu pak popisují znak 阳 yáng autoři knihy *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti*. Autoři však upřesňují, že 阳 yáng se používá ve jménech osob narozených v jarních měsících.²¹⁴ Liu stejně jako předchozí dva autoři ve své knize předkládá příklady jmen s významem svit a záře²¹⁵, avšak Zhou (2017: 5) řadí znak 阳 yáng do skupiny znaků, které svým významem označují krásu v přírodě, například „moře“ 海 hǎi, „řeka“ 江 jiāng, „hora“ 山 shān, „měsíc“ 月 yuè apod.²¹⁶

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
阳弥	Yángmí	Žena	1	嘉阳	Jiāyáng	Muž	1
思阳	Sīyáng	Žena	1	家阳	Jiāyáng	Muž	1
阳	Yáng	Žena	1	天阳	Tiānyáng	Muž	1
旭阳	Xùyáng	Žena	1	阳	Yáng	Muž	4
阳行	Yángxíng	Muž	1	明阳	Míngyáng	Muž	1

Tabulka č. 38 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 阳 yáng

²¹³ Li, 2012: 81.

²¹⁴ Chen, Sun, 2011: 153.

²¹⁵ Liu, 2004: 43.

²¹⁶ Zhou, 2012: 5.

晨

Korpus obsahuje tento znak celkem dvanáctkrát, z toho pětkrát v ženských jménech, narozdíl od znaku 阳 yáng se tedy znak 晨 chén objevuje téměř ve stejném poměru u žen i u mužů. Znak 晨 chén se překládá jako „rozbřesk“, „úsvit“ nebo také „brzké ráno“. Respondenti, kteří v dotazníku objasnili význam rodných jmen, u znaku 晨 chén uvádí, že znak odkazuje k době narození nositele jména.

V knize *Dobré jméno, dobrý osud* se objevuje stejné jméno, jež lze najít v korpusu, tedy jméno 晨曦 Chénxī („rozbřesk“ + „sluneční záře“).²¹⁷ Na tomto jméně autor vysvětluje význam znaku 晨 chén tak, že znak odkazuje na brzké ráno, kdy slunce začíná stoupat.²¹⁸

Autor knihy *Výběr jmen, lidové zvyklosti* řadí 晨 chén mezi znaky, které si rodiče vybírají, když chtějí ve jméně vyjádřit krásy přírody, specificky pak třpyt či záři²¹⁹ nebo nebeská tělesa.²²⁰

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
晨晓	Chénxiǎo	Žena	1	熠晨	Yìchén	Muž	1
晨曦	Chénxī	Žena	1	琛曦	Chénxī	Muž	1
晨	Chén	Žena	1	晨琛	Chénchēn	Muž	1
雨晨	Yǔchén	Žena	1	晨希	Chénxī	Muž	1
晨雨	Chényǔ	Žena	1	晨翰	Chénhàn	Muž	1
晨宇	Chényǔ	Muž	1	宇晨	Yǔchén	Muž	1

Tabulka č. 39 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 晨 chén

明

Tento znak lze překládat jako „jasný“, „zářivý“ či „zářící“, v dalších významech tento znak rovněž znamená „moudrý“ či „rozumný“. Vyskytuje se v deseti jménech. Pokud jména rozdělíme na pohlaví nositele, pak je znak 明 míng ve třech jménech ženských a v sedmi mužských.

²¹⁷ Li, 2012: 175.

²¹⁸ Tamtéž. V originále 清早, 太阳初出.

²¹⁹ Liu, 2004: 37.

²²⁰ Tamtéž s. 43.

Znak 明 míng je podle knihy *Dobré jméno, dobrý osud* libozvučným znakem.²²¹ V této knize přiřadil autor znak 明 míng do tematické skupiny Vzdělání²²², také Příroda²²³, ale i Štěstí.²²⁴ Chen a Sun poznamenávají, že 明 míng je mužským znakem²²⁵, a upozorňují, že je to znak frekventovaný, tudíž je těžké vytvořit takové jméno, které by bylo unikátní.²²⁶ 明 míng je rovněž vhodným znakem pro doplnění chybějícího elementu ohně.²²⁷

Chen a Sun znak 明 míng také řadí do skupiny Vzdělání²²⁸, ale též zmiňují, že 明 míng stojí vedle znaků, které svými významy odkazují na přírodu a které se používají v metaforách vyjadřujících krásu.²²⁹

V korpusu se nachází tři ženská jména obsahující 明 míng, nicméně také autor Liu podotýká, že 明 míng je znakem mužským.²³⁰

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
昕明	Xīnmíng	Žena	1	炘明	Jiǒngmíng	Muž	1
明月	Míngyuè	Žena	1	晓明	Xiǎomíng	Muž	1
明玉	Míngyù	Žena	1	明	Míng	Muž	1
明阳	Míngyáng	Muž	1	明东	Míngdōng	Muž	1
晓明	Xiǎomíng	Muž	1	袋明	Dàimíng	Muž	1

Tabulka č. 40 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 明 míng

旭

Stejně jako předchozí znak, i znak 旭 xù se v korpusu nachází jako součást deseti jmen, a stejně jako 明 míng, i znak 旭 xù je spíše součástí mužských než ženských jmen. Význam znaku 旭 xù je „svítání“ nebo též „východ slunce“.

²²¹ Li, 2012: 22.

²²² Tamtéž s. 47.

²²³ Tamtéž s. 59.

²²⁴ Tamtéž s. 60.

²²⁵ Chen, Sun, 2011: 107.

²²⁶ Tamtéž s. 221.

²²⁷ Tamtéž s. 176.

²²⁸ Tamtéž s. 130.

²²⁹ Tamtéž s. 133.

²³⁰ Liu, 2004: 97.

Kniha *Dobré jméno, dobrý osud* přiřazuje 旭 xù mezi ostatní mužské znaky²³¹, přesto se v korpusu nachází i ženská jména obsahující znak 旭 xù.

Chen a Sun dodávají, že díky determinativu „slunce“ 日 rì je znak vhodný pro doplnění chybějícího elementu ohně.²³² V knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* autor rovněž řadí znak 旭 xù mezi znaky odkazující na přírodní jevy, konkrétně do skupiny Slunce, měsíc, hvězdy.²³³

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
文旭	Wénxù	Žena	1	旭	Xù	Muž	2
旭	Xù	Žena	1	金旭	Jīnxù	Muž	1
旭阳	Xùyáng	Žena	1	晓旭	Xiǎoxù	Muž	1
旭波	Xùbō	Muž	1	旭东	Xùdōng	Muž	1
旭星	Xùxīng	Muž	1				

Tabulka č. 41 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 旭 xù

5.2.2 Minerály a horniny

Tato skupina skýtá devadesát rodných jmen a dvacet šest znaků označujících minerály a horniny. Jednu třetinu jmen této skupiny představují jména mužská, dvě třetiny pak jména ženská. Zástupnými příklady znaků této skupiny mohou být „jadeit“ 玉 yù, „rumělka“ 丹 dān, „nádherný jadeit“ 琳 lín, „krystal“ 晶 jīng, „hora“ 山 shān, „skála“ 岩 yán, „korál“ 珊 shān, „cín“ 锡 xī, „drahokam“ 琰 yǎn, „zlato“ 金 jīn a další.

玉

Znak 玉 yù lze přeložit jako „jadeit“ či „nefrit“. Celkem se tento znak v korpusu objevuje dvanáctkrát, pouze jednou se však nachází v mužském jméně, tudíž lze z výsledků analýzy odvodit, že je to znak oblíbený ve jménech ženských. Většina respondentů objasnila, že znak 玉 yù odkazuje především na krásu či výjimečnost.

²³¹ Li, 2012: 149.

²³² Chen, Sun, 2011: 176.

²³³ Liu, 2004: 43.

V odborné literatuře se autoři shodují na tom, že 玉 yù je znakem náležitým ženským jménům.^{234,235,236} Li a Liu přiřazují 玉 yù do skupiny Příroda^{237, 238}, Li pak 玉 yù ještě zmiňuje ve skupině Poklad a klenoty²³⁹, Liu zase ve skupině Zlato, stříbro, perly a klenoty.²⁴⁰ Chen a Sun ve své knize přímo vytvořili skupinu Jadeit a zmiňují, že znak 玉 yù vyjadřuje krásu ženy.²⁴¹ Doplnují, že 玉 yù se může objevovat v mužských jménech, je to však neobvyklé a znak 玉 yù patří dominantně do ženských jmen.²⁴² Tento pohled na znak 玉 yù sdílí rovněž autor knihy *Výběr jmen, lidové zvyklosti*. Dodává, že znak 玉 yù se k vyjádření krásy používá v ženských jménech často²⁴³, což uvádí také Chen a Sun ve své knize *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti*.²⁴⁴ Znak 玉 yù se v rodných jménech rovněž používá k vyjádření přání bohatství.^{245,246}

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
玉琴	Yùqín	Žena	1	玉倩	Yùqiàn	Žena	1
欣玉	Xīnyù	Žena	1	海玉	Hǎiyù	Žena	1
玉婷	Yùtíng	Žena	1	玉立	Yùlì	Žena	1
玉芳	Yùfāng	Žena	2	明玉	Míngyù	Žena	1
添玉	Tiānyù	Žena	1	玉轩	Yùxuān	Muž	1
玉清	Yùqīng	Žena	1				

Tabulka č. 42 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 玉 yù

丹

Tento znak nese význam „rumělka“ či „červen“ . Jedná se o minerál, který je sytě červený až hnědočervený. V korpusu je znak 丹 dān zastoupen desetkrát, v jednom ze jmen

²³⁴ Li, 2012: 69.

²³⁵ Chen, Sun, 2011: 108.

²³⁶ Liu, 2004: 76.

²³⁷ Li, 2012: 59.

²³⁸ Liu, 2004: 36.

²³⁹ Li, 2012: 69.

²⁴⁰ Liu, 2004: 38.

²⁴¹ Chen, Sun, 2011: 132.

²⁴² Tamtéž.

²⁴³ Liu, 2004: 76.

²⁴⁴ Chen, Sun, 2011: 231.

²⁴⁵ Li, 2012: 87.

²⁴⁶ Chen, Sun, 2011: 135.

dokonce zdvojeně. Všechna jména patří ženám. Také u tohoto znaku respondenti vysvětlili, že znak 丹 dān ve jménech odkazuje ke kráse.

Li (2012: 169) uvádí 丹 dān jako vhodný pro doplnění chybějícího elementu ohně, především ve jménech žen.²⁴⁷ Přestože Li tento znak hodnotí jako znak příhodný do jmen ženských, ve své knize udává i příklady mužských jmen s použitím znaku 丹 dān.²⁴⁸

Autor Liu poměrně překvapivě řadí znak 丹 dān mezi znaky odkazující na mužský pól.²⁴⁹ Nicméně o pár stran dále v knize *Výběr jmen, lidové zvyklosti* lze najít 丹 dān ve skupině znaků, které odkazují na krásu.²⁵⁰

V knize *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti* autor několikrát zmiňuje, že 丹 dān je znakem ženským.²⁵¹ Dodává, že sice znak 丹 dān znamená červenou barvu, ale pro Číňany 丹 dān odkazuje na specifickou červenou květinu, proto také v této knize znak 丹 dān stojí vedle znaků označujících květinu.²⁵²

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
丹	Dān	Žena	5
丹妮	Dānnī	Žena	1
一丹	Yīdān	Žena	1
王丹	Wángdān	Žena	1
丹丹	Dāndān	Žena	1

Tabulka č. 43 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 丹 dān

5.2.3 Elementy

V čínském výkladu světa existuje pět elementů: dřevo, oheň, země, kov a voda. Po rozdělení jmen do skupin je ve skupině Elementy v největším zastoupení element vody, avšak pouze dva znaky odkazující na vodu překonaly pomyslnou hranici deseti výskytů. Zastoupení v této skupině má také element země a ohně.

²⁴⁷ Li, 2012: 169.

²⁴⁸ Tamtéž s. 65.

²⁴⁹ Liu, 2004: 24.

²⁵⁰ Tamtéž s. 86.

²⁵¹ Chen, Sun, 2011: 108.

²⁵² Tamtéž.

Znaky této skupiny se vyskytují častěji v mužských jménech než v ženských, pouze 20 jmen ze 77 patří ženám. Mezi znaky, které odkazují na pět elementů, autorka řadí následující: „element země“ 坤 kūn, „světlo ohně“ 焯 yè, „element nebes“ 乾 qián, „moře“ 海 hǎi, „mokřina“ 泽 zé, „velká vlna“ 涛 tāo, „oceán“ 洋 yáng, „pramen“ 源 yuán apod.

海

Znak 海 hǎi nese význam „moře“ nebo „mořský“. Tento znak se vyskytuje například v názvu čínského města, které je všeobecně známé i mimo sinology. Tímto městem je Šanghaj, čínsky 上海 Shànghǎi („na“ + „moře“). Korpus obsahuje deset jmen se znakem 海 hǎi, ženská jména s tímto znakem se v korpusu nachází čtyři, mužských jmen je pak šest. Poměrně zajímavým se autorce zdá být fakt, že znak 海 hǎi ve všech jménech korpusu bez ohledu na pohlaví tvoří první slabiku.

Díky svému determinativu „voda“ 氵 shuǐ je znak 海 hǎi vhodný pro osoby, kterým podle výkladu osudu chybí element vody.^{253,254} V odborné literatuře lze najít poznámku, že 海 hǎi je módní²⁵⁵ a frekventovaný²⁵⁶ znak používaný v rodných jménech.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
海鹰	Hǎiyīng	Žena	1	海平	Hǎipíng	Muž	1
海曼	Hǎimàn	Žena	1	海潇	Hǎixiāo	Muž	1
海欣	Hǎixīn	Žena	1	海闻	Hǎiwén	Muž	1
海玉	Hǎiyù	Žena	1	海波	Hǎibō	Muž	1
海峰	Hǎifēng	Muž	1	海一	Hǎiyī	Muž	1

Tabulka č. 44 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 海 hǎi

5.2.4 Počasí a roční období

Skupinu tvoří celkem 73 rodných jmen, z nichž je 57 jmen ženských a 16 jmen mužských. Z toho vyplývá, že téma a znaky této skupiny jsou u čínských rodičů oblíbenější při výběru jména dcery. Celkem téma počasí a roční období v korpusu obsahuje šestnáct znaků, například: „déšť“ 雨 yǔ, „mrak“ 云 yún, „hrom“ 雷 léi, „rosa“ 露 lù, „neustálý

²⁵³ Li, 2012: 165.

²⁵⁴ Chen, Sun, 2011: 176.

²⁵⁵ Tamtéž s. 231.

²⁵⁶ Liu, 2004: 122.

déšť“ 霖 lín, „vítr“ 风 fēng, „jaro“ 春 chūn, „léto“ 夏 xià, „podzim“ 秋 qiū, „zimní období“ 寒 hán apod.

雨

Znak s významem „déšť“ je v kategorii Příroda nejčastějším znakem, zároveň se jedná i o nejčastěji se objevující znak v ženských jménech celkově. U mužů je znak 雨 yǔ až na desáté pozici. Znak 雨 yǔ je v korpusu součástí dvaceti dvou jmen, sedmnáctkrát se nachází v ženských jménech a pětkrát ve jménech mužských. Respondenti uvedli, že znak 雨 yǔ ve jménech vyjadřuje buď chybějící element vody, nebo stav počasí ve chvíli, kdy se držitel jména narodil. V knize *Dobré jméno, dobrý osud* lze najít celou řadu příkladů použití znaku 雨 yǔ v ženských jménech, jeho použití v mužských jménech se v knize objevuje pouze jednou. Nicméně v knize *Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti* autor tento znak řadí mezi znaky mužské.²⁵⁷ Liu ještě dodává, že znak 雨 yǔ je oblíbeným a frekventovaným znakem v rodných jménech obecně.²⁵⁸ Přestože se v korpusu respondenti zmiňují o tom, že znak 雨 yǔ ve jménech figuruje jako doplnění chybějícího elementu vody, neboť déšť je voda padající z oblohy, žádný z autorů neurčil znak 雨 yǔ jako vhodný pro doplnění elementu vody.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
梦雨	Mèngyǔ	Žena	1	雨禾	Yǔhé	Žena	1
雨薇	Yǔwēi	Žena	1	雨欢	Yǔhuān	Žena	1
雨馨	Yǔxīn	Žena	1	雨昂	Yǔáng	Žena	1
红雨	Hóngyǔ	Žena	1	雨鑫	Yǔxīn	Žena	1
雨奇	Yǔqí	Žena	1	晨雨	Chényǔ	Žena	1
雨蕾	Yǔlěi	Žena	1	雨欣	Yǔxīn	Žena	1
晓雨	Xiǎoyǔ	Žena	1	雨源	Yǔyuán	Muž	1
雨	Yǔ	Žena	1	小雨	Xiǎoyǔ	Muž	1
雨桐	Yǔtóng	Žena	1	思雨	Sīyǔ	Muž	2
雨昕	Yǔxīn	Žena	1	雨蒙	Yǔméng	Muž	1
雨萌	Yǔméng	Žena	1				

Tabulka č. 46 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 雨 yǔ

²⁵⁷ Chen, Sun, 2011: 107.

²⁵⁸ Liu, 2004: 122.

云

Tento znak se překládá jako „mrak“ nebo „oblak“. V korpusu se nachází desetkrát, pouze dvakrát však v mužských rodných jménech, lze tedy říci, že na základě výsledků analýzy je znak 云 yún spíše ženským znakem. To potvrzuje také autor knihy *Dobrým jménem ke skvělé budoucnosti*, jenž rovněž řadí 云 yún mezi ženské znaky a doplňuje, že se jedná o frekventovaný znak rodných jmen žen.²⁵⁹ S tím souhlasí i autor Liu, jenž znak 云 yún též řadí mezi časté znaky objevující se v ženských jménech.²⁶⁰ Li (2012: 21) dodává, že 云 yún je libozvučným znakem.²⁶¹

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
敬云	Jìngyún	Žena	1	云	Yún	Žena	1
云霞	Yúnxia	Žena	1	凌云	Língyún	Žena	2
红云	Hóngyún	Žena	1	云柯	Yúnkē	Muž	1
若云	Ruòyún	Žena	1	凌云	Língyún	Muž	1
思云	Sīyún	Žena	1				

Tabulka č. 47 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 云 yún

5.2.5 Čísla a jednotky

Jedná se o malou skupinu s celkovým počtem 35 jmen s převahou jmen mužských. Jmen ženských je v této skupině čtrnáct, mužských pak dvacet jedna. Pouze jeden znak skupiny z celkových deseti se v korpusu vyskytuje více než desetkrát. Příkladem znaků této skupiny jsou: „jeden“ 一 yī, „druhý“ 二 èr, „pár“ 双 shuāng, „čtvrtý“ 丁 dīng, „jüan“ nebo „první“ 元 yuán, „váhová jednotka jun“ 钧 jūn, „devět“ 九 jiǔ, „tisíc“ 千 qiān, „čínská míle“ 里 lǐ a „deset tisíc“ 万 wàn.

—

Tento znak se překládá jako „jedna“. Znak 一 yī tvoří dvojici s dalšími znaky ve dvanácti jménech korpusu, jen tři jména patří ženám, zbylá jména jsou mužská.

Autor knihy *Dobré jméno, dobrý osud* zmiňuje znak 一 yī pouze dvakrát. Poprvé uvádí, že se znak užívá ve jménech, která odkazují na státní události či svátky, a přikládá

²⁵⁹ Chen, Sun, 2011: 231.

²⁶⁰ Liu, 2004: 122.

²⁶¹ Li, 2012: 21.

příklad jména 五一 Wūyī („pět“ + „jedna“), které odkazuje na státní svátek práce 1. 5.²⁶² Druhým příkladem použití znaku 一 yī je jméno 一顺 Yīshùn („jedna“ + „hladce“). Tímto jménem rodiče dítěti přejí, aby se mu celý život dobře dařilo.²⁶³

Chen a Sun vysvětlují, že znak 一 yī ve jménech nese význam počet, celek nebo pořadí první, ale i začátek.²⁶⁴ Liu tvrdí, že 一 yī nepřímo vyjadřuje sílu a stabilitu.²⁶⁵ Zhou (2017: 4) naopak uvádí, že znak 一 yī se do rodných jmen vkládá jen zřídka a používá se spíše v domácích variantách rodných jmen.²⁶⁶

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
一俊	Yījùn	Žena	1	一帆	Yīfān	Muž	4
一丹	Yīdān	Žena	1	一凡	Yīfán	Muž	2
一帆	Yīfān	Žena	1	一平	Yīpíng	Muž	1
海一	Hǎiyī	Muž	1	一寒	Yīhán	Muž	1

Tabulka č. 48 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 一 yī

5.2.6 Čas

Tato skupina obsahuje třicet jmen s devíti různými znaky, které svým významem odkazují na čas či denní dobu. Po rozdělení jmen dle pohlaví nositele se v této skupině vyskytuje osm jmen ženských a dvacet dva jmen mužských. Pouze jeden znak ze skupiny se v korpusu objevuje více než desetkrát. Mezi znaky patřící tematicky do této skupiny jsou například „den“ 天 tiān, „epocha“ 世 shì, „navždy“ 永 yǒng, „čas“ 时 shí, „nepřetržitelný“ 恒 héng, „brzy ráno“ 辰 chén, „těsně před“ 临 lín, „den“ 日 rì a „opět“ 再 zài. Toto je poslední tematická skupina kategorie Příroda, kde se alespoň jeden znak ze skupiny v korpusu nachází více než desetkrát.

天

Tento znak lze přeložit jako „den“, ale také jako „nebe“. Pouze dva respondenti uvedli, že znak 天 tiān ve jméně představuje „nebe“ či „nebesa“. Jen jedno jméno je ženské, 天 tiān je součástí především mužských jmen, lze tedy říci, že se jedná o mužský znak.

²⁶² Li, 2012: 81.

²⁶³ Tamtéž s. 84.

²⁶⁴ Chen, Sun, 2011: 163.

²⁶⁵ Liu, 2004: 78.

²⁶⁶ Zhou, 217: 4.

S tímto tvrzením souhlasí Chen a Sun, kteří znak 天 tiān řadí spolu se znaky „hora“ 山 shān, „horký“ 热 rè, „jasný“ 明 míng, „oheň“ 火 huǒ apod. k mužským znakům.²⁶⁷ Chen a Sun dodávají, že 天 tiān je oblíbeným a frekventovaným znakem.²⁶⁸

Autor knihy *Dobré jméno, dobrý osud* vysvětluje, že znak 天 tiān může nositeli jména přinést v životě štěstí.²⁶⁹ Přestože jiný autor a také výsledky analýzy korpusu uvádí, že 天 tiān je mužským znakem, v knize *Dobré jméno, dobrý osud* autor uvádí velké množství příkladů ženských jmen s použitím znaku 天 tiān.²⁷⁰

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
天宇	Tiānyǔ	Žena	1	天乐	Tiānlè	Muž	1
天祥	Tiānxiáng	Muž	1	天琦	Tiānqí	Muž	1
天宇	Tiānyǔ	Muž	1	天楠	Tiānnán	Muž	1
天翼	Tiānyì	Muž	1	天喜	Tiānxǐ	Muž	1
笑天	Xiàotiān	Muž	1	天阳	Tiānyáng	Muž	1
兰天	Lántiān	Muž	1				

Tabulka č. 49 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 天 tiān

5.2.7 Další tematické skupiny

Do této části autorka sloučila skupiny kategorie Příroda, u nichž se ani jeden znak v korpusu neobjevuje více než desetkrát. Jedná se o pět tematických skupin: Rostliny a jejich části, Zvířata, Označení místa a cesty, Barvy a Vůně.

Rostliny a jejich části

Přestože tato skupina obsahuje celkem 95 jmen a je to druhá nejobsáhlejší skupina kategorie Příroda, a zároveň je tato skupina tematicky nejoblíbenějším motivem u ženských jmen, ani jeden znak skupiny nepřesáhl počet deseti výskytů. Z celkového počtu jmen je 73 jmen ženských. Tato skupina se skládá ze 47 různých čínských znaků s významem rostlin nebo jejich částí, nicméně ani jeden znak nedosáhl na hranici deseti výskytů. Více než polovina znaků této skupiny se v korpusu vyskytuje pouze jednou. Do této skupiny patří například znaky: „orchidej“ 兰 lán, „čínský cedr“ 楠 nán, „mořena srdčitá“ 茜 xī,

²⁶⁷ Chen, Sun, 2011: 168.

²⁶⁸ Tamtéž s. 231.

²⁶⁹ Li, 2012: 60.

²⁷⁰ Tamtéž s. 69.

„zrnko“ 禾 hé, „výhonek“ 苗 miáo, „topol“ 杨 yáng, „jasmín“ 莉 lì, „meruňka japonská“ 梅 méi, „květina“ 花 huā, „výhonek“ 萌 méng a další.

楠

Pod znakem 楠 nán se ukrývá rostlina s názvem čínský cedr. V korpusu lze tento znak najít osmkrát. Ačkoliv jsou názvy rostlin obecně prisuzovány spíše ženským jménům, znak 楠 nán se v ženských i mužských jménech korpusu vyskytuje ve stejném poměru, tedy 4:4.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
楠	Nán	Žena	1	嘉楠	Jiānán	Muž	1
梦楠	Mèngnán	Žena	1	佳楠	Jiānán	Muž	1
雅楠	Yǎnán	Žena	2	天楠	Tiānnán	Muž	1
亚楠	Yànán	Muž	1				

Tabulka č. 50 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 楠 nán

Zvířata

V této skupině převažuje počet mužských jmen nad ženskými, z celkového počtu třiceti jmen je mužských dvacet. Z analýzy korpusu vyplývá, že do této skupiny spadá šestnáct znaků s názvy zvířat, například: „divoká husa“ 鸿 hóng, „drak“ 龙 lóng, „kůň“ 马 mǎ, „vlaštovka“ 燕 yàn, „holub“ 鸽 gē, „jeřáb“ 鹤 hè, „tygr“ 虎 hǔ, „oř“ 骏 jùn, „jelen“ 麟 lín, „bůvol“ 牛 niú apod.

鹏

Význam znaku 鹏 péng lze ve slovnících najít jako „velký orel“²⁷¹, přesněji se však jedná o velkého mytického ptáka. Všechna jména, která obsahují tento znak, patří mužům.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
鹏	Péng	Muž	2	豆鹏	Dòupéng	Muž	1
大鹏	Dàpéng	Muž	1	鹏辉	Péngguī	Muž	1
鹏盛	Péngshèng	Muž	1				

Tabulka č. 51 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 鹏 péng

²⁷¹ Vochala, 2003: 338.

Označení místa a cesta

Opět se jedná o poměrně malou skupinu čítající pouze dvacet sedm jmen. Zároveň je to znovu skupina, jež obsahuje více jmen mužských než ženských. Z dvaceti sedmi jmen je pouze pět jmen ženských. Autorka sem zařadila třináct znaků, příkladem může být: „daleko“ 远 yuǎn, „scenérie“ 景 jǐng, „cesta“ 道 dào, „vzdálený“ 辽 liáo, „jih“ 南 nán, „cesta“ 路 lù, „cesta mezi poli“ 阡 qiān, „Korea“ 韩 hán a další.

远

Znak s významem „daleko“ se v korpusu vyskytuje šestkrát, dvakrát v ženském jméně, kde je v obou případech znak v první slabice, ve zbylých mužských jménech je znak vždy v pozici druhé slabiky.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
远双	Yuǎnshuāng	Žena	1	宁远	Níngyuǎn	Muž	1
远芝	Yuǎnzhī	Žena	1	卓远	Zhuōyuǎn	Muž	1
程远	Chéngyuǎn	Muž	1	敏远	Mǐnyuǎn	Muž	1

Tabulka č. 52 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 远 yuǎn

Barvy

Předposlední skupina kategorie Příroda obsahuje pouze sedmnáct rodných jmen. Tentokrát převládají ženská jména, jichž se ve skupině vyskytuje třináct, zbylá mužská jména jsou jen čtyři. Do této skupiny spadá šest znaků s tématem barvy: „šarlatová“ 彤 tóng, „zbarvení mraků“ 雯 wén, „červená“ 红 hóng, „fialová“ 紫 zǐ, „žlutá“ 黄 huáng, „modrá“ 蓝 lán.

彤

Znak nese význam „šarlatový“ nebo „sytě červený“, v korpusu lze tento znak najít jako součást pěti rodných jmen, z toho jen jedno náleží mužské osobě. Ve všech jménech, bez ohledu na pohlaví, tvoří znak 彤 tóng druhou slabiku.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
晓彤	Xiǎotóng	Žena	1	科彤	Kētóng	Žena	1
嘉彤	Jiātóng	Žena	1	若彤	Ruòtóng	Muž	1
艺彤	Yìtóng	Žena	1				

Tabulka č. 53 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 彤 tóng

雯

Tento znak lze přeložit jako „zbarvení mraků“ a stejně jako předchozí znak se 雯 wén v korpusu nachází pětkrát. Všechna jména obsahující znak 雯 wén jsou jména patřící ženám.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
丽雯	Lìwén	Žena	1	雯	Wén	Žena	1
若雯	Ruòwén	Žena	1	凌雯	Língwén	Žena	1
家雯	Jiāwén	Žena	1				

Tabulka č. 54 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 雯 wén

Vůně

Vůně je nejmenší skupinou kategorie Příroda. Spadá do ní pouhých dvanáct jmen, z nichž všechna patří ženám. Těchto dvanáct jmen je tvořeno šesti znaky, jež jsou tyto: „sladce vonící“ 芳 fāng, „pronikavá vůně“ 馨 xīn, „sladká vůně“ 芬 fēn, „vůně“ 馥 fù, „voňavý“ 香 xiāng, „bohaté aroma“ 郁 yù.

芳

Znak 芳 fāng, který se překládá jako „sladce vonící“, je součástí čtyř ženských jmen. Svým významem tento znak rovněž odkazuje ke kráse.

Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů	Jméno	Pinyin	Pohlaví	Počet výskytů
任芳	Rènfāng	Žena	1	芳	Fāng	Žena	1
玉芳	Yùfāng	Žena	1				

Tabulka č. 55 – Seznam rodných jmen korpusu obsahujících znak 芳 fāng

5.3 Přání, metafory a odkazy v rodných jménech

Znaky, které rodiče vybírají do jmen dítěte, nemusí být nutně voleny pro svůj primární význam. Číňané obecně rádi používají idiomy a metafory, což se často promítá právě do výběru jmen. Rodiče prostřednictvím metafor a idiomů často vyjadřují přání zářné budoucnosti svých potomků. Znaky, které ve jméně neodkazují na svůj primární význam, ale odkazují na idiom či metaforu, se v korpusu vyskytují v malém počtu. Nejfrekventovanější znaky korpusu většinou ve jménech představují svůj primární význam.

V korpusu se pochopitelně nachází znaky, které vyjadřují jak primární význam, tak odkazují na metaforu či idiom. Kupříkladu znak „svítání“ 旭 xù je sice v korpusu obsažen desetkrát, v této práci je tedy považován za frekventovaný znak, avšak jen u dvou jmen respondenti uvedli vysvětlení, že znak je metaforou pro mladistvou sílu a vitalitu. V těchto dvou jménech totiž znak 旭 xù odkazuje na idiom 旭日东升 xùrì dōngshēng, což znamená právě „mladistvá síla a vitalita“.

5.3.1 Zářná budoucnost a pokrok, štěstí a hojnost

Každý rodič přirozeně přeje svým potomkům štěstí, dobrou budoucnost a také hojnost. Právě hojnost bývá ve jménech explicitně vyjádřena znakem „rozsáhlý“ 宇 yǔ nebo „hojný“ 浩 hào. Znak 宇 yǔ je zároveň nejčastěji se vyskytujícím znakem korpusu vůbec. Znak 浩 hào však u jednoho jména korpusu neodkazuje na hojnost či prosperitu. Respondent uvedl, že znak 浩 hào v tomto jednom případě odkazuje na idiom 浩然之气 hàoránzhìqì, jenž lze přeložit jako „ušlechtilý duchem“. Prání hojnosti a prosperity lze rovněž najít v ženských jménech obsahujících znak „šťastný“ 欣 xīn, u nějž respondenti vysvětlili, že 欣 xīn pochází z idiomu 欣欣向荣 xīnxīn xiàngróng, což může být přeloženo jako „prosperující“. Také znak „jaro“ 春 chūn v některých jménech odkazuje na hojnost a prosperitu.

V korpusu není jediné jméno obsahující znak, který by byl explicitně překládán jako budoucnost, nicméně se v korpusu nachází několik jmen odkazujících na idiomy o zářné budoucnosti. Nejčastěji se objevuje idiom 鹏程万里 péngchéng wànlǐ, jenž přímo znamená „zářná budoucnost“. V mužských jménech je pak tento idiom zastoupen znakem „velký orel“ 鹏 péng. Ze zvířat se v korpusu dále nachází „jeřáb“ 鹤 hè, jenž rovněž metaforicky symbolizuje zářnou budoucnost. Znak „hladce“ 帆 fān zase pochází ze slovního spojení 一帆风顺 yīfān fēngshùn. Tento idiom se překládá jako „hladce proplout“ a respondenti uvedli, že tím rodiče přejí svým dětem štěstí a život bez překážek.

Vedle zářné budoucnosti rodiče potomkům přejí také zářnou kariéru a pokrok, nejčastěji k tomu používají znaky „uspět“ 成 chéng, „stoupat“ 振 zhèn, „zvednout“ 扬 yáng, ale také „létat“ 飞 fēi či „orel“ 鹰 yīng. První tři zmíněné znaky přímo vyjadřují přání být úspěšný, znak 扬 yáng zároveň, podle výpovědi respondenta, představuje v ženském jménu

idiom 乘风破浪 chéngfēng pòlàng. Překlad tohoto spojení je „rychle postupovat“. Daný idiom rovněž referuje k přání mít velké ambice a postupovat odvážně vpřed. Znak 飞 fēi v některých mužských jménech zastupuje idiom 飞黄腾达 fēihuáng téngdá, neboli „dělat rychlý pokrok v kariéře“. Znak „orel“ 鹰 yīng rovněž v ženském jméně odkazuje k přání mít velké ambice. Tato dedukce je založena na odpovědi respondenta.

5.3.2 Vzdělání a výjimečnost

Studium je jednou z nejdůležitějších součástí života každého Číňana. Každý minimálně jednou slyšel o přípravách studentů na závěrečnou zkoušku střední školy, kdy si studenti co nejefektivněji plánují každou minutu svého života, aby právě oni měli ty nejlepší výsledky. Vzdělání je ve jménech nejčastěji vyjádřeno znaky, které se ho přímo týkají, například „vědět“ 晓 xiǎo, „kultura“ a „jazyk“ 文 wén, „vzdělaný“ 博 bó, „inteligentní“ 慧 huì, „moudrý“ 哲 zhé, „bystrý“ 敏 mǐn apod. V korpusu se rovněž objevily metafory vzdělání pomocí znaků „báseň“ 诗 shī, „kámen na roztírání inkoustu“ 砚 yàn, „oceán“ 洋 yáng, „zřídlo“ 泉 quán, „cinkání jadeitu“ 玲 líng.

Znak 诗 shī v ženském jméně odkazuje na slovní spojení²⁷², které představuje vzdělání a kultivovanost. 砚 yàn je kámen na roztírání inkoustu, jeden ze čtyř „pokladů“ vzdělání.²⁷³ Rovněž se vyskytuje v ženském jméně a představuje vzdělání a kultivovanost. U jednoho mužského jména se znakem 洋 yáng pak respondent uvedl idiom 知识渊博 zhīshì yuānbó, což odkazuje na „znalosti široké jako oceán“. Znak 泉 quán se v jednom mužském jméně vyskytuje společně se znakem „myslet“ 思 sī, což respondent vysvětluje tak, že si rodiče přejí, aby se stal zřídlem myšlení. V ženském jméně je znak 玲 líng součástí idiomu²⁷⁴, který se překládá jako „chytrý a obratný“. V jiném ženském jméně pak 玲 líng odkazuje na slovní spojení 小巧玲珑 xiǎoqiǎo línglóng, což v překladu znamená „malý a vynikající“.

Přání výjimečnosti se ve jménech korpusu nejčastěji vyjadřuje znaky „vynikající“ 嘉 jiā, „veliký“ 伟 wěi, „nevšední člověk“/, „vynikající“ 杰 jié, „triumfální“ 凯

²⁷² 知书达礼, zhīshū dǎlǐ.

²⁷³ 文房四宝, wénfáng sìbǎo.

²⁷⁴ 心灵手巧, xīnlíng shǒuqiǎo.

käi. V korpusu však lze rovněž najít i metafory odkazující na výjimečnost, k čemuž rodiče použili znaky „uhánět“ 驰 chí, „srdce“ 心 xīn, „poklad“ 钰 yù a „poklad“ 宝 bǎo.

Znak 驰 chí je součástí mužského jména a svým významem „uhánět“ referuje k přání všechny předběhnout. Znak 心 xīn pak v jednom mužském jméně podle odpovědi respondenta znamená „důležitý“. Znaky 钰 yù a 宝 bǎo nesou překlad „poklad“ a oba znaky v ženských jménech kromě primárního významu odkazují na „miláčka“ rodiny.

5.3.3 Vnější a vnitřní charakteristika

Největší zastoupení znaků ve jménech korpusu mají znaky s významem odkazujícím na krásu jak vnější, tak vnitřní. V mužských jménech vévodí znaky ze skupiny Kladné vlastnosti, u žen zase znaky ze skupiny Vzhled a krása.

Krása je ve jménech korpusu vyjádřena nejen znaky s významem krásy, ale také metaforicky pomocí znaků rostlin, zvířat, minerálů či počasí apod. K vyjádření krásy se často používají názvy květin, například „orchidej“ 兰 lán, „chryzantéma“ 菊 jú, „skořicovník čínský“ 桂 guì a další.²⁷⁵ V korpusu ke kráse metaforicky odkazují znaky „čínský cedr“ 楠 nán, „mořena srdčitá“ 茜 xī, „chryzantéma“ 菊 jú a „děhel dahurský“ 芝 zhī. Znak 楠 nán v mužském jméně značí přání, aby byl nositel jména vysoký jako strom. V ženských jménech pak znak 楠 nán odkazuje na vzhled a krásu. Stejně tak znak 茜 xī, 菊 jú a 芝 zhī. Znak s významem „pronikavá vůně“ 馨 xīn v ženských jménech také odkazuje k vnější kráse, ale také ke štěstí. Krása je v ženských jménech rovněž popisována znaky pro počasí, jako jsou znaky „mrak“ 云 yún a „sníh“ 雪 xuě, přičemž znak 雪 xuě odkazuje na čistotu ve smyslu vnitřní krásy. Na znaky popisující počasí navazují znaky ze skupiny Světlo, kde znaky „soumrak“ 夕 xī, „zářící“ 晔 yè a „třípyt“ 炫 xuàn v ženských jménech nesou metaforický význam krásy.

Z kategorie Příroda popisují vnější i vnitřní krásu také znaky pro minerály a horniny. Vnější krásu v ženských jménech metaforicky představují znaky „jadeit“ 玉 yù, „rumělka“ 丹 dān a „nádherný jadeit“ 琳 lín. Podle výpovědi respondenta pak znak 琳 lín zároveň odkazuje na vnitřní krásu, a na přání, aby byla nositelka jména milá, příjemná a

²⁷⁵ Chen, Sun, 2011: 131.

sympatická. 玉 yù v ženských jménech odkazuje na krásu, nicméně v mužských jménech představuje přání, aby nositel byl ušlechtilý a velkorysý. Vlastnost velkorysý rodiče v mužských jménech vyjadřovali také znakem „velká vlna“ 涛 tāo s odkazem na idiom 心胸宽广 xīnxiōng kuānguǎng, což přeneseně znamená „být tolerantní“. Stejně tak znak „moře“ 海 hǎi v ženském jméně korpusu odkazuje na velkorysost. Znak „skála“ 岩 yán, ze skupiny znaků Minerály a horniny, se v korpusu vyskytuje jen v mužských jménech a odkazuje na přání, aby byl nositel silný, vysoký a statný. V korpusu se také vyskytuje znak „bojovat“ 争 zhēng. Tento znak je součástí ženského jména a odkazuje na slovní spojení 百花争妍 bǎihuā zhēng yán, což lze přeložit jako „všechny květiny soupeří o krásu“.

Ke vzhledu a vnější kráse dále rodiče při výběru jména použili znaky „perla“ 玥 yuè, „klenoty“ 瑜 yú, „opasek s ornamenty“ 珮 pèi a „sen“ 梦 mèng. Všechny tyto znaky, metaforické označení krásy, jsou součástí ženských jmen.

Znak „srdce“ 心 xīn ve všech ženských jménech korpusu obrazně popisuje krásu srdce, vnitřní krásu, a také jak už bylo zmíněno, důležitost nositele jména pro rodinu, nebo též radost. Respondent v tomto případě uvedl, že znak 心 xīn ve jméně odkazuje na radost, jakou měli rodiče, když se nositel jména narodil. V korpusu se nachází pouze jedno mužské jméno obsahující znak 心 xīn, v tomto případě znak odkazuje na lásku ke vzdělání.

Čínští rodiče svým potomkům přejí také zdraví a sílu. Tato přání se nejčastěji objevují ve jménech mužů. Kromě znaků „silný“ 强 qiáng a „síla“ 力 lì, které na sílu přímo odkazují, se v mužských jménech korpusu nachází znaky „kopí“ 戈 gē, „prudký“ 猛 měng, „drak“ 龙 lóng a „svítání“ 旭 xù. U všech těchto znaků respondenti uvedli, že rodiče použili tyto znaky s přáním síly a odvahy. Znak 旭 xù pak odkazuje na idiom 旭日东升 xùrì dōngshēng, což odkazuje na mladistvou sílu a vitalitu, a také se tím metaforicky vyjadřuje, že těžké časy pominuly a ty dobré přicházejí.

Přání zdraví se ve jménech korpusu vyskytuje nejen použitím znaků „zdravý“ 健 jiàn a „zdravý“ 康 kāng, ale také „medvěd“ 熊 xióng a „světlo“/„slunce“ 阳 yáng. Oba tyto metaforicky použité znaky se nachází v mužských jménech. Znak 熊 xióng znamená přání být silný a zdravý stejně jako medvěd.

K síle a velikosti osobnosti v mužských jménech v korpusu ještě odkazuje znak „pilíř“ 栋 dòng. Ten je součástí idiomu 栋梁之材 dòngliáng zhīcái, jenž znamená „osoba s ohromnými schopnostmi“, nebo „také kvality státníka“.

Znak „vznášet se“ 翔 xiáng v některých mužských jménech odkazuje na nespoutanost. Znak „cinkání kovů“ 铮 zhēng pak v jednom mužském jméně korpusu odkazuje na idiom 铮铮铁骨 zhēngzhēng tiě gǔ, což lze přeložit jako „poctivý“.

5.3.4 Počasí v den narození

Někteří z respondentů v dotazníku uvedli, že se do jejich rodného jména promítá denní doba nebo počasí, které vládlo ve chvíli, kdy se narodili. Ve jménech obsažených v korpusu se vyskytují znaky „déšť“ 雨 yǔ, „sníh“ 雪 xuě či „mrholení“ 蒙 méng. Poslední zmíněný znak je součástí pouze mužského jména. Znaky ročních období, které ve jméně odkazují na čas narození, jsou v korpusu znaky „léto“ 夏 xià a „podzim“ 秋 qiū.

Nejčastější znaky skupiny Světlo, tedy „světlo“/„slunce“ 阳 yáng, „rozbřesk“ 晨 chén, „jasný“ 明 míng, „úsvit“ 旭 xù v některých jménech korpusu dle odpovědí respondentů odkazují na čas narození nositele. Znaky 阳 yáng a 旭 xù se s tímto odkazem vyskytují v ženských jménech, 晨 chén a 明 míng pak ve jménech obou pohlaví.

Další zmínka o počasí se v korpusu vyskytuje u znaku „ryzí“/„čistý“ 洁 jié. Respondent vysvětlil, že v čas, kdy se nositel narodil, sněžilo a všude bylo bílo, proto rodiče zvolili znak 洁 jié.

V korpusu se ve jménech dále objevuje znak 晓 xiǎo, jehož význam je „vědět“, ale také „rozbřesk“. Několik respondentů uvedlo, že tento znak představuje dobu narození nositele. Objevuje se v ženských i mužských jménech.

5.4 Shrnutí

Autorka podrobně zanalyzovala tisíc rodných jmen, která jsou tvořena celkem 1649 čínskými znaky. Po rozdělení znaků dle významů vzniklo dvacet osm menších tematických skupin, jež lze dále rozdělit na dvě části: Aspekty světa lidí a Příroda. Z kategorie Aspekty světa lidí jsou nejpočetnější tematickou skupinou Kladné vlastnosti, které obsahují 139 jmen, čímž se znaky odkazující na kladné lidské vlastnosti stávají obecně nejoblíbenějším tématem při výběru rodného jména osob narozených v období 1990-1999. Druhou nejpočetnější skupinou kategorie Aspekty světa lidí je Vzhled a krása, po níž následuje tematická skupina Vzdělání. Z kategorie Příroda je nejobsáhlejší skupinou Světlo se 119 rodnými jmény, následuje skupina Rostliny a jejich části a třetí nejpočetnější skupinou této kategorie jsou Minerály a horniny.

S ohledem na pohlaví nositele se oblíbenost témat liší. U mužských jmen v kategorii Aspekty ze světa lidí jsou nejpoblíbenější znaky ze skupiny Kladné vlastnosti, druhý nejvyšší počet mužských jmen se nachází v tématu Výjimečnost, po níž následuje téma Vzdělání. V kategorii Příroda je u mužů na prvním místě oblíbenosti Světlo, na druhém místě je skupina Elementy a na třetím místě se pak umístily dvě tematické skupiny Čas a Označení místa a cesty. U ženských jmen je nejoblíbenějším tématem Vzhled a krása, tedy skupina spadající do kategorie Aspekty světa lidí. Z této kategorie jsou dále oblíbenými tématy Vzdělanost a Šťěstí a bezstarostnost. Ze skupin kategorie Příroda jsou z hlediska výběru ženských jmen nejpoblíbenějšími tématy postupně Rostliny a jejich části, Minerály a horniny, následované skupinou Počasí a roční období.

Rodná jména hrají v čínské kultuře velkou roli. Rodiče se musí řídit mnoha psanými i nepsanými pravidly. Jedním takovým pravidlem je, aby bylo rodné jméno jedinečné a unikátní. Proto lze například ve skupině Vzhled a krása najít velké množství synonym s významem „krásný“. Po provedení analýzy vyšlo najevo, že přestože je skupina Kladné vlastnosti nejpočetnější, žádný ze znaků této skupiny není nejčastěji používaným, a tedy nejoblíbenějším znakem rodných jmen osob narozených v letech 1990-1999. Nejčastěji vyskytujícím se znakem v rodných jménech těchto osob je znak „rozsáhlý“ 宇 yǔ z tematické skupiny Hojnost spadající pod kategorii Aspekty ze světa lidí. Z této kategorie je druhým nejčastějším znakem „vědět“/, „rozbřesk“ 晓 xiǎo ze skupiny Vzdělání a třetím nejčastějším je „kultura“/, „jazyk“ 文 wén, též ze skupiny Vzdělání. Třemi nejpoužívanějšími znaky z kategorie Příroda jsou „déšť“ 雨 yǔ ze skupiny Počasí a roční

období, „slunce“ 阳 yáng a „rozbřesk“ 晨 chén, poslední dva znaky spadají do skupiny Světlo.

Pokud rozdělíme oblíbenost znaků podle pohlaví nositele, jsou výsledky následující:

Mužská jména			
Aspekty světa lidí		Příroda	
Znak	Skupina	Znak	Skupina
„rozsáhlý“ 宇 yǔ	Hojnost	„jeden“ 一 yī	Čísla a jednotky
„kultura“/, „jazyk“ 文 wén	Vzdělání	slunce“ 阳 yáng	Světlo
„vzdělaný“/, „hojný“ 博 bó	Vzdělání	„den“ 天 tiān	Čas

Tabulka č. 56 Nejpoužívanější čínské znaky v mužských rodných jménech

Ženská jména			
Aspekty světa lidí		Příroda	
Znak	Skupina	Znak	Skupina
„šťastný“ 怡 yí	Štěstí a bezstarostnost	děšť“ 雨 yǔ	Počasí a roční období
„vědět“/, „rozbřesk“ 晓 xiǎo	Vzdělání	„jadeit“ 玉 yù	Minerály a horniny
„šťastný“ 欣 xīn	Štěstí a bezstarostnost	„rumělka“ 丹 dān	Minerály a horniny

Tabulka č. 57 Nejpoužívanější čínské znaky v ženských rodných jménech

Autorka v kapitole detailněji popsala čínské znaky, které se v korpusu objevily alespoň desetkrát. Takových znaků je v korpusu celkem 33 a patří do tematických skupin Vzhled a krása, Vzdělanost, Výjimečnost, Štěstí a bezstarostnost, Hojnost a prosperita, Rodina a mezilidské vztahy, Naděje a ambice, Světlo, Minerály a horniny, Elementy, Počasí a roční období, Čísla a jednotky a Čas.

Čínští rodiče do rodných jmen svých potomků vkládají i znaky, které nemusí být nutně voleny pro svůj primární význam. V korpusu lze najít znaky, které byly do rodných jmen vloženy právě s odkazem na metafory či idiomy. Nejčastěji se tato obrazná pojmenování týkají zářné budoucnosti, štěstí, hojnosti, vzdělání, krásy či síly. V korpusu se objevují následující metafory: „ušlechtilý duchem“ 浩然之气 hàoránzhìqì, „prosperující“ 欣欣向荣 xīnxīn xiàngróng, „zářná budoucnost“ 鹏程万里 péngchéng wànlǐ, „hladce proplout“ 一帆风顺 yīfān fēngshùn, „dělat rychlý pokrok v kariéře“ 飞黄

腾达 fēihuáng téngdá, „všechny květiny soupeří o krásu“ 百花争妍 bǎihuā zhēng yán a další.

V korpusu používaném pro tuto práci velmi často znaky ze skupiny Rostliny a jejich části odkazují na krásu, stejně jako znaky skupiny Vůně, Minerály a horniny či Počasí a roční období. Síla je zase metaforicky vyjádřena ve jménech pomocí znaků „kopí“ 戈 gē, „drak“ 龙 lóng či „medvěd“ 熊 xióng.

Dále se v rodných jménech osob narozených mezi lety 1990-1999 mimo jiné objevují znaky odkazující na počasí panující v den narození, ale také na příjmení matek, tedy situaci, kdy je jeden ze znaků rodného jména totožný s příjmením matky.

6 Závěr

Pro čínské rodiče je výběr vhodného jména doslova kulturní záležitostí.²⁷⁶ Rodiče musí nejen dodržovat vládní nařízení a omezení týkající se znaků v rodných jménech, ale také by měli respektovat rodinné tradice a nepsaná pravidla. U rodného jména je nezbytné zohlednit jak fonetickou a vizuální část, tak i sémantickou část znaků ve jménech obsažených. Číňané věří, že správně zvolené rodné jméno přinese nositeli v životě štěstí a že z rodného jména lze poznat, zda si rodiče na výběru jména dali záležet.²⁷⁷ Rodiče také často do jmen potomků vkládají přání zářné budoucnosti, přání týkající se charakteristických rysů nositele či přání kvalitního vzdělání či výjimečnosti. Dále někteří rodiče během výběru rodného jména zohledňují kosmologii vyplývající z data narození jejich potomka. Kromě toho se čínští rodiče snaží vytvořit jedinečné jméno, proto lze ve jménech často nalézt neobvyklé čínské znaky. Rodiče zároveň berou v úvahu řadu dalších aspektů, například místo narození jedince, historii rodiny, přání prarodičů, politickou situaci během dané doby či oblíbená literární díla apod.²⁷⁸ Pod vlivem faktorů, které čínští rodiče považují za důležité, vznikají jedinečná rodná jména odrážející smýšlení a hodnoty společnosti. V této práci je to konkrétně smýšlení rodičů osob narozených v letech 1990-1999.

V korpusu tisíce rodných jmen, které posloužily pro tuto diplomovou práci, lze vyčíst přání rodičů, která svědčí o životních podmínkách a potřebách lidí v daném období. Výsledkem této práce je zjištění, že pro společnost v období 1990-1999 bylo důležité, aby jedinec vynikal kladnými morálními vlastnostmi, krásou vnější i vnitřní a také vzděláním. Tyto aspirace rodičů jsou v rodných jménech vyjadřovány explicitně, tedy znakem odkazující na primární význam. Metaforicky jsou ve jménech nejčastěji vyjadřována přání zářné budoucnosti a štěstí, vzdělání a výjimečnosti, vnitřní i vnější krásy a síly. Například krása je metaforicky popisována pomocí znaků rostlin, počasí, či minerálů. Poslední zmíněné také ve jménech slouží k obraznému vyjádření výjimečnosti. Každý rodič pochopitelně doufá v dobrou budoucnost pro své potomky, někteří kladou důraz na kladné vlastnosti potomka, jiní zase věří, že krása, ať už vnitřní či vnější, jim zajistí bezstarostnou budoucnost, další doufají, že potomkům pomůže dobré vzdělání. Z výsledků analýzy

²⁷⁶ Kuang, 2005: 5.

²⁷⁷ Li, 2012: 18.

²⁷⁸ Zheng, 2010: 60.

korpusu vyplývá, že kladné vlastnosti, krása a vzdělání byly v čínské společnosti v letech 1990-1999 klíčovými pojmy při výběru čínských rodných jmen.

Resumé

The main theme of this master's thesis is semantic analysis of Chinese given names, especially given names of persons born in 1990-1999. The main aim of this thesis is to find out which Chinese characters are the most popular in those years and what values they reflect in given names.

Given names reflect the thinking and values of society. The result of this work is that in the period 1990-1999 parents wished for their children to have positive moral qualities, external and internal beauty, as well as good education. These aspirations of parents are usually expressed explicitly in given names, that means Chinese characters refer to their primary meaning. Chinese characters in given names most often express wishes of a bright future and happiness, education and uniqueness, inner and outer beauty and strength metaphorically. The results of the corpus analysis show that positive qualities, beauty and education were the most important aspirations in Chinese society in 1990-1999.

Keywords: Chinese given names; semantic analysis

Zdroje

BAREŠOVÁ, Ivona. *Japanese given names: a window into contemporary Japanese society*. First edition. Olomouc: Palacký University Olomouc, 2016. Monographs. ISBN 978-80-244-4976-0.

CHAO, Sheau-yueh Janey. „About Chinese Names“. *Journal of East Asian Libraries*. 2003, **130**(4), 23–35.

CHEN, Rongfu 陈荣赋 a SUN, Liangzhu 孙良珠. *Hao mingzi hao qiancheng da quanji*. 《好名字好前程大全集》 [*Dobrym jménem ke skvělé budoucnosti*]. Peking: Xin shijie chubanshe, 2011. ISBN 978-7-5104-2269-0.

CHEUNG, Lawrence, TSOU, Benjamin a SUN, Maosong. „Identification of Chinese Personal Names in Unrestricted Texts“. *Pacific*. 2002, **1**(1), 28-35.

DAI, Liqun. „Chinese Personal Names“. *The Indexer* [online]. 2006, **25**(2), C1-C8 [cit. 2020-06-09]. Dostupné z: <https://fdocuments.in/document/chinese-personal-names-the-indexer-cited-zh-and-hao-style-names-usually.html>

DOSEDLOVÁ, A., T. HEGEROVÁ, P. KRAJCOVÁ, K. MAŠKOVÁ, L. MYDLIAROVÁ, Z. RUSSEOVÁ, N. SAMOYLOVA a Z. SHEJBALOVÁ. *Tradiční rodina v Číně* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2019 [cit. 2020-06-09]. ISBN 978-80-210-9395-9. Dostupné z: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/1289>

HUANG, Borong 黄伯荣 a LIAO, Xundong 廖序东. *Xiandai Hanyu*. 《现代汉语》 [*Moderní čínština*]. Peking: Shangwu Yinshuguan, 2002. ISBN 7-100-03477-9.

JONES, Russell. „Chinese Names: Notes on the Use of Surnames & Personal Names by the Chinese in Malaya“. *Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society*. 1959, **32**(3), 3–84.

KUANG, Ching Hei. „The Semantics of Chinese Names“. *Australian Language and Literacy Matters* [online]. 2005, **2**(2), 21-26 [cit. 2020-06-09].

KUČERA, Ondřej, UHER, David a VYKOUKAL, Jakub. *Učebnice čínských znaků I*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. ISBN 80-244-1119-9.

LI Mao 李貌. *Hao ming hao yun: zuo xin qiming baodian*. 《好名好运：最新起名宝典》 [*Dobré jméno, dobrý osud: Nejnovější příručka pro výběr jmen*]. Jingji kexue: 2012. ISBN 9787514125245.

LIU Yuan 刘元. *Qu ming (Suren su shi xulie)*. 《取名（俗人俗事序列）》 [*Výběr jmen, lidové zvyklosti*]. Peking: Haichao chubanshe, 2004. ISBN 9787801519436.

- SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. *Čínské znakové písmo: synchronní model tradiční kategorizace*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. Monografie. ISBN 978-80-244-5181-7.
- ŠLACHTOVÁ, Barbora. *Analýza čínských jmen v provincii Liaoning*. 2015, 92 s. (147 429 znaků). Diplomové práce. Univerzita Palackého, Katedra asijských studií. Vedoucí práce Tereza Slaměnková.
- TEAGUE, Ronald. „The role of Chinese names in identity formation: a primer for psychoanalysts and psychotherapists“. *Journal of Tropical Psychology*. 2013, **3**(3), 1-6.
- TŘÍSKOVÁ, Hana a HEŘMANOVÁ, Zdenka. „Čínská osobní jména v českém kontextu“. *Nový Orient*. Praha: Orientální ústav Akademie věd ČR. 2013, **68**(2), 36–45. ISSN 0029-5302.
- UHER, David. *Hanská grammatologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3866-5.
- VOCHALA, Jaromír. *Čínsko-český, česko-čínský slovník*. Voznice: Leda, 2007. ISBN 80-733-5011-4.
- VOCHALA, Jaromír, NOVÁK, Miroslav a PUCEK, Vladimír. *Úvod do čínského, japonského a korejského písma I. Vznik a vývoj*. Praha 1: Státní pedagogické nakladatelství, 1975.
- Vyhláška č. 18/1958, o registraci občanů Čínské lidové republiky. 1. 9. 1958.
- Wenlin 文林 *Software for Learning Chinese*. Verze 4.0.2. Wenlin Institute, 2011.
- Xiandai Hanyu Cidian* 《现代汉语词典》 [*Slovník moderní čínštiny*]. Peking: Shangwu Yinshuguan, 2002. ISBN 7-100-03477-9.
- XU, Zhao Ran a NICOLSON, Dan H. “Don't Abbreviate Chinese Names”. *Taxon*. 1992, **41**(3), 499–504.
- ZÁDRAPA, Lukáš a PEJČOCHOVÁ, Michaela. *Čínské písmo*. Praha: Academia, 2009. Orient (Academia). ISBN 978-80-200-1755-0.
- ZHANG, Tiedao. *Literacy education in China*. 2005 [cit. 2020-01-25]. Dostupné z: <http://ddp-ext.worldbank.org/EdStats/CHNgmrpro05a.pdf>
- ZHENG, Yangwen a Macdonald, Charles J-H, editors. *Personal Names in Asia: History, Culture and Identity*. Singapore: NUS Press, 2010. ISBN: 978-9971-69-581-1

ZHOU Deyuan 周德元. *Ming zhi shigui—xingming yu rensheng de guanxi*. 《名至实归—姓名与人生的关系》 [*Jméno předurčuje osud – vztah jména s životem člověka*], [Neuvedeno]: Tuanjie chubanshe, 2017. ISBN 9787512645608.

ZHU, Hongmei. “A Cultural Comparison of English and Chinese Family Names”. *Asian Social Science* [online]. 2010, 6(11), 226-228 [cit. 2020-06-09]. ISSN 1911-2017.

Internetové odkazy:

Harbeck, James. The language the government tried to suppress. *BBC* [online], Sep 19, 2016. [cit. 2020-01-25]. Dostupné z: www.bbc.com/culture/story/20160919-the-language-the-government-tried-to-suppress

Tatlow, Didi Kristen. For Chinese Women, a Surname Is Her Name. *The New York Times* [online], Nov 11, 2016. [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: www.nytimes.com/2016/11/12/world/asia/china-women-surnames.amp.html

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník

PALACKÝ UNIVERSITY, OLMOUC
DEPARTMENT OF ASIAN STUDIES
Křížkovského 8, 771 80 Olomouc

尊敬的回复者：

感谢您参与填写这份问卷。这份问卷是关于命名的大型研究的一部分，目的在于收集中文名字以进行分析。请您提供越多家人与朋友的名字越好，即使您无法提供所有字段的信息也无妨。本问卷最少必须包括名字以及出生年份 (或至少年代)。

填写问卷表格的说明如下：

1. 名字 (你本人的、家人的、朋友的.....等)。填写的名字数量越多越好。
2. Pinyin
3. 性别
4. 出生年份 (或年代)
5. 出生地 (地区、大城市或小城镇)
6. 与您之间的亲属关系 (问卷填写者本人、(祖)父母、兄弟姊妹、子女、朋友.....等)
7. 命名的由来 (笔画吉凶、汉字意义、与手足或其他亲属之间有关、当代流行的名字、纪念某人.....等)。本字段没有字数限制，因此请尽可能提供您所知道的讯息。

本问卷所搜集的资料将保密并仅用于研究分析。请将填写完成的问卷寄至以下电子信箱：martina.frol@seznam.cz

非常感谢您的协助！

Martina Frolíková

捷克帕拉茨基大学亚洲语文学系

扫二维码，与朋友们分享调查

PALACKÝ UNIVERSITY, OLMOUC
DEPARTMENT OF ASIAN STUDIES
Křížkovského 8, 771 80 Olomouc

名字	Pinyin	性别	出生年份	与您的关系	出生地	命名的理由、典故、意义.....等
		男/ 女				
				爸爸		
				妈妈		
				爷爷		
				奶奶		
				外公		
				外婆		
				哥哥		
				弟弟		
				姐姐		
				妹妹		
				表哥		

PALACKY UNIVERSITY, OLOMOUC
DEPARTMENT OF ASIAN STUDIES
Křížkovského 8, 771 80 Olomouc

				表姐		
				表弟		
				表妹		
		男/ 女		男女朋友		
		男/ 女		朋友		
		男/ 女		朋友		
		男/ 女		朋友		

Příloha č. 2: Analýza znaků rodných jmen (CD-ROM)